The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi".
Editor-in-Chief: ALEKSANDRS KUNDRATS.
Editorial and Business Office: 123 Huron St. Toronto, Ontario, Canada.
Telephones: EM 8-0792, EM 8-3239.
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe,
87 Ellwood St., New York 40, N. Y., U.S.A.
Telephone LOrraine 7-6470.
Chicago: Editor — K. Ķezbers,
2727 Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., U.S.A.
WEDNESDAY, JANUARY 15, 1964

LATVIJA
AMERIKĀ

5. n-rs. TREŠDIEN, 1963. GADA 15. JANVĀRĪ 14. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT, OTT AWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi".
REDAKTORS: ALEKSANDRS KUNDRATS.
Redakcija un kantoris: 123 Huron Street Toronto, Ont., Canada. Telefoni: redakcijas — EM 8-3239, kantorim — EM 8-0792 vakaros tālrunis — 766-2001
Nujorkas redakcijas vadītājs red. V. IRBE, 87 Ellwood St., New York 40, N. Y., U.S.A., Tālrunis LOrraine 7-6470.
Čikāgas redakcijas vaditājs red. K. ĶEZBERS 2727 N. Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., USA
Tālrunī: DI 2-2324, BR 8-8681.

1,4,8

GODINA PROF. V. BURKEVICU

Pagājušās nedēļas nogalē Toronto latviešu sabiedrība godināja prof. V. Burkevicu 70 mūža gadu atceres svinībās. Uzņēmumā gavilnieks prof. V. Burkevics ar dzīvesbiedri Annu un dēlu Visvaldi. Foto JAK

Kultūras dienu uzdevumi

Gadskārtējās latviešu Kultūras dienās Kanadā būs no 25. janvāra līdz 29. februārim. To nozīme nav tikai kāda jauka dzimtenē sākta parādnuma turpināšana, bet, galvenokārt, mūsu garīgo spēku kopšana un stiprināšana. Kultūras dienās pienākas runāt par kultūru, bet šī laikā un apstākļos mums, latviešiem, tā nav šķirama no domām un runām par tautu. Tauta un kultūra. Būtībā tie ir nešķirami jēdzieni. Bez vienas nav otras. Trimdā, kad abu eksistence ir apdraudēta, jābūt nomodā par abām. Paturēdami prātā šo kopsakarību, pievērsīsimies uzdevumiem Kultūras dienās.

Ikvienam ieteicams izlasīt nesen latviešu valodā izdoto mūsu brāļu tautas lietuviešu filozofa J. Girņus grāmatu „Tauta un uzticība tautai". Ne tikai patosa brīžos lietojam vārdu „asinsbalss", bet daudzi uz to pajaujas kā uz brīnumlīdzekli, kas atrisinās visas mūsu nacionālās problēmas un beigās izglābs. Tā ir strausa politika un var beigties ar tikpat traģisku iznākumu. Mēs dzīvojam skarbā pasaulē, un tikai skaidrs skats, lietu un norišu izpratne un atbilstīga rīcības izvēle nodrošinās mūsu eksistenci. Savā grāmatā Girņus skaidri parāda tautas un kultūras kopsakarību, parāda, ka uzticība tautai pamatojas savā kultūrā un rāda, kas darāms, lai pastāvētu. Šīs atziņas vadīti, Kultūras dienās it sevišķi uzsvērsim latviešu skolu un nacionālās audzināšanas nozīmi mūsu kultūras pastāvēšanā. Būdami tālredzīgi, rūpēs par mūsu kultūras plaukšanu, veicināt tās attīstību tagad, tikpat daudz darīsim tās pamatu stiprināšanai, atbalstot nacionālo audzināšanu. Kultūras pastāv un zelt tikai tad, ja to mantojumu pārņem paaudze uz paaudzi, ja jaunās audzes to saņem kā dārgumu, pēc tā tiecas, glabā, kopj un vairo.

Kultūras dienas jāizmanto tādu apstākļu radīšanai, kas veicina latviešu kultūras attīstību un nodrošina tās pastāvēšanu. Tas iespējams, parādot vajadzību pēc mūsu kultūras sniegumiem, pievēršot visas sabiedrības uzmanību tagadējam stāvoklim, uzdevumiem un problēmām, kā arī devīgi atbalstot tās kopšanu. Tas viss veicams ar augstvērtīgiem mūsu kultūras priekšnesumiem, referātiem un pārrunām par visām kultūras nozarēm, rakstiem presē, un, beidzot, ar atsaucīgu devumu skolām, jaunatnei un Kultūras fondam.

Kultūras dienu sarīkojumiem jāparāda mūsu kultūras lielākās vērtības augstvērtīgā priekšnesumā. Īt sevišķi mazākos centros, kur vietējās iespējas bieži vien ir ierobežotas, šis laiks jāizmanto garīgas pacilātības un rosības ceļošanai. Mūsu rakstnieki, mākslinieki un aktieri vienmēr bijuši atsaucīgi aicinājumiem parādīt savu sniegumu arī šaurākā sabiedrībā, ja vien viņi ir aicināti un pienācīgi gādāts par piemērotiem apstākļiem viņu priekšnesumiem. Šī iespēja jāizmanto.

Reizē ar mūsu kultūras sniegumu parādi nepieciešama arī aktīva interese un rūpe par stāvokli un norisēm dažādos kultūras laukos. Lai skaidri zinātu savu ceļu, mums jāpazīst un jāvērtē pēdējo gadu sasniegumi, parādības, uzdevumi un problēmas trimdā. Kaut vai piemēram: kāda ir latviešu prozes nozīme un uzdevums trimdā? Līdzīgi jautājumi ir arī citos kultūras laukos. Vēlams, lai Kultūras dienās organizācijas rīkotu referātus un pārrunas par šiem jautājumiem, lai kultūras darbinieki un arī tās devuma ņēmēji par tiem rakstītu. Esmu pārliecināts, ka mūsu laikraksti atzīsīs šādas domu apmaiņas nozīmi un savās slejās dos nepieciešamo vietu. Kultūra zelt un attīstās tikai garīgi dzīvā un rosīgā sabiedrībā.

Dažādas kultūras ir attīstījušās un sasniegušas savus ziedu laikus tikai materiāli nodrošinātās un devīgās sabiedrībās. Varam teikt, ka attiecībā uz mūsu trimdas saimi pirmais noteikums ir piepildīts; kā ir ar otru? Vai apzināmies, ka lielāka nozīme ir ģevumam gara kopšanai, pieciešot vienu otru materiālu guvumu vai ērtību? Latviešu kultūra pastāvēs un attīstīsies tikai tad, ja arī nākamās paaudzes runās latviski, jutīs piederību pie mūsu tautas, būdami saistīti ar kultūras saiem, ja gara darbinieki saņems visas sabiedrības atsaucību un materiālu atbalstu. Tamdēļ Kultūras dienu laikā Draudzīgā aicinājuma zīmē atbalstām mūsu skolas un jaunatni un vācam līdzekļus Kultūras fondam. Šī nav parasta līdzekļu vākšana; tā ir cīņa par mūsu kultūras pastāvēšanu un līdz ar to arī par mūsu pastāvēšanu kā etniska vienība, jo tautas pastāv tikai savā kultūrā.

Tādi ir Kultūras dienu uzdevumi. Tos piepildīdami, parādīsim, ka mums ir dārga savā kultūra un rūp tās attīstība.

Jānis Mežaks,
LNAK Kultūras un izglītības nozares vadītājs.

Panama pārtrauc attiecibas ar Sav. Valstim

PANAMAS KAROGS KANĀLA JOSLĀ IZSAUC NESASKAŅAS AR SAV. VALSTIM.

Pagājušās nedēļas otrā pusē grupa Panamas studentu mēģināja uzvilkt savas valsts nacionālās krāsas amerikāņu pārvaldītā kanāla joslā. Sekojošās diennakts laikā divdesmit četri cilvēki, to starpā trīs amerikāņu karavīri, jau bija zaudējuši dzīvības, Sav. Valstis un Panama bija pārtraukušas diplomātiskās attiecības. Vašingtona savu sūtniecību Panamas pilsētā pilnīgi evakuēja, sadedzinot visus dokumentus, un Amerikas Valstu Organizācijā bija sanākusi uz ārkārtēju sēdi, lai pārrunātu notikumus, kas varētu apdraudēt Sav. Valstu jau tā ne pārāk lielo reputāciju visā Dienvidamerikā.

Lai gan lielā apmēra nesaskaņas izsauca tikai kāds pavisam sīks starpgadījums, Sav. Valstu valdība labi apzinās, ka tam pamatā ir gadiem ilga Panamas iedzīvotāju neapmierinātība ar amerikāņu virskundzību kā Ziemeļamerikai, tā Dienvidamerikai bezgala svarīgajā kanāla joslā.

Panamas kanāla incidenta atrisinājums bija pirmā lielā izšķiršanās prezidentam Džonsonam.

Vai pēc sešdesmit viena gada pārraudzības un uzturēšanas kanālu atdot Panamai? Pastiprināt amerikāņu apsardzību kanāla joslā vai mēģināt atrast kādu abām pusēm akceptējamu kompromisu? Prezidents Džonsons izšķirās par pēdējo. Nākotnē viens otram blakus kanāla joslā plīvos Sav. Valstu un Panamas nacionālās krāsas. Kanāla joslā patrulēs ne tikvien amerikāņu karavīri, bet arī Panamas nacionālā gvarde. Par to pēdējai atkal jāuzņemas gādāt par Panamā dzīvojošo amerikāņu drošību.

Vašingtonas pieeja Panamas kanāla problēmai atstājusi vispārīgi apmierinošu iespaidu Amerikas Valstu Organizācijā. Lai arī Sav. Valstis, ja ne tieši skaitliski lielākā, bet militāri spēcīgākā valsts pasaulē, būtībā varētu nerēķināties ar tādiem niekiem kā Panamu, Dienvidamerikas drošības un vienotības dēļ prezidentam Džonsonam šoreiz nebija cita ceļa, kā piekāpties Panamas prasībām. Ja amerikāņi, ar Amerikas Valstu Organizācijas palīdzību grib turpināt savu līdzšinējo politiku pret Kubu, tad nevar atļauties, ka viņus pat tik niecīga vara kā Panama ieskata par agresoriem.

Dienvidamerikas republikas, lai gan caurēmērā ārēji draudzīgas pret Sav. Valstīm un vairāk vai mazāk saimnieciski atkarīgas, ir arī ļoti jūtīgas un viegli iespaidojamas. Un amerikāņiem pēc kara gados ir bijusi vesela rinda piedzīvojumu, lai viņus pārliecinātu, ka saimnieciska vai pat militāra atkarība viņiem draudzību nebūt negarantē.

Revolūcija Zanzibarā

Ar ārkārtīgu regularitāti sāk pierādīties, ka pēdējā laikā neatkarību guvušās Afrikas valstis nespēj noturēt nekāda veida politisku stabilitāti. Ir vesela rinda gadījumu, kad kā angliem, tā frančiem un beļģiem izrādījusies taisnība, ka kāda jaunradīta neatkarība nav tiktāl nobriedusi, lai pēc mums pazīstamiem demokratiskiem principiem gādātu par savu politisko tagadni un nākotni.

Jaunākais incidents, kur tas pierādījies, ir Zanzibārā; tikai mēnesi kopš šī 340.000 cilvēku apdzīvotā valstiņa ieguva neatkarību no Anglijas. Nedēļas nogalē Zanzibāras salā, netālu no Austrumafrikas piekrastes, bruņoti nemiernieki pārņēma galvaspilsētas raidstaciju, lidlauku un valdības ēkas. Salas sultāns Abdulla, tāpat viņa augstākie valdības ministri paspēja aizbēgt sultāna jachtā.

Nemiernieki nule kā pasludinājuši, ka Zanzibāra ir republika un ka tiks formēta revolūcionāra valdība. Diemžēl, kreisa. Tagad zināms, ka revolūcija gatavota, Zanzibāras kreisiem elementiem atrodoties nepārtrauktā saskarē ar komūnistu Ķīnas un Kubas sūtniecībām Tanganikas galvaspilsētā Daresalāmā, tikai 45 jūdzes dienvidrietumos no Zanzibāras.

Ja no Zanzibāras pilsētas saņemtās ziņas ir pareizas, tad revolūcija šai Indijas okeana salā prasījusi daudzu cilvēku dzīvības.

PAR MATA TIESU

INDIEŠU UN MUSULMAŅU SADURSMES PRASA VAIRĀK KĀ SIMTU CILVĒKU DZĪVĪBU.

Indijas valdība ziņo no Jaundeli, ka Kalkutā visu nedēļas nogali notikušas cīņas starp indiešiem un musulmāņiem, prasot vairāk kā simtu cilvēku dzīvību. Visu pilsētas valdību un apsardzību pārņēmusi armija. Pilsētā stājušies spēkā kara laika likumi. Apcietināto skaits pārsniedz 4000 un sagaida, ka beigās nogalināto skaits tālu pārsniegs simtu.

Indijas valdība baidās, ka indiešu un musulmaņu nesaskaņas varētu pārsviesties arī uz Pakistanu, tādējādi novedot abas Kašmiras dēļ naidā esošās valstis jaunu saspīlējumu priekšā.

Un kas ir visu nemieru pamatā? Pagājušās nedēļas otrā pusē Austrumpakistanā musulmaņi sāka uzbrukt indiešiem, jo Kašmirā bija nolaupīta pravieša Muhameda relikvija—mats. Sasutuma vētra no Kašmiras pārsviedās uz Indiju, un tagad baidās, ka nemieri varētu uzliesmot arī Pakistanā. Muhameda mats, starp citu, ir atkal atradies, bet drošs paliek drošs, musulmaņi izšķirušies nemierus turpināt.

ASV aplīecina draudzību Dienvidvietnamai

Mēģinājumā pacelt Dienvidvietnamas morāli un parādīt komūnistu apmāktajai tautai, ka amerikāņi stāv viņu un viņu militārās juntas pusē, nākamās nedēļas nogalē Saigonas ostā viesosies varenās Sav. Valstu septītās flotes flagkuģis Providence. Raķetēm bruņotais kreiseris, starp citu, ir viens no lielākiem kara kuģiem visā Sav. Valstu flotē.

JAUNIEŠI VEIKS IV DZIESMU SVĒTKU POPULARIZĒŠANU

Pagājušās ceturtdienas sēdē 4. latviešu dziesmu svētku rīcības komitejā iepazinās ar informācijas daļas vad. E. Apšes plašo plānu svētku informācijai, reklāmai un propagandai.

4. dziesmu svētku plānošanas daļas vadība uzticēta B. Rubesam. Par ārējās informācijas vadītāju aicināts G. Brikmanis ar palīgiem J. Ķeniņu un J. Dreifeldu. Savu roku propagandas darbā pielikt apsolā arī A. Kronbergs. Pārrunājot ārējās informācijai radāmijas, rīcības komiteja aina šajos dziesmu svētkos, kandiešu presei, radiofonam un tievīzijai informāciju sniedzot, vārāk ievērot un uzsvērt dziesmas nozīmi latviešu kultūras dzīē resp. vairāk propagandēt mūsu kultūru.

Nodibināja dziesmu svētku vadoņa redakcijas komiteju, par priekšsēdi iecelot R. Bregži, kuram jau piesdze šai nozarē no iepriekšējiem dziesmu svētkiem. Komitejas locekļi A. Purvs un E. Markēvics.

E. Apšei lija vairāki interesanti priekšlikumi par dziesmu svētku reklāmēšanas veidiem, piem., t. s. auto lipsķļi ar uzrakstu, piemirotu dziesmu svētkiem, reģistācijas un „satikšanās" kartīte (viena daļa paliktu informācijas centrā, otru varētu piesprast kopā ar žetonu) u. c. ierosinājumi, par kuru īstenošanu vēl spriedīs. Par rūpīgi izstrādāto plānu rīcības komitejas vinai izteica atzinību. E. Apše bija arī iesdījusi sarunas par telpām Royal York un Westbury viesnīcā viesu apmešanās vajadzībām, kā arī rakstnieku cēlienam.

Rīcības komitejas priekšsēdis Ž. Šmits ziņoja, ka gaidāmiem dziesmu svētkiem vēl pieteikušies Bostonas Līgas un Klīvlendas latviešu b-bas koŗi, arī sieviešu dubultkvartets no Dimoinas (Aiovā). Tā kā iesūtītas vairākas vēstules, prasot pēc programmā paredzēto dziesmu notim, rīcības komiteja ar prieku ziņo, ka notis jau iespiestas un 1800 eks. saņemti. Tās drīzumā iesūtīs koŗiem, kas pieteikušies.

No aicinātiem virsdirigentiem pozitīvas atbildes jau devuši J. Norvilis, A. Purvs un R. Zuika. Komponisti J. Mediņš un T. Ķeniņš apsolījuši savus jaundarbus iesniegt līdz š. g. decembrim.

Mākslinieks K. Langenfelds apņēmies metus Maple Leaf Gardens telpu rotāšanai, iesniegt līdz februāra beigām.

Rīcības komiteja šai sēdē bija aicinājusi arī LNAK teātŗa lietu referenti Almu Maču, lai lemtu par dziesmu svētku lugas izvēli. Viņas ieskats bija, ka lugas izvēlē jāapsver ne tikai tēlotāju skaits un skatuves ietērpi, bet arī lugas ideja. Lai ar ieteiktajām lugām iepazītos tuvāk, nolēma sastādīt lugas izvēles komisiju, kurā bez klātesošajiem — A. Mačas, V. Tomas un H. Mīkelsona — aicinātu vēl Ingrīdu Vīksnu, V. Pukatu, E. Kalniņu — Znotiņu un E. Dzeni.

Komisijas priekšnieks bija H. Mīkelsons. Velta Toma ierosināja bez Lolitas brīnumputna, Maijas un Paijas vai citām laikmeta lugām apsvērt arī Aspazijas Vaideloti, kas būtu ļoti piemērota dziesmu svētkiem.

-ns.

SKANDINĀVIJAS POLITISKĀS PROBLĒMAS

Atkal kļuvis aktuāls jautājums par Chruščeva ierašanos Skandināvijā. Brauciena ierosinātāji šoreiz ir dāņi. Dānijas ārlietu ministrs Hekerups nesen apmeklēja Pad. Savienību un brauciena laikā Ķijevā sastapās ar Chruščevu. Hekerups ir oficiāli aicinājis Chruščevu šī gada jūnijā apmeklēt Dāniju. Kenedija bērēs Vašingtonā visi trīs Skandināvijas valstu premjēri sastapās un vienojās aicināt Chruščevu tai pašā laikā apmeklēt arī Norvēģiju un Zviedriju.

Zviedriem gan nav visai patīkami šādu cieminu uzņemt, jo vēl ne tuvu nav izmeklēta Venerstrema lieta. Viņa spiegošanas lieta varēs nākt tiesā tikai šī gada pavasarī. Otrkārt, Chruščeva brauciens šai brīdī arī tāpēc zviedriem nav patīkams, ka 1964. gads ir parlamenta vēlēšanu gads. Tomēr bija jārēķinas ar kaimiņu gribu, un tā Chruščeva viesošanās laikam notiks.

Pēdējās dienās zviedru informētās aprindās Stokholmā izsakās, ka Venerstrema lietu iztiesās tikai pēc Chruščeva brauciena un eventuāli pirms vēlēšanām. Tādā ceļā cer neitrālizēt

(Nobeigums 8. lpp.)

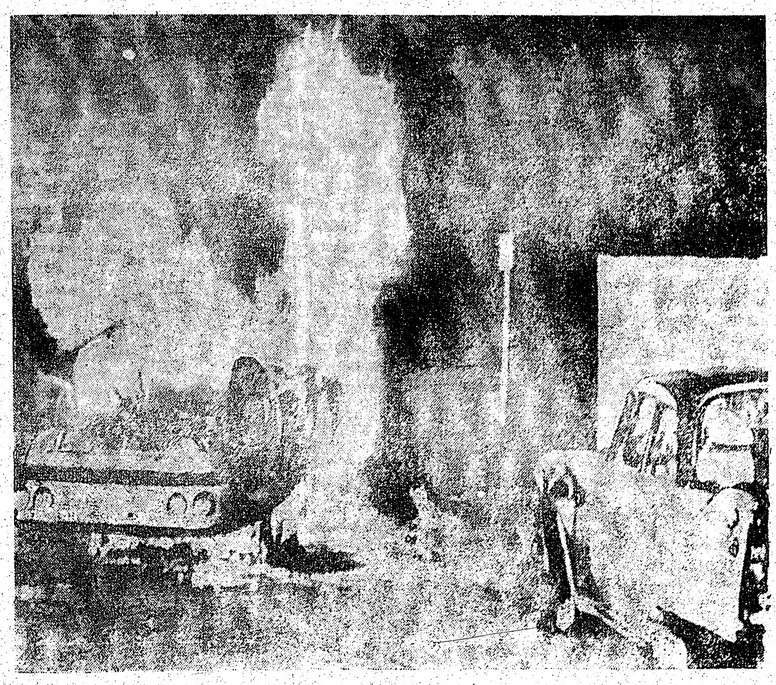

Starptautisko notikumu centrpunktā — šoreiz Panamā

LATVIJA

5. n-rs. TREŠDIEN, 1963. GADA 15. JANVĀRĪ

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60; tekstā $ 3.20 - $ 6.40 par vienas collas slejas telpu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

Čeka cīņu pret latviešiem turpina

P. LITISKO BĒGĻU IETEKME RADA BRIESMAS

Okupētās Latvijas čekas priekšnieks L. Avdjukevičs uzrakstījis iespaidīgu rakstu Cīņas 20. decembra numuram, kas vispirms slavina tos latviešu čekistus, kuŗi slepkavojuši ļaudis pilsoņu kaŗa laikā un pēc tā, kā arī tos, kuŗi cīnījušies pret latviešu partizāniem pēc 2. pasaules kaŗa, krieviem no jauna okupējot Latviju. Tālāk rakstā L. Avdjukevičs atklāj to grūto čekistu cīņu, kas jāizcina tagad pret latviešiem. Viņš par to saka: „Reakcionāras aprindas par visu vairāk grib vājināt mūsu valsts, šī stiprākā pasaules militāra garanta, varenību. Šai nolūkā imperiālistisko zemju spiegošanas centri izvērš graujošu darbību pret Pad. Savienību, tai skaitā arī pret padomju Latviju. Viens no šīs graujošās darbības veidiem ir ideoloģiskā diversija, mēģinot mūsu sabiedrībā atrast un ietekmēt morāli un politiski nenobriedušus cilvēkus. Savā darbībā imperiālistiskie izlūkdienesti jo plaši izmanto latviešu emigrantu barvežus. Tie atraduši patvērumu dažās Rietumvalstīs, kur, slēpdami savu īsto seju, uzdodas par politiskiem bēgļiem. Uz ārzemēm aizbēgušie fašistiskie noziedznieki sludina tautu naidu, pauž nacistiskus uzskatus. Arvalstu izlūkdienesta uzdevumā nacistiskie barveži organizē starp politiski nenosvērtākajiem emigrantiem kampaņas par graujošas propagandas materiālu iesūtīšanu Padomju Latvijā. Šais materiālos tiek rupji nokengāta mūsu padomju dzīve un sasniegumi, cildināts kapitālistisko Rietumu dzīves veids. Ideoloģisku bazi savai darbībai ārzemju spiegu centri tiecas radīt arī ar Rietumu radio raidījumiem uz Pad. Savienību. Arī šajā dezinformācijas darbā jo aktīvi sveszemju psiholoģiskā kaŗa kūrēju pakalpiņi ir uz ārzemēm aizbēgušie latviešu fašisti."

Tad okupētās Latvijas čekas priekšnieks atklāj, ka nesen bargi sodīts latviešu patriots Jānis Mētra, kuŗš kādā nepateiktā veidā ir cīnījies pret krievu okupantiem. L. Avdjukeviča rakstā par to teikts: „Taču ar visu likuma bardzību valsts drošības organi vēršas pret rūdītiem noziedzniekiem, kas pastrādājuši jaundarbības pret padomju tautu un sociālistisko valsti. Tā nesen tika atmaskots, nodots tiesai un bargi sodīts Dzimtenes nodevējs Jānis Mētra. Tomēr tādi gadījumi ir bezgala reti. Tajos retajos gadījumos, kad atsevišķi politiski nenobrieduši cilvēki ar vāju raksturu nokļūst imperiālistisko aģentu tīklos, īpašu nozīmi gūst profilakses darbs, ko ar sabiedrības atbalstu veic VDK darbinieki. Šis darbs palīdz laikus novērst noziegumu pret valsti. Tā, kad trīs Rīgas jaunietes bija nokļuvušas uz slidena ceļa, jau laikus iejaucās viņu mācības iestādes sabiedriskās organizācijas, kolektīvs. Pārrunas, kolektīva ietekme palīdzēja jaunietēm apjaust savas stājas nepareizību, un notiegumis tika novērsts."

Raksta nobeigumā čekas priekšnieks mēģina notēlot to, cik viņa iestāde ir humāna, ja kāds „nodevību' savlaicīgi partrauc un atzīstas. To viņš attēlo ar sen zināmo J. Zariņa stāstu, kuŗš šādu lomu uzņēmās pēc čekas pavēles. Ar šādu naīvu attēlojumu čekas šefs vēlas pamudināt cīnītājus uz atbrīvošanas ciņas pārtraukšanu un nodošanos čekas žēlastībai. Par J. Zariņa inscenējumu L. Avdjukevičs saka: „Darbodamies pēc humanisma principiem, padomju valsts drošības organi piedod tiem mūsu ļaudim, kas brutālas ietekmēšanas dēļ nostājušies uz nodevīga ceļa, taču laikus izpratuši savas kļūdas un ziņojuši par tām padomju iestādēm. Tā ārzemju izlūkdienesta tīkļos bija nokļuvis arī rīdzinieks J. Zariņš, kas bija devies tūrisma ceļojumā uz Zviedriju. Nerēķinoties ar Zviedrijas neitrālitāti un valsts interesēm, amerikāņu izlūkdienesta algotņi mēģināja pierunāt Zariņu nodot savu Dzimteni, darboties pret latviešu tautas nacionālajām interesēm. Atgriezies mājup un pārdomājis savu gļēvo rīcību, kas to bija noveduši uz Dzimtenes nodevības sliekšņa, Zariņš tomēr atrada sevī drosmi valsirdīgi nozēlot savu vainu, lūgt piedošanu. To viņam neliedza.

Ir skaidrs, ka čekas priekšnieks L. Avdjukevičs šo rakstu Cīņai nesacerēja, garlaicības mocīts, bet gan lai iebaidītu ļaudis no pretestības okupācijas režīmam un no latviešu politisko bēgļu ietekmes.

GATAVOJIETIES ALAs KONGRESAM!

Amerikas latviešu apvienības 13. gadskārtējais kongress šogad notiks maija pirmajās dienās Bostonā.

ALAs centrālā valde aicina visas latviešu organizācijas, draudzes un latviešu kopas ASV stiprināt ALAs darbu un centienus. Oficiālā sastāvēšana ALAā kā atsevišķiem latviešiem ASV, tā arī visām latviešu organizācijām un draudzēm ir nepieciešama.

Šī sastāvēšanas nepieciešamība parādās it sevišķi svarīgu iesniegumu gadījumos, kas nāk no ASV centrālās organizācijas — Amerikas latviešu apvienības. Šie iesniegumi skar latviešu kopīgās intereses un izsauc Amerikas latviešu kopīgo viedokli un nostāju latviešu tautas brīvības atgūšanas un Latvijas neatkarības atjaunošanas centienos. Iesnieguma saņēmēji: ASV prezidents, valdības locekļi, ASV kongresa locekļi, valsts iestādes un sabiedriskās organizācijas aizvien liek uzsvaru un pat pārbauda, kas un cik stāv aiz attiecīgā iesnieguma. Latviešu etniskā grupa ASV salīdzinājumā ar citām tautu grupām nav skaitliski sevišķi liela, tādēļ kopībai jābūt stingrākai. Ja ALAs vadība, nododot attiecīgo iesniegumu vai paskaidrojumus, var pateikt un pierādīt, ka aiz iesnieguma stāv v i s a s ASV latviešu organizācijas, draudzes un kopas, kā arī atsevišķi dzīvojošie latvieši un ka ir neapšaubāmi pierādīts, ka iesniegums nācis no visiem ASV latviešiem neatkarīgi no pavalstniecības, tad iesnieguma pozitīvais virziens un iesniedzēju uzklausīšana daudz labāk nodrošināta.

1964. gadā ASV latviešus un viņu centrālo organizāciju gaida lieli un svarīgi uzdevumi. Te nav iespējams pat īsumā visu pieminēt. 1964. gads ASV ir vēlēšanu gads, šais vēlēšanās ASV latviešiem visādā veidā ir jāpiedalās iespējami aktīvi. Jaunais ASV prezidents un valdība ir pilnīgi jāinformē par apspiesto tautu, tajā skaitā arī Eiropas tautu, it sevišķi latviešu tautas traģisko stāvokli, padomju okupācijai un ko on zācijai ierīgstot. Patlaban ASV valdības grožus savās rokās tur demokratu partija, kuŗas platformas attiecīgā daļa skan šā: „Mēs gaidām to dienu, kad viņi un sievas Albānijā, Bulgārijā, Čehoslovakijā, Austrumvācijā, Igaunijā, Ungārijā, Tibetā, Latvijā, Lietuvē, Polijā, Rumānijā un citās apspiestās zemēs atkal baudīs brīvību un taisnību. Ar visiem godprātīgiem un atbildīgiem Izdzeklīem mēs paātrināsim šīs dienas atnākšanu. Mēs nekad nepiekrītsim nekādam līgumam vai izkārtojumam, kas, klusu ciešot, akceptēs šo tautu pašreizējo verdzību."

Prezidenta izsludināmā Apspiesto tautu nedēļa 1964. gada jūlijā ir vēl vairāk jāizvērš visās vietās par iespaidīgu notikumu Sav. Valstīs. Arī republikāņu partijas platformā atrodama labvēlīga deklarācija apspiesto tautu labā. Šī gada vēlēšanās apspiesto tautu pārstāvjiem ir jāpanāk, lai partiju platformās izteiktās deklarācijas arī tiktu īstenotas un nepaliktu tikai deklarācijas. Te visiem balstiesīgiem ASV pilsoņiem, kas cēlušies no apspiesto tautu zemēm, liels uzdevums un nepieciešama aktīva rīcība vēlēšanu laikā, lai izteiktie solījumi reiz kļūtu izpildīti un lai tās — vairāk kā 40 — iesniegtās rezolūcijas ASV Kongresā Baltijas valstu jautājumā nepaliktu kaut kur komisijās, bet lai tās ietu nepieciešamā pozitīvā virzienā.

ALAs 13. kongresa rīcības komiteja Bostonā jau sākusi veikt kongresa organizēšanas priekšdarbus. Rīcības komitejā darbojas 18 Bostonas latviešu organizāciju un draudžu pārstāvji. Rīcības komitejas prezidijā priekšsēdis ir Amerikas latv.ešu tautiskās savienības Bostonā pr-dis V. Lambergs, pr-ka vietnieks — DV apvienības priekšnieks O. Kucers, sekretārs — Latviešu skolas komitejas pr-dis A. Brenga, kasieris — Latviešu kredītūnijas kasieris Fr. Dūks, fin.nču komisijas vadītājs — Jēkaba Zīberga fonda pr-dis Dr. A. Grinups, sar.kojumu komisijas vadītājs — ALTS pr-ža vietn. L. Reiters, Kongresa delegātu izvietošanas komisijas vadītājs — Namsaimnieku b-bas pr-ks E. Kreišmanis un informācijas biroja vadītājs — Trimdas draudzes pr-ka vietnieks Dr. B. Skulte. Kongress notiks Somerset viesnīcā, Commonwealth Ave., kur ir plašas un solidas telpas.

Kongresa laikā notiks arī prof. Jāņa Mediņa no Zviedrijas un dziedātājas Ludmillas Sepes no Vācijas koncerts, kas reizē būs arī Mediņa 50 gadu mūzikas un L. Sepes 25 g. dziedātājas jubilejas koncerts ar abu māksliniekiu sumināšanu kongresa banketā. Kongresa laikā Bostonā būs arī Kultūras biroja rīkotā gadskārtējā tēlotājas mākslas un daiļamatniecības izstāde. Rīkotāji gaida maija pirmajās dienās Bostonā latviešu saimē ievērojamu skaitu ASV latviešu pārstāvju — delegātus uz kongresu un arī daudz viesu. Par delegātu, viņu piederīgo un viesu novietošanu viesnīcās un ģimenēs būs gādāts.

Apvienības sekretariāts

Latvijas nodevēju kongress

Tieši Ziemsvētku dienās Rīgā notika okupētās Latvijas komūnistu partijas 19. kongress, kurā piedalījās 550 delegāti ar balss tiesībām un 59 delegāti ar padomdevēju tiesībām. Pārskatu par partijas darbību sniedza CK pirmais sekretārs A. Pelše. Viņš arī deva jaunas pavēles, kādas okupētai Latvijai izvirzītas Chruščeva runā nesenajā Krievijas KP CK plēnumā. A. Pelše neskaitāmas reizes atsaucās uz Chruščeva norādījumiem, izteikām un rakstīto, tā ka viņa uzstāšanās bija paklausīgākā vergu līšana krievu koloniālistu priekšā.

A. Pelše, kā parasts, reizē slavēja un lielījās ar milzīgiem panākumiem, reizē pēla, uzskaitīja neskaitāmas kļūdas un trūkumus visos dzīves sektoros, reizē nodeva jaunas pavēles trūkumu novēršanai. Viņš daudz runāja par ķīmiskās rūpniecības attīstības uzdevumiem, jo tā ir krievu aktuālākā problēma, ko tādēļ arī okupētajā Latvijā pārmaļ viss propagandas aparāts un Rīgas laikraksti jau nedēļām ilgi. Tā kā krievu okupanti tieši Latvijā vēlas koncentrēt ķīmisko rūpniecību, tad vietējās partijas vadošajiem funkcionāriem ir lielas rūpes, lai varas kūngi Maskavā ar darīto būtu apmierināti. Tas izpaudās A. Pelšes runā. Viņš norādīja, ka ķīmiskā rūpniecība okupētajā Latvijā 1965 g., salīdzinot ar 163. g., būšot pieaugusi 2,2 reizes.

A. Pelše vērsās pret zemo darba ražību vairākās lielajās rūpnīcās, pret slikto darba organizāciju, nolaidībām, izšķērdību, augstajām ražojumu pašizmaksām u. t. t. Viņš arī atzina, ka brāķa procents joprojām visos sektoros ir liels un dažās nozarēs pat pieaudzis. Tā tas esot rūpniecībā Sarkanā zvaigzne, kur trūkumu nenovēršanas dēļ atbrīvots no amata rūpnīcas direktors, bet tas apstākļus nav uzlabojis. Lieli zaudējumi brāķa dēļ esot A. Popova radio rūpnīcai, kur esot zems ražošanas organizēšanas līmenis, trūkstot tehnoloģiskās darba disciplīnas, un esot daudz citu trūkumu. Nenokārtota darba organizācija esot arī zivju zvejā un rūpniecībā, kā arī celtniecības organizācijās.

Sevišķu interesi rada A. Pelšes runas daļa par okupētās Latvijas lauksaimniecību, kur, sakarā ar Chruščeva pavēli, graudaugu ražas jāpaceļ līdz Zviedrijas un Somijas līmenim. Viņš nosauca dažu izcilnieku samērā labos sasniegumus, bet Latvijas kopīgo lauksaimniecības līmeni atzina par zemu. Pagājušā gadā no ha caurmērā iegūts 7—8 cnt. cukurbiešu, 40—70 cnt. kartupeļu un 16 cnt. daudzgadīgo zāļāju siena. Tās ir ražas, kādu brīvās Latvijas laikā nebija pat vissliktākajās saimniecībās vissliktākajos gados. A. Pelše norādīja, ka pēdējos divos gados ražas samazinājušās kā lauksaimniecībā, tā lopkopībā. Visas okupētās Latvijas mērogā pagājušā gadā caurmērā no govs izslaukts mazāk par 2000 kg piena. Visi trūkumi jānovēršot un Zviedrijas un Somijas ražošanas līmenis jāsasniedzot, pavēlēja A. Pelše.

Viņš arī pimībā grozīja graudaugu audzēšanas politiku, jo šīm kultūrām jākļūstot par galvenajām, ar vislabāko mēslojumu. Pagājušajā rudenī jau esot ziemāju iesēts 344.000 ha, resp. par 134.000 ha vairāk nekā bijis paredzēts. Ar graudaugu ražu palielināšanu uzlabošot arī lopbarības bazi. Jāpiezīmē, ka pagājušajos gados okupācijas režīms graudaugu ražošanu Latvijā uzskatīja par nesaimniecisku, jo Chruščevs bija pārliecināts par milzīgām ražām t. s. jaunapgūtajās zemēs, bet kad šie viņa plāni kļuva ilūzija, tad Latvijai, nododamo graudu kvantumu 1962. g. noteica augstu. Līdzšinējā diktātora Chruščeva kaprīze — kukuruza Latvijā vairs nebūs pirmajā vietā. A. Pelše gan teica, ka tai arī turpmāk jāpaliekot par skābbarības zaļās masas galveno devēju. Par šo kultūru runājot, viņš norādīja, ka 1963. g. Latvijas mērogā iegūts 113 cnt. zaļās masas no ha, bet pavēlēts bija iegūt 350 cnt. — 700 cnt. A. Pelše pamatīgi nosodīja visus lauksaimniecībā nodarbinātos partijas funkcionārus un aģitātorus, kas neesot pratuši novērst trūkumus.

Arī A. Pelšem bija jārunā par latviešu politisko bēgļu ietekmi, jo tā ir ļoti nepatīkama problēma. Viņš teica: „Un veltīgi ir buržuazisko nacionālistu nožēlojamie pūliņi satricināt, vājināt latviešu draudzību ar citām Padomju Savienības tautām." Ne Pelše, ne citi nebūtu par šīm pūlēm runājuši, ja tā nebūtu problēma.

Šajā Latvijas nodevēju kongresā ievēlēja jaunas partijas institūcijas: ievēlēto 120 CK locekļu sastāvā ir 50 personas ar krieviskiem uzvārdiem, liels procents ir Krievijas latviešu; par CK locekļu kandidātiem ievēlēja 49 partijniekus, kur krievu ir vismaz 22; revīzijas komisijā ievēlēja 25 personas.

LKP CK locekļu sastāvā ir tikai divi vecie latviešu nodevēji — J. Kalnbērziņš un V. Lācis, bet CK tie nav derējuši, kur par pirmo sekretāru no jauna ievēlēts A. Pelše, par otro sekretāru, resp. par galveno okupētās Latvijas pārvaldnieku N. Belucha, par sekretāriem — A. Voss, P. Strautmanis, V. Lejiņš un E. Bēmanis. Ievēlēja arī citas partijas centrālās institūcijas un daļu vadītājus.

Andrejs Eglītis

GADU MIJĀ
— 1964 —

Skrien ugunis debesīs. Vēl laimes. Skūpstīs. Sniedz roka
dzīvena kausu,
Es liesmainās acīs apstājos — kā divainai pavēlei klusēdams
klausu:
— Uz taviem salauztiem taisnības zobeniem, tēvzeme — sausu.
— Uz tavu nedzīstošo mocību rētu, tēvzeme — sausu.
— Uz taviem mirušiem brīvības pulkiem, tēvzeme — sausu.
— Uz tavu nedzimušo pestīšanas dienu, tēvzeme — sausu.
Dziest ugunis debesīs. Es jūtu gar lūpām ritot pilnu gausu
Un skūpstos un gavilēs — esmu izdzēris tēvzemes siņu kausu?

Jānis Klidzējs

Viena pati sieviete

8. turpinājums

Prāvests Kuls, iznācis ārā, apstājās uz baznīcas kāpnēm un tā palika labu brīdi nekustēdamies. Nesaprotama būšana, viņš domāja. Tā ir pavisam savāda lieta. Tad viņš atcerējās runas, kas bija nonākušas pie viņa, ka tā jaunā iebraucēja laidusi apkārt pa visām mājām un triepusi tādu kā saldo ēdienu uz visu lūpām pa kreisi un pa labi. Par tādiem bābelēšiem ir dzirdēts, kas savā svētulībā metas par visādām prāvesta apspiesto draudzes ļaužu aizstāvēm un reformātorēm. Vai tik šī nav kāda izbijusi klostera māsa? Būs jānoskaidro.

Brigita un Jermacāns stāvēja blakus, bet sarunas diezkā neveicās.

„Dzirdēju jūsu balsi vesperes dziedot," ieminējās Brigita. „Jums ir laba balss."

„Kas nu par labu," kautrīgi nomurmināja Jermacāns. „Kad sirds sasāp par to, kas bijis, par to, kā vairs nav... par to, kā vairs nevar būt, tad grūtības pat dziedāt kā nu māk un var."

Arī viņam sasāp sirds. Visiem sasāp. Brigita appētīja Jermacānu vērīgāk. Šodien viņš pavisam citāds. Glīti sakopies. Arī seja nav tik sārta un uzpūsta. Vaigi pat mazliet iekritušies. Gaiši pelēks uzvalds, sīkiem zīmēm punktiņiem. Plecos mazliet ielicis uz prjekšu, kā jau vairums mūsējo, kam vai nu nav spēka vai drosmes pret svešo pasauli stāvēt taisniem. No otras puses, kas gan īsti zina, cik katra dzīvē ir bijis smagumu, kas saliec vistaisnākos?

Prāvests Kuls apņēmīgiem soļiem devās tur, kur runājās Brigita ar Jermacānu.

„Jermacān, es nedomāju, ka tu tāds sieviešu draugs," prāvests centās jokot pienākdams. „Likās, ka tu tāds kluss, miers rīgs cilvēks, kam nekā tāda —"

Jermacāns samīdījās.

„Mums gadījās iepazīties..." Jermacāns stostījās un ātri domāja: vai tad tas būtu nonācis prāvesta ausīs, kā mēs iepazināmies? Man no kauna būtu caur zemi jāizkrīt un jābēg steigā projām no Lindtaunas. Vai tad šī Brigita būtu tik neaptēsta, ka laistu tādu mazu pajokošanos pa pasauli?

„Ar mani lieta otrādi," runāja prāvests. „Par šo jaunkundzi esmu jau dzirdējis no viena un otra, bet nav iznācis iepazīties."

Viņš pamāja Brigitai:

„Panāciet man līdzi. Malā no citiem. Man ar jums jāparunājas."

Viņi pagāja malā, uz ielas pusi, zem liepām.

„Es prāvests Kuls. Alfons Kuls."

„Brigita Mukte."

Brigita Mukte? Tā. Runāsim īsi un skaidri — Brigita, ko jūs te šinī pusē meklējat? Ko jūs te darāt?"

Brigita satrūkās: Ko es te meklējot? Kas tas tāds par vaicājumu?

„Atbraucu ciemos pie savas skolotājas Teklas Nagles."

„Teklas Nagles? Viņu es zinu. Lāga sieviete."

Likās, ka šī atbilde prāvestu kaut cik nomierināja. Bet viņa sejas izteiksmē vēl arvien bija kaut kādas aizdomas un nemiers.

„Dzirdēju, ka jūs esot braukusi pa visām mājām. Tādā kā prāvesta vizitācijā. Tas, ko jūs esat ar viņiem izdarījusi, tas ir savā ziņā brīnums. Redziet, viņi visi stāv kopā draudzīgi un runājas kā cilvēki. Tas tā nav ilgi bijis. Ko jūs viņiem teicāt? Tad tālāk. Kas jūs tāda esat?"

Kas tas tāds par personības eksāmenu?— domāja Brigita. Vai es būtu iejaukusies kaut kādā vietējā kārtībā, tas it kā nolemta palikšanai, vai?

„Esmu māsa. Slimnīcas māsa. Vai vēl skaidrāk — psihiatriskā māsa. Kad iebraucu šinī zemē, nobeidzu māsu skolu. Esmu nostrādājusi psihiatriskajā slimnīcā jau vienpadsmit gadus. Tagad esmu nodaļas vadītāja. Paņēmu atvaļinājumu un gribēju pabraukties."

Prāvests atviegloti ievilka elpu.

„Es biju nezkā iedomājies, ka jūs varētu būt kāda izbijusi klostera māsa."

Brigitas domas kūpa viena pār otru: Klostera māsa? Varbūt es patiesi izskatos pēc tādas koka jaunkundzes? Dr. Ņūklifs teica — koka jaunkundze.

Tad Brigita traus iesmējās un atcirta:

„Man ne prātā nav nācis iet klosterī. Šodien viss pasaule ir kā klosteris, ar baļu sienu visapkārt. Mēs katrs esam klosterī. Katrs savu domu, sras neziņas klosterī."

„Tās izbijušās klostera māsas reizēm jauc gaisu," sacīja prāvests kā atvainodamies. „Tāpēc man tā ienāca prātā. Domāju — jūs varētu būt viena no tām. Jūs ne. Jūs viena no tām brašajām. Tikko parādījusies šinī pusē, jūs braucat pa mājām apkārt, lai izmērītu — cik mēs visi te traki. Nu, tādi prātiņā pavāji. Vai ne tā? Tādās mērīšanās jums ir pieredze. Un uz baznīcu jūs atnācāt, lai izmērītu — cik tas šo trako ļaužu prāvests pats ir traks? Jūs no tām brašajām..."

„Nebūs gluži tā, prāvesta kungs. Nebūs tā. Mana skolotāja Nagle pastāstīja, kā te iet un neiet. Tā es sadomāju iegriezties katrā mājā un redzēt un paklausīties."

„Redzēt un paklausīties?" prāvests atvaicāja. „Tā mūsu vecā Nagle būs sapļāpājusi par daudz. Labi, labi. Kā tad bija tālāk? Jūs devāties misijas darbā. Kā pa Āfriku. Ko tad jūs redzējāt un dzirdējāt?"

„Ko es redzēju? Redzēju, ka rakšanās caur svešuma kalniem un darbiem un baiļēm par to, kā būs — kā nebūs, ir mūsu ļaudis izdeldējusi, nosūkusi, nogurdinājusi. Liekas, ka nervi visiem būtu izlīduši ādas virspusē. Kā tik kāds jedomāts apdraudējums pieskaras viņu domām un jūtām, tā tūlīt katrs savelkas savā eža kamolā un nekustas no vietas, it kā vēstīdams: Nenāc tuvāk, nesāc bakstīt, man jau tā gan sāpju. Ja tuvosies — duršu. Un duŗ arī. Cilvēki cieš no tā saucamā — melnā, no depresijas. Pati visus pēdējos gadus pa laikiem esmu cietusi no šī raibi — melnā un tāpēc zinu, kā tas viss ir. Reizēm ir tā, ka negribas ne darīt kā, pat ne dzīvot vairs. Ir līcies, ka gribētos neredzamo no dienas uz dienu dzīvošanas nastu nolikt un pajūs braucat pa mājām apkārt, šam sevi kaut kur aizsviest, ja lai izmērītu — cik mēs visi te tā varētu. Kad tas pāriet, eju atkal darbā, skaitu dienas līdz nākamajai sestdienai vai svētdienai un velkos pa šo monotono dzīvošanu tālāk."

„Tu teici — melnais, depresija? Tā tu teici, vai ne?"

Brigita pamāja.

„Tu labi teici, meit. Tu zini tos vārdus. Var redzēt, ka zini. Arī man reizēm ir tā, ka nezinu, kur ir gaisma — augšā vai lejā. Tad pietrūkst spēka. Reizēm ir tā, ka ne breviāra lasīšana, ne lūgšanas, ne prāta pacelšana uz augšu nepalīdz. Tad tu,, cilvēks, esi tādā kā elles sausajā akā, kur pat Dieva vairs nav."

To pateicis, prāvests satrūkās, tā ka atmodies no kādas nezinas.

„Ne no šā, ne no tā esmu sācis runāt tā, kā man nepieklājas."

Viņš nopūtās un skatījās zemē. Tad slēja galvu strauji un, Brigitā cieši skatīdamies, ierunājās gandrīz dusmīgi.

„Tu, brašā jaunkundz, mani pavedini uz neprātīgu domāšanu un runāšanu."

Draudzīgi smaidīdama Brigita skatījās prāvesta sērīgajā, kalsnajā sejā un domāja. Tev ir grūtāk nekā daudziem citiem. Savā konfesionāla krēslā tu esi kā filtrs daudzu bēdām, dzīvēm un to netīrībām. Tikko pa nedēļu tu esi kaut cik izskalojies, nākošajā svētdienā, vienalga, vai tu jūties labi vai slikti, tev jāfiltrē desmitu un simtu cilvēku grēku nogulsnes atkal. Tu nevienam nevari pateikt, ka tu nespēj. Tev jāiet un jāspēj.

„Tas ir iespējams," mierīgi noteica Brigita. „Katrā sarunā domas saistās viena ar otru. Līdz šim gan es nekā neprātīga jūsu domāšanā un runāšanā neesmu manījusi."

„Tu saki, ka — nekā?" prāvests atvaicāja, un viņa sejā atplauka iedrošināts gaišums. „Nekā? Hm... Sāk izskatīties, ka ar tevi var runāt. Ir daudz tādu, ar kuŗiem nevar runāt. Nevar runāt kā cilvēks. Visu laiku jārunā kā no svētās grāmatas."

It kā par aizgājušo, tālo gadu kalnjem savās domās skatīdamies, prāvests viegli pašūpoja galvu un nopūtās. Kad viņš paskatījās Brigitā no jauna, viņa acīs un domās uzliesmoja protesta dzirksts pret visu pierasto likumu, domu un eksistences kārtību:

„Arī manī reizēm viss savārās tā, ka gribas pacelt dūres pret zemi un debesīm, pret visām svētajām grāmatām un rakstiem. Reizēm ir tā, ka negribas ticēt ne cilvēkiem, ne pašam Visaugstākajam, nekam..."

Kā satrūcies viņš paskatījās visapkārt un nocukstēja, kā pats sevi norādams: „Kuš, Alfon... Tev tā nepiestāv ne runāt, ne domāt... Kuš..."

(Turpinājums sekos)

KOMŪNISTI KOPĒ I

II

Ļeņins, atbildot kritiķiem par to, ka Krievijas pilsoņu kaŗš prasījis daudz upuru, teica: „Mūsu tā saucamie revolūcionāri pārmet mums par asins izliešanu. Nav svarīgi tas, ko trīs ceturtdaļas visas pasaules ir iznīcinātas, bet svarīgi gan ir tas, ka beidzamā ceturtdaļa kļūs komūnisti . . . Vēlākie gadsimteņi attaisnos mūsu nežēlīgas, uz ko apstākļi mūs spieda. Tad viss būs skaidrs un saprotams, viss."

Dostojevskis savā romānā „Velni" Sigaļova izstrādāto nākošās sociālās iekārtas projektu ir licis romāna centrā. Sava projekta ievadā Sigaļovs saka: „. . . . Visi sociālo sistēmu autori no seniem laikiem līdz mūsu dienām bija sapņotāji, pasaku sacerētāji, ar sevi bretrunās nonākuši muļķi. Tie dabas zinības nav izpratuši, nerunājot, nemaz par cilvēku. Platons, Ruso, Furpar savādo dzīvnieku, ko sauc je — aluminija kolonnas; tas viss derīgs tikai zvirbuļiem, bet ne cilvēku sabiedrībai. Es lieku priekšā manu pasaules iekārtas sistēmu. Arpus manas, šīs sabiedriskās formulas, nekādas citas vairs nevar būt. Mana sistēma dibināta uz neierobežota despotisma. Pēc šīs sistēmas visi cilvēki vai sabiedrība iedalās divās nevienlīdzīgās daļās: viena desmitā daļa bauda personas brīvību un neierobežotas tiesības par pārējām deviņām desmitām. Šīm deviņām desmitām pilnīgi iznīcināms viss personiskais, un tie pārvēršami par ganāmpulkam līdzīgu baru. Īstenojot šo despotisma sistēmu, simt vai vairākiem simtiem miljonu būs vienkārši jānogriež galvas. Ieviešama pilnīga vienlīdzība. Ganāmpulkā jābūt vienlīdzībai. Izārdāma ģimene, jo kolīdz kādam ir ģimene, vai kāds kādu mīl, tūlīt rodas vēlēšanās pēc privātīpašuma.

P. Verchovenskis saka: „Mēs nonāvēsim vēlmes, mēs laidīsim zūpošanu, intrigas, spiegošanu; mēs laidīsim vēl nedzirdētu izvirtību — viss uz vienu gala punktu — vienlīdzību." Nākošās sociālās sabiedrības pamatos būs paklausība un bezpersonība."

Sigaļovam ir arī spiegošana. Katrs viņa nākošās sabiedrības locekļis uzmanīs cits citu un izspiegos viens otru, ar pienākumu par visām lietām ziņot attiecīgai priekšniecībai. Mēs labi zinām, kā bērniem līka un liek tur — m
spiegot savus
tājus. Par sa
skolotāja
ņem uzslavas
ālistiskās dz
saukumu. –
Lai panāk
valdošai var
sonību, ik 3
lovs pielieto
tu modriba
bas, jo garla
kas jūtas. Sa
viem vergie
biežāk, un t
dzimtenes „
gu" prāvām,
un masu sle
Sigaļova s
ierādīta svar
rušies nav s
ti svarīgi
sirdsapziņa
īpašības. Ve
nepiestāv un
sīgiem. Lau
nīcas tukšas
vai divas pa
cilvēks pūrv
līgā, draudī
tas Sigaļova
Kremļa ver
turētas pust
tas, bet voc
trūcis.

Dostojevs
tautā citus
vienīgi Diev
un pasargā
dēku bezdīļ
skaidri par
ma nostipri
Krievijā, ta
pret Dievu.
tovs saka:
stiprināt k
ziņā sāks
pilnus 50 g
padzina kri
cām, piesmi
gānija svēt
ga un bezs
ja pretim
liktenim.

KO TAD ROM GRIB PA

Dostojevs
pasauli no
mām. Viņš
mūnisma i
ar tā īsteno
tojevskis b
neredzētām
asins posta
sevi.

Dostojevs
ņoti cilvēki
sociālās iek

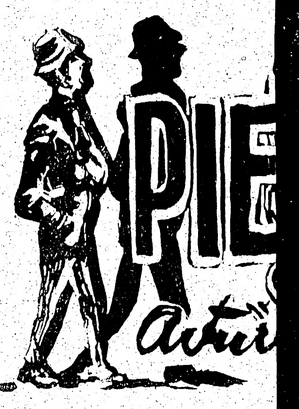

17. turpinājums

— Paņem! Paņem! Uz kuŗa plaukta tev kas tikai jāpaņem?

— Man liekas, ka Audzāna meita būtu laikam atnākt un pastrādāt, — Gusts teica, — das nekad nebūs par daudz.

Ronalds paskatījās draugā, bet tā sejā slēptu domu nevarēja saskatīt.

— Naudas mums nevienam nekad par — viņš atbildēja, — vai tev par viņu kāda īpa

— Man?! — Gusts iepļēta acis, — kāpēc

— Tāpēc, ka tu jau Audzānu pašu te at ierunāji. Tagad Pārsla. Kāpēc tu par viņiem

— Tāpat vien, — patikami cilvēki — tas šad un tad ieeju. Tāda kārtīga māja. — C seja liecināja, ka viņš runā patiesību. — Pa un to paņemu līdzi mazajai. Naudu jau dā Neņemtu. Par lepnu. Lai gan naudas viņie vajaga.

— To tu man visu jau reiz stāstīji, un t dzāns te tagad strādā. Vai vēl nepietiek?

— Audzāns savu naudu nopelna, — G

KOMŪNISTI KOPĒ DOSTOJEVSKA VELNUS

II

Ļeņins, atbildot kritiķiem par to, ka Krievijas pilsoņu karš ir prasījis daudz upuru, teica: „Mūsu tā saucamie revolūcionāri pārmet mums par asins izliešanu. Nav svarīgi tas, ko trīs ceturtdaļas visas pasaules ir iznīcinātas, bet svarīgi gan ir tas, ka beidzamā ceturtdaļa kļūs komūnisti . . . Vēlākie gadsimteņi attaisnos mūsu nežēlīgas, uz ko apstākļi mūs spieda. Tad viss būs skaidrs un saprotams, viss."

Dostojevskis savā romānā „Velni" Šigaļova izstrādāto nākošās sociālās iekārtas projektu ir licis romāna centrā. Sava projekta ievadā Šigaļovs saka: „. . . Visi sociālo sistēmu autori no seniem laikiem līdz mūsu dienām bija sapņotāji, pasaku sacerētāji, ar sevi pretrunās nonākuši muļķi. Tie dabas zinības nav izpratuši, nerunājot, nemaz par cilvēku. Platons, Ruso, Furpar savādo dzīvnieku, ko sauc je — aluminija kolonnas; tas viss derīgs tikai zvirbuļiem, bet ne cilvēku sabiedrībai. Es lieku priekšā manu paša pasaules iekārtas sistēmu. Ārpus manas, šīs sabiedriskās formulas, nekādas citas vairs nevar būt. Mana sistēma dibināta uz neierobežota despotisma. Pēc šīs sistēmas visi cilvēki vai sabiedrība iedalās divās nevienlīdzīgās daļās: viena desmitā daļa bauda personas brīvību un neierobežotas tiesības par pārējām deviņām desmitām. Šīm deviņām desmitām pilnīgi iznīcināms viss personiskais, un tie pārvēršami par ganāmpulkam līdzīgu baru. Īstenojot šo despotisma sistēmu, simt vai vairākiem simtiem miljonu būs vienkārši jānogriež galvas. Ieviešama pilnīga vienlīdzība. Ganāmpulkā jābūt vienlīdzībai. Izārdāma ģimene, jo kolīdz kādam ir ģimene, vai kāds kādu mīl, tūlit rodas vēlēšanās pēc privātīpašuma.

P. Verchovenskis saka: „Mēs nonāvēsim vēlmes, mēs laidīsim zūpošanu, intrigas, spiegošanu; mēs laidīsim vēl nedzirdētu izvirtību — viss uz vienu gala punktu — vienlīdzību." Nākošās sociālās sabiedrības pamatos būs paklausība un bezpersonība."

Šigaļovam ir arī spiegošana. Katrs viņa nākošās sabiedrības locekļis uzmanīs citu citu un izspiegos viens otru, ar vienākumu par visām lietām ziņot atbildīgai priekšniecībai. Mēs labi zinām, kā bērniem līka un liek tur — mūsu dzimtenē — izspiegot savus vecākus un skolotājus. Par sava tēva ar māti vai skolotāja nodošanu bērni saņem uzslavas, godalgas un sociālistiskās dzimtenes varoņa nosaukumu.

Lai panāktu pilnīgi paklausību valdošai varai, pilnīgu bezpersonību, ik 30 gados reizi Šigaļovs pielieto iebaidīšanu, lai būtu modrība un nebūtu garlaicības, jo garlaicība ir aristokratiskas jūtas. Sarkanais Kremlis saviem vergiem iebaidīšanu rīko biežāk, un to panāk ar lielajām dzimtenes „nodevēju" un „spiegu" prāvām, tautu deportācijām un masu slepkavībām.

Šigaļova sistēmā žūpošanai ierādīta svarīga vieta, jo apdzērušies nav spējīgi domāt, kas ļoti svarīgi. Arī domāšana un sirdsapziņa ir aristokratiskas īpašības. Vergiem tādas lietas nepiestāv un traucē būt paklausīgiem. Ļaudis apdzērušies, bazničas tukšas, bet vajadzīgs vienu vai divas reizes izvirtības, lai cilvēks pārvērstos riebīgā, bailigā, draudīgā patmīlī, — lūk, tas Šigaļova sistēmā. Sarkanā Kremļa verdzinātāja tautas tiek turētas pusbadā, lupatās ģērbtas, bet vodkas tām nekad nav trūcis.

Dostojevskis neredzēja krievu tautā citus garīgus spēkus kā vienīgi Dievu, kas vieno, vada un pasargā no mešanās tumšo dēku bezdibenī. Dostojevskis skaidri paredzēja, ka komūnisma nostiprināšanās gadījumā Krievijā, tas vēršīsies vispirms pret Dievu. Romānā Velni Satovs saka: „Ja Krievija sāks nostiprināt komūnismu, tad katrā ziņā sāks ar ateismu." Vēl nepilnus 50 gadus vēlāk komūnisti padzina krievu tautu no baznīcām, pīesmēja tās dievus un apgānīja svētnīcas. Tumša, nabaga un bezspēcīga Krievija soļoja pretim savam nenovēršamam liktenim.

KO TAD DOSTOJEVSKIS ROMĀNĀ „VELNI" GRIB PATEIKT PASAULEI?

Dostojevskis „Velnos" brīdina pasauli no komūnisma briesmām. Viņš atklāj un parāda komūnisma īsto dabu un būtību, ar tā īstenošanos un sekām. Dostojevskis brīdina pasauli no vēl neredzētām ciešanām, mokām, asins posta, ko komūnisms nes sevī.

Dostojevska laikā ideāli noskaņoti cilvēki centās pēc labākas sociālās iekārtas un cerēja to atrast jaunā sociālistiskā kustībā. Tie cerēja, ka sociālisms var samazināt visas netaisnības un nodibināt brīvību un taisnību zemes virsū. Turpretī Dostojevskis Velnos saka, ka sociālisms vēl vairāk saasinās cilvēces krizi. Cilvēki pilnīgi zaudēs brīvību, tiks degradēti masas cilvēku stāvoklī, terrorizēti un iznīcināti.

Markss, kas bija Feuerbacha materiālisma iespaidā, domāja, ka visi notikumi ir materiālo spēku sekas. Cilvēks kā psiholoģiska vai reliģiski - morāla būte viņa sistēmā neeksistēja. Viņš bija pārliecināts, ka vienīgais glābiņš nākotnē var nākt no labumu taisnīgas sadales. Nevis iekšējās pārmaiņas process cilvēkā, bet gan ārēju ekonomisku apstākļu maiņa nesīs labklājību un laimi. Nevis cilvēka sirdsapziņa nosaka viņa eksistenci, bet gan gluži pretēji, cilvēka sociālā eksistence nosaka viņa sirdsapziņu.

Pēc Dostojevska, turpretim, sociālie jaunumi rodas no cilvēka samaitātās, egoistiskās dabas. Viņš bija pārliecināts, ka ne ārējie materiālie uzlabojumi, ne sabiedriskās organizācijas var pasauli padarīt labāku, bet gan vienīgi iekšējā, ētiskā pārmaiņa cilvēkā, viņa instinktos un domāšanas veidā var to panākt. Romānā Brāļi Karamazovi mūks Zosīma saka: „Lai pasauli pārveidotu, to atjaunotu, cilvēkam psiholoģiski jāsāk iet pa citu ceļu. Kamēr jūs neķļūsit īsti brāļi viens otram, brālība neiestāsies. Nekādas zinātniskas mācības, nedz arī kopēju interešu veids neiemācīs cilvēku dalīties līdzīgi ar citiem īpašumā un privilēģijās."

Dostojevskis neapšaubāmi ir pravietis un lietu paredzētājs līdz apbrīnojamiem sīkumiem. Bet to gan viņš neparedzēja, ka viņa romāns tiks izmantots gluži pretējiem mērķiem, nekā tas bija domāts. Dostojevskis, kas visu savu dzīvi meklēja Dievu un cīnījās par taisnību un cilvēka brīvību ir darbos, ir rakstos, nevarēja iedomāties, ka viņa darbi tiks izmantoti pretējiem mērķiem.

KRIEVIJA SOĻO PRETĪ KOMŪNISMA REVOLŪCIJAI

Pirms un 1905. g. revolūcijā bija, ja tā varētu teikt, virsnieki bez armijas. Sociālistu vadoņiem vajadzēja daudz pūlēties, lai iekustinātu un aizrautu inertās un apātiskās masas. No 1908. līdz 1914. g. situācija bija pilnīgi mainījusies: zem cariskās valdības sitieniem intellektuāļi atmeta sociālisma kustību un mērķus vai arī kļuva pilnīgi vēsi pret to, kamēr masas, kuŗu apatija ar notikumu norisi un propagandu bija lauzta, atmeta pasīvitāti un kļuva aktīvi. Lielais vairums, kas bija inerts un neizkristalizējies 1905. g., tika apaugļots ar revolūcionārām idejām, kas desmit gadus vēlāk jau deva augļus. Masas, kas 19. g. s. mēmi noskatījās divkaujā starp intelligenci un carisko valdību, tagad iestājās aktīvā cīņā. Idejas par apvērsumu slepeni turpināja izplatīties starp strādniekiem, vidējo šķiru un zemniekiem sagatavojot ceļu 1917. g. revolūcijai. Revolūcionārā darbība laktiski jau sākās ar tautas demonstrācijām sakarā ar L. Tolstoja nāvi 1910 g., kam sekoja poļiski protesti. 1912. g. Ļenas zelta raktuvēs, Sibirijā, 500 streikotāju noslepkavošana, ko izdarīja policija, izprovocēja ielu demonstrācijas. 1914. g. vasarā, kad Francijas prezidents viesojās Pēterpilī, tur notika plašas ielu demonstrācijas un cīnas ar policiju. Pasaules kaŗam sākoties, revolūcionārā kustība ievērojami samazinājās. Liela sociālistu grupa deklarēja savu gatavību pārtraukt cīņu pret carismu un nosauca sevi par aizstāvjiem. Viņi ticēja, ka aliantse ar demokratisko Franciju un Angliju gala iznākumā nesīs Krievijai demokratizāciju.

Eduards Freimanis

BEZGALĀ NAKTS

Tu mīli un mīlēsi mani —
Šais ceļos un mūžīgās gaitās . . .
Kad tālumā skaties, nakts alkas vien viedi —
Vai draudi glūn ceļmalā tuvu?
Bet tevi es redzu caur gaistošo nakti
Kā vīziju vēlmēs un kaismās.
Ar tevi vien būšu šai kairajā rītā
Kad steigā mēs sasniegsim mieru . . .

☆

Cik tērauda milzenis rūpīgs:
Tas saudzīgi šūpo un vada!
Rau', aizbēga kāvi — un debesis atplaukst —
Tu ziedošām debesīm rada . . .
Mans tērauda panters ir uzticams brālis:
Mūs aizšūpos, aiznesīs mājās. —

★

. . . Vai velns viņiem akmeni meta?
Vai kaps bija ceļmalā rakts?
Tiem izdzisa dzintara gaisma...
Un iesākās bezgala nakts . . .

Aktuālu problēmu stāsti

BIRUTA SENKĒVIČA — ZIEDOSAIS ĒRKŠĶIS, „DZIMTENES BALSS", ŅUJORKĀ, 1963.

Birutas Senkēvičas vārds latviešu kultūras dzīvē labi pazīstams. Viņa sarakstījusi etnogrāfiskus inscenējumus „Senlatviešu kāzas" un 4 Jāņu dienu lugas, nereti piedaloties arī iestudēšanā. Interese par latviešu etnogrāfiju B. Senkēvičai radusies jau dzimtenē, kur publicēti Kultūras fonda godalgotie Godi Vidus - Kursā" un „Senie Jāņi Zemgalē." Rīgas, Jelgavas un Liepājas laikrakstos iespiesti daudzi viņas stāsti un dzejoļi. Lielinieku ienākot, zudumā gājuši 2 grāmatu manuskripti „Spējais pagrieziens" un „Degošais brīdis," Sakarā ar došanos trimdā spiestuvē palicis stāstu un novelu grāmatas „Samaksātā dzīve" manuskripts. Trimdā Senkēviča publicējusi periodikā dzejoļus, stāstus un ievadrakstus, kā arī publicējusi plašu un vērtīgu grāmatu „Latviešu ģimenes godi."

Tagad klajā nācis viņas stāstu krājums „Ziedošais ērkšķis." Katrā stāstā ietverta kāda vairāk, vai mazāk aktuāla problēma. Sevišķi interesants un aktuāls ir viņas pirmais stāsts „Ziedošais ērkšķis." Šis stāsts ir plašākais visā grāmatā, un tur ietverta aktuāla problēma: vai sieviete, kas bijusi spiesta pakļauties krievu okupantu kaislībai, līdz ar to zaudējusi katru cieņu un vērtību un vai viņas bērns mīlams vai nicināms?

Autore skaisti notēlo divu jauniešu mīlestības jūtas vācu okupācijas laikā un kara apstākļu izraisītos traģiskos sarežģījumus, nobeidzot stāstu gaišā izskaņā.

Stāstā „Māte" skarta itin bieži iztirzāta problēma par to, ko dārīt ar ārlaulības bērnu, bet šeit šis jautājums risināts oriģinālā pieejā.

Stāstā „Valerija Stūre" tēlota kāda ļoti rosīga sabiedriska darbiniece, kas beigās nāk pie atziņas, ka šis darbs nespēj sagādāt īstu laimi. Viņa pārved mājās kādu krievu zēnu — zaglēnu, grib to ar mīlestību un gādību izaudzināt par godīgu cilvēku. Tomēr cerības neattaisnojas, jo viņš jau pirmā naktī aizbēg, paņemot līdzi vīra uzvalku un viņas zelta pulksteni.

Īsais tēlojums „Degošais brīdis" atspoguļo lauku zēna Juŗa spilgtos pilsētas iespaidus Rīgā un viņam sevišķi atmiņā paliek viņa tēva dedzīgie patriotiskie vārdi pie Brīvības pieminekļa un lielā aizraušība, kas valda dziesmu svētkos.

Ļoti izjusti autore atstāstījusi leģendu „Aglonas Dievmāte svešumā."

Pēdējais stāsts saucas „Sirdsēstu ietekmē". Tur risināts interesantais jautājums: vai literāru darbu jaunradīšanai labvēlīgāki trūcīgie apstākļi, vai bagāta un ērta dzīve. Pēc autores domām trūcīgie apstākļi labvēlīgāki, jo tie sagādā spēcīgākus pārdzīvojumus, kas noderīgi spēcīgu jūtu tēlošanai.

Šai grāmatā ievietotie stāsti ir dažādas kvalitātes. Visvērtīgākais ir pirmais, turpretī maz dramātisma un pie tam tikai beigās ir stāstā Valerija Stūre; tēlojums „Degošais brīdis" varēja būt plašāk izstrādāts. Stāstu valoda visumā pareiza, plūst viegli un raiti, vienīgi autore nereti lieto vārdu „sajūtas" tur, kur būtu jāsaka „jūtas," bet šāda kļūda vispārīgi ļoti izplatīta. Sajūtas ir kādas ārēja priekšmeta īpašības atspoguļošanās mūsu apziņā, turpretī jūtas ir tīksmes, vai netīksmes pārdzīvojums, kas parasti nav saistīts ar ārējo kairinājumu.

Grāmatas vāku zīmējis mākslinieks Imants Ābolinš.

Birutas Senkēvičas stāstu krājumā „Ziedošais ērkšķis' daudz interesantu ideju, kas labi pārredzamas un ietvertas skaistā stāsta formā. Šī grāmata patikami atšķiras no dažu jauno rakstnieku darbiem, kur dažreiz pat ar lielu piepūli grūti saprast, ko īstenībā autors gribējis pateikt.

N. V.

MIRIS KOMPONISTS PAULS HINDEMITS

Frankfurtē pie Mainas pag. g. 28. decembrī no asins riņķošanas traucējumiem 68 g. vecumā mira Vācijas šī gadu simta lielākais komponists Pauls Hindemits. Bez Hindemita nav iedomājama jaunās mūzikas attīstība divdesmitajos gados un tāpēc viņu godā par jaunās mūzikas tēvu. Vācu preses nekrologos Hindemitu nosauc par lielāko vācu komponistu pēc Richarda Strausa.

Hindemits Frankfurtes konservātorijā mācījās vijoles spēli un kompoziciju. 1915. g. viņš saistījās Frankfurtes opelā par pirmo koncertmeistaru un no operas aizgāja tikai 1923. g., kad nodibināja savu Amara kvartetu, kuŗā spēlēja brāču. Viņš vāc ja ieguva vārdu arī kā vijoles spēles virtuozs.

Kā komponists Pauls Hindemits tūlīt guva ievērību ar dažādiem kamermūzikas darbiem, bet īpaši ar trim viencēlieniem, ar kuŗiem tūl t izvērsās jaunās mūzikas avangardā. Šie trīs viencēlieni: Slepkava, sieviešu cerība, Nuš - Nuši un Svētā Zuzanna viņam nostiprināja jaunās mūzikas tēva godu. Donaueš ingeras kamermūzikas festivālos, kuŗus Hindemits kādu laiku vadīja, tāpat arī vēlāk Bāden-Bādenas mūzikas svētkos, kur atskaņoja jaunā virziena mūziku, Hindemits bija galvenā personība, ap kuŗu pulcējās jaunu ceļu gājēji komponisti. 1927. g. Hindemitu aicināja par Berlīnes mūzikas augstskolas kompozicijas klases vadītāju, kur viņš palika līdz 1934. g., tad devās trimdā uz Turciju, kur lika pamatus jaunai, modernai curku mūzikas dzīvei. 1940. g. H. devās uz Ameriku, kur darbojās par mācības spēku Jēlas universitātē Ņūhevenā. Pēc kaŗa Hindemits atgriezās Eiropā, par dzīves vietu izvēlēdamies Šveici, kur bija mācības spēks Cīriches universitātē. Hindemitu apbedīja Šveicē.

Lielākie Hindemita darbi bija orātorija Nemīgā un opera Matīss gleznotājs, kam pats komponists rakstīja libretu. Amerikas laika darbos: vairākās simfonijās, koncertos, sonātās, kamermūzikas un koŗa darbos vairs nebija nekā revolūcionāra. Arī pēc kaŗa Eiropā Hindemits jaunajai mūzikai nekādu pienesumu nedeva. Viņa pēdējais lielākais darbs ir opera — Gaŗais Ziemsvētku mielasts. Jaunās mūzikas k'asiķa vē du viņš bija jau nodibinājis, un palika pie saviem principiem līdz dzīlam, ka vismežonīgākajā skaņu juklī jāvalda prātam un kā:tībai. Hindemita mūzika ir atonāla, balstās konkrētībā, tāpēc ir gļūži pretēja tagadējai tēlotājai mākslai, kas tiecas abstraktismā.

P. B.

Igauņu kultūras notikumi

Igauņu literārais fonds, kas nosaukts mirušā rakstnieka Henrika Visnapū vārdā, par 1964. g. laureātu ievēlējis dzejnieci Mariju Underi, kas uzturas Zviedrijā. Laureātes tituls viņai piespriests par dzejoļu krājumu, kas iznācis viņas 80 gadu jubilejā pag. gada martā.

Igauņu tautas eposs „Kalevi poeg" (Kāleva dēls) iznācis zviedru valodā. Eposs tulkots atskaņās tikai pa daļai. Lielākā daļa tulkota proza, sag'abājot archaisko stilu. Tulkojumu veikuši R. Herchergs un Turkū universitātes (Somijā) doc. H Vinters

Pazīstamais tēlnieks A. Kopmanis būs viens no trim žūrijas komisijas locekļiem Ontario Society of Artists izstādei, kas paredzēta februāŗa mēnesī Toronto mākslas galērijā. Minētā žūrijas komisijā viņš ievēlēts ar lielu balsu vairākumu rakstveida vēlēšanās. Izstādē uzņemti arī 2 A. Kopmaņa darbi bronzā un akmenī.

17. turpinājums

— Paņem! Paņem! Uz kuŗa plaukta tev tāds nolikts, kas tikai jāpaņem?

— Man liekas, ka Audzāna meita būtu ar mieru pa laikam atnākt un pastrādāt, — Gusts teica, — viņiem naudas nekad nebūs par daudz.

Ronalds paskatījās draugā, bet tā sejā nekādu apslēptu domu nevarēja saskatīt.

— Naudas mums nevienam nekad par daudz nebūs, — viņš atbildēja, — vai tev par viņu kāda īpaša interese?

— Man?! — Gusts ieplēta acis, — kāpēc man?

— Tāpēc, ka tu jau Audzānu pašu te atvedi un man ierunāji. Tagad Pārsla. Kāpēc tu par viņiem tā gādā?

— Tāpat vien, — patikami cilvēki — tas viss. Es tur šad un tad ieeju. Tāda kārtīga māja. — Gusta godīgā seja liecināja, ka viņš runā patiesību. — Pa laikam es šo un to paņemu līdzi mazajai. Naudu jau dāvināt nevar. Neņemtu. Par lepnu. Lai gan naudas viņiem visvairāk vajaga.

— To tu man visu jau reiz stāstīji, un tāpēc arī Audzāns te tagad strādā. Vai vēl nepietiek?

— Audzāns savu naudu nopelna, — Gusts noteikti apgalvoja, — un Pārsla te nenāktu pēc dāvanām. Tev vajaga cilvēka, un viņa savu darbu prot. Bet ja tu viņu negribi, ņem citu.

Īsi pirms darba beigām Ronalds piegāja pie Audzāna. Tas pašreiz tīrīja priekšpēdējo telpu.

— Nu — kā iet? — Ronalds jautāja; viņam no laika gala nevedās ar sarunas uzsākšanu.

— Labi! — Audzāns atspiedās uz slotas, — nav nekāda vaina.

— Vai — ē — vai jūs arī brauksit?

— Uz kalniem? Nē. Ko es tur — vecs cilvēks!

— Tomēr, tomēr. Der arī vecam — ē — izkustēties.

— Vai t' jūs pāts brauksit?

— Es? — Ronalds uzķēra, — es jau nevaru. Nav laika. Tāpēc jau arī gribēju jautāt, vai jūsu meita tava rētu . . . vai viņa negribētu . . . kādreiz ienākt . . . tā — pēc darba . . . kādu stundu . . . ko?

Tā notika, ka piektdienas vakarā Pārsla Duntē brauca pie Tailoriem un norunāja, ka turpmāk reizi nedēļā — trešdienu vakaros — nāks sakārtos Ronalda grāmatvedību un izdarīs visus vajadzīgos rakstu darbus. Kad viss bija nolīgts un Ronalds visas grāmatas izrādījis, Pārsla atvadoties satvēra Ronalda roku.

— Paldies jums!

— Par ko? — Ronalds nesaprata, — par tām pāris stundām darba?

— Mums tās nozīmē daudz. Jūs jau nezināt, kā mums mājās klājas. Mums katrs dālderis ir tik, cik citam desmit.

— Bet jūs taču labi pelnat. Un tēvs arī strādā.

— Tas tiesa. Bet ja mājā viens kopjams, un otrs uzraugāms, tad bieži ir tā, ka jau trešdienā ledus skapis tukšs.

— Ko nozīmē — viens kopjams, otrs uzraugāms? Jūsu meita taču ir jūsu mātes ziņā.

— Mātes ziņā gan, bet ne mātes kopšanā. Māte jau sen pati nevar paiet. Artrīts. Sēd krēslā un stumjama. Kamēr mēs ar tēvu darbā, tikmēr mājās pie meitenes un mātes nāk viena sieva. Liepas kundze. Ne jau par velti, — Pārsla iesmējās, — bet tomēr lētāk nekā tēvs nopelna. Bez tam — tēvs visu dienu mājās nikdams pamazām gāja bojā. Garīgi. Tagad ir labāk. Virietim vajaga darba ārpus mājas. Bet jūs nevarat iedomāties, cik tāds četru gadu skuķēns noplēš drēbes un spēj apēst!

— Man likās, ka Gusts teica, ka jūsu meita vecāka. Pieci vai pat seši gadi, — Ronalds mēģināja atcerēties.

— Pārskatīšanās. Pirms divi nedēļām palika četri gadi, — Pārslas balsī bija neslēpts lepnums, — bet nu vēlreiz: paldies! Un — uz redzēšanos.

Māte sarunu bija dzirdējusi. Viņa sēdēja blakus istabā, izšuva vienu no saviem neskaitāmajiem spilveniem bazāram un klausījās radio.

— Tu viņu varēji aizraut mājās, — viņa teica, kad Ronalds atgriezās istabā, — par šodienu tu viņai droši vien nemaksāsi, bet laiku viņa priekš tevis ir tērējusi.

Ronalds iesmējās.

— Tas gan būtu jauki, ja es savus darbiniekus sāktu izvadāt pa mājām.

— Nevis darbiniekus, bet šo vienu sievieti. Viņa ir viens kārtīgs cilvēks.

— Nekārtīgu cilvēku es darbā nepieņemtu. Man visi ir kārtīgi.

Viņi iekārtojās klusam, mierīgam vakaram.

Pulkstens varēja būt ap desmitiem, kad Ronalds pēkšņi salocīja laikrakstu un uztrūkās kājās. Salicis rokas uz muguras, viņš sāka steidzīgi staigāt pa mazo istabu — no durvīm līdz logam, no loga līdz durvīm, riņķī, atpakaļ, atkal riņķī — turpu, atpakaļ, turpu atpakaļ. Māte blakus istabā nolaida šuvekli klēpī.

— Kas noticis? — viņa skatījās uz durvīm, kur ik pēc pieciem mirkļiem parādījās Ronalda stāvs, — ko tu skraidi?

— Nekas, — Ronalds izklaidīgi atbildēja, — es domāju.

— Ak vai! — māte nopūtās. — Domā ar galvu, nedomā ar kājām! Kāds labums domāšanai no tādas bizošanas?

Viņa neapmierināta nogrozīja galvu un atsāka šūšanu, laiku pa laikam pamezdama norūpējušos skatu dēla virzienā.

Tikpat pēkšņi kā staigāšanu sācis, Ronalds apstājās.

— Zini, mamm, es šonakt braukšu uz Ņujorku!

— Uz Ņujorku? — māte nolika šuvekli uz galdiņa un izsita putekļus no priekšauta. — Ak tad tā gan . . . Tad tiktālu viņa tevi ir gan dabūjusi . . .

— Viņa mani nekur nav dabūjusi, — Ronalds ērcējās pretim; viņam nepatika mātes sāpinātā balss, — bet nu jau piecas dienas kā nav rakstījusi. Ka tur nav notikusi kāda nelaime. Un laika man tagad ir.

Māte labu brīdi neatbildēja. Redzēdama, ka Ronalds izņem no sienas skapja ceļa somu un sāk tajā kravāt skujamos piederumus, viņa smagi piecēlās un gausā soļī devās uz virtuvi.

— Tad jau gan. Tad jau jāparauga kas ēdams.

☆

Pārbraucis Bruklinas tiltam, Ronalds uzmanīgi novirzīja auto ielas malā un atvēra pilsētas plānu. Viņš jau agrāk bija izpētījis, pa kuŗām ielām jābrauc, bet tagad dabā viss izlikās citādi kā uz kartes. Aplēsis pašreizējo atrašanās vietu un atzīmējis to uz plāna, viņš apmierināts redzēja, ka nav vairs tālu līdz Bangu dzīves vietai.

Ronalds paskatījās pulkstenī. Deviņi. Viņš bija braucis visu nakti, ceļā satiksme bija klusa un tā viņam Ņujorku izdevās sasniegt agrāk kā cerēts. Deviņos Elīnu un Bangas kundzi vēl nedrīkstēja traucēt. Viņš piezvanīs ap desmitiem, un tad redzēs, vai viņas to šodien vispār varēs pieņemt.

(Turpinājums sekos)

Latvieši Kanādā

MĀC. VIESTURA ŠĒFERA 35 GADU AMATA JUBILEJA

A. Skrodelis

Mācītājs V. Šēfers šī gada 27. janvārī atskatās uz 35 darba gadiem Dieva, Kristus baznīcas un latviešu tautas druvā.

Māc. V. Šēfers dzimis Teteles pag. (Jelgavas apr.), bet kopš 1910. g. dzīvoja tēva mājās Irlavas pag. Liekmanos. Bērnu dienas skaistajos Iecavas upes krastos, ganu gaitas tēva sētā un sirsnīgā māte, kurai zēns ar visu sirdi bija piekēries, atstāja dziļu iespaidu uz viņa iekšējās pasaules veidošanos. Bet visu tālāko dzīvi ietekmēja arī mīļās māmiņas piepešā nāve, bēgļu gaitas 1. pasaules kara laikā un dažādas šī laika arī lielās materiālās grūtības. Viņa izglītības ceļš — mājas mācība, Smiltenes tirdzniecības skola, vācu ģimnazija Tukumā un Jelgavas klasiskā ģimnazija, kuru nobeidza 1923. g. Laikmeta grūtības un apziņa, ka jāpārvar visi šķēršļi un sīkstu neatlaidību. Iedzimtās tieksmes, bērnības un mātes, kā pašam jāizlauž ceļš uz augšu, arī apstākļu ietekme virzīja viņu izveidoja viņā lielu centību un reliģiskā darba lokā, tā viņš iestājās teoloģijas fakultātē, kuru pēc apziņigām un nopietnām studijām nobeidza ar 1. šķiru 1928. gadā. Paralēli fakultātei viņš 2 gadus studēja arī teoloģijas institūtā, rūpīgi iedziļinādamies praktiskās teoloģijas disciplīnās. Apzinādamies sevis disciplinēšanas, nacionālā gara un goda prāta izkopšanas lielo nozīmi cilvēka personībā un dzīvē, viņš iestājās korporācijā Latvija.

Kandidāta gadu V. Šēfers nokalpoja pie izcilā kandidātu tēva prāv. V. Rozniekа, un pirmais Latvijas bīskaps K. Irbe viņu ordinēja 1929. gada 27. janvārī Rīgas Doma baznīcā. Pirmais viņa darba lauks bija Ogres, Ikšķiles un Salaspils draudzēs (1929.—1935.). Ar lielu dedzību viņš nodevās saviem pienākumiem šinīs draudzēs. Bet viņa uzdevumi tajās nebija viegli. Dievnami kara laikā bija sagrauti, apkārtne nopostīta, arī garīgā druva aizaugusi un neizkopta.

Jo draudzes bija 10 gadus bijušas bez mācītāja. Bet ar savu neatlaidību un rūpību viņš jo drīzi ieguva draudzes locekļu sirdis. Jau 1930. g. 31. augustā varēja iesvētīt jauno Ogres un tā paša gada 31. oktobrī jauno Salaspils baznīcu, bet Ikšķiles baznīcu 1934. g. rudenī.

1935. g. Rīgas Jēzus draudzē viņu ievēlēja par savu mācītāju. Arī šeit viņu gaidīja plašs organizēšanas un celšanas darbs. Draudzi pārņemot, tajā bija tikai 1200 draudzes locekļu, un baznīcai bija vajadzīgs kapitālremonts. V. Šēfers tāpat godam veica savus uzdevumus: viņam trimdā aizejot, draudzē bija 8000 locekļu. No 1935.—1938. g. bija izdarīti baznīcas kapitālremonti, kuriem draudze saziedoja 62.000 latus.

Ar tādu pašu pašaizliedzību viņš veica savus uzdevumus Berlinē 1944. g. un Hamburgā un Gesthachtā 1945.—1950.

Kanadā viņš atkal iekļuva draudžu jaunizveidošanas un kopšanas darbā, proti, viņš nodibināja, nostiprināja un izkopa latviešu draudzes Londonā (Ont.), Niagarā un Sv. Katarīnēs (kādu laiku apkalpoja arī Velandu un Sarniju), bet kopš 1957. g. darbojas Montreālas Sv. Pāvila draudzē.

V. Šēfers kā ikviens cilvēks savā iekšējā cilvēkā un sūtībā ir īpatnējs, vienreizējs un nealzējams.

V. Šēferam kā mācītājam Dievs ir devis arī draudzes darbu organizēšanas un saimnieciskās dzīves izkopšanas spējas. To liecina viņa lielie panākumi baznīcu celšanas, draudžu organizēšanas un to nostiprināšanas ziņā. Šī spēja ieinteresēt un ieslīdīt draudzes locekļus tādiem darbiem draudzē ir liela Dieva dāvana.

Mūsu jubilārs arī kārtības un noteiktības ziņā var būt par paraugu visiem. Viņam visas baznīcas grāmatas vienmēr ir bijušas vislabākā kārtībā. Tāpat visi rēķini. Visi raksti vienmēr ir atbildēti, un visi ziņojumi veikti. Šajā ziņā es reizēm nesmu varējis nobrīnīties vien. Piem., kad es izsūtīju draudzēm uzaicinājumus iesūtīt iepriekšējā gada statistiskās ziņas par draudžu dzīvi un materiālo stāvokli, tad visai drīzi, bieži pat tajā pašā nedēļā esmu saņēmis no Šēfera visas vajadzīgās ziņas.

Mēs esam redzējuši V. Šēferu draugu pulciņā, draudzes locekļu vidū vai kādā lielākā vai mazākā sabiedrībā. Tad bieži viņa izraisās sirsnīgs un priecīgs gars, un ir patīkami ar viņu pasēdēt, jo viņš prot arī interesanti runāt un pateikt vienu otru nopietnu domu.

Bet ir arī tādi brīži, kad viņš meklē vientulību, it kā nošļēdzas no citiem — vai nu savā darba istabā vai pie kādas grāmatas, vai aizejot kur viens uz klusāku stūrīti. Satiekoties šādos brīžos, var šķist, it kā viņš būtu atturīgs, ieturīgs, sevī noslēdzies. Tas tomēr tā nav. Tā ir atsevišķu vienpatības, introspektīvo brīžu vajadzība. Kur nav šīs prasības, tur cilvēkam nav arī dziļākas gara dzīves. Bet mūsu jubilārs ir kā sadraudzības kopējs, tā arī dziļuma meklētājs.

Nu māc. V. Šēfers ir iegājis jau 60-tos gados (dz. 1902. g. 21. martā) un atskatās uz 35 amata gadiem. Viņš savā dzīvē ir piedzīvojis daudz grūtību un visai smagus piemeklējumus, ir bijis daudzējādā ziņā paraugs mums visiem, un ar savu personību un darbību pelna mūsu cieņu. Viņa jubilejas gadījumā sniegsim viņam mūsu sirsnību un izlūgsimies viņam turpmākajiem gadiem Dieva palīgu veselībā, darbos, visos pienākumos.

M. VĒTRAS VAKARS TORONTO

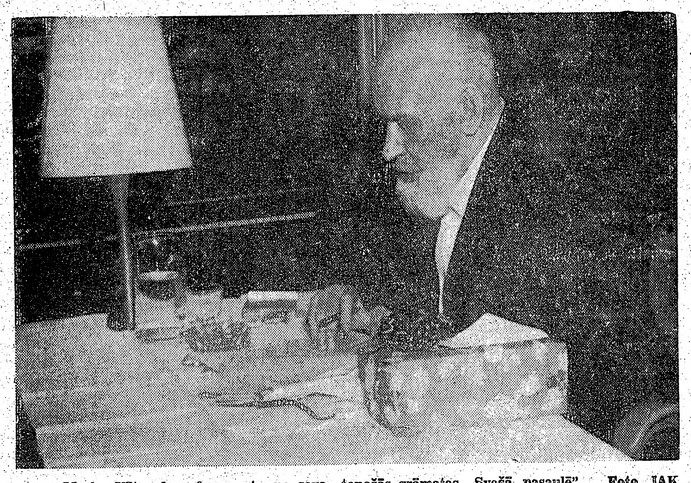

Mariss Vētra lasa fragmentus no savas topošās grāmatas „Svešā pasaulē". Foto JAK

Marisa Vētras cienītāji 11. janv. vakarā pulcējās Sv. Andreja baznīcas telpās, lai noklausītos autora lasījumā viņa topošās atmiņu grāmatas „Svešā pasaulē" fragmentus. Ja lasījuma pirmā daļā, kas saucas — Pēdējais ceļiens, mūsu iecienītais dziedonis un vairāku atmiņu grāmatu autors visai rezignētos tonos stāsta par savām izjūtām slimnīcā pavadītās dienās, tad otrā daļā — Sākums, atkal dzirdējām Marisam Vētram tik raksturīgo un dzirkstošo humoru. Vakaru kuplināja M. Makvikare ar vairākām Em. Dārziņa, A. Kalniņa un T. Ķeniņa dziesmām, J. Grante ar dažām Dž. Verdi un R. Strausa operu ārijām. Vēras Leinveberes klavieru pavadījumā.

TORONTO

Laikraksta galvenais informātors R. Norītis, 18 Murellen Crs, Toronto 16, Ont., tālr. PL 9-8076.

◎ TLTA sestdienas ģimnazijas audzēkņiem drāmatiskās stundas, ko savā laikā pasniedza rež. Milda Bērziņa - Muižarāja, tagad atjaunotas, un tās pasniedz DV teātŗa aktieris un režisors H. Mikelsons. Nodarbības noris teorētiskā un praktiskā plānē, sagatavojot Osvalda Liepas vienčēlienu Sakta.

◎ Jauno skautu vadītāju sagatavošanas ietvaros Kanadas latviešu skautu jenda papildināta ar 3 jauniem vad. vietniekiem. Vilnis Ezers darbosies par Rīgas skautu vienības skautu pulc. vec. pal., bet Uldis Amoliņš un Juris Galdiņš uzņēmušies ilgoveŗu dzimtas vec. pal. pienākumus Rīgas skautu vienībā.

◎ Tērvetes skautu vienības roveŗu dzimtas vec vad. J. Deksnis izpelnījies pirmo goda'gu Kanadas skautu Seaton novada zīmes zīmējuma sacensībā.

◎ Nākošai nometnošanas sezonai Saulaines pārvalde meklē kopgalda vadītāju - saimnieci un virtuves darbinieces. Tuvāka informācija un pieteikšanās pie pārvaldes priekšnieka A. Dobeļa, tālr. BE 1-1619.

◎ Tuvākā nākotnē kārtējos mēģinājumus atsāks Sv. Jāņa ev. - lut. draudzes koris jaunajā dievnamā. Jauni dziedātāji tiek lūgti pieteikties pie koŗa prieksnieces S. Zaķes, tālr. RU 3-6687.

◎ Sv. Jāņa ev. - lut. draudzes dāmu komitejas sēdē noēma izmaksāt $ 7.000,- jaunā dievnama ērģeļu fondā. Atlikušos komitejas līdzekļus $ 350,- līdz $ 500,- paredzēja izlietot dievnama cēliņa iegādei, kas tiks pieskaņots altāŗa telpas tepiķi m. Dāmu komitejas kārtējā sanāksme notiks 14. janvārī, plkst. 7,30 vakarā jaunā dievnama telpās, 200 Balmoral Ave.

● Ūdens sporta cienītājiem būs izdevība skatīt vienu no lieākām laivu izstādēm Kanadā. Tā notiks izstādes laukumā laikā no 31. janvāŗa līdz 8. februāŗim, un starp 150 izstādītājiem ir arī vairākas ārvalstis.

◎ Laikraksta „Daily Star" lasītāji iepriekšējā nedēļā būs skatījuši visai interesantu Ontario provinces ministru prezidenta Dž. Robarta karikatūru. Tā ir mums pazīstamā karikatūrista Ed. Keiša darbs un uzskatāms par lielu panākumu, jo vietējie laikraksti vispār, bet Daily Star it sevišķi latviešu māksliniekiem līdz šim bija grūti pieejami.

◎ Pēkšņi mirušo Modri Jurevicu pēdējā gaitā Ziemeļjorkas kapu latviešu nodaļjumā izvadīja māc. A. Lūsis, pēdalotīes kuplam pavadītāju pulciņam.

◎ Latviešu mednieku un makšķernieku kluba kārtējā mēneša sanāksmē 8. janvārī priekšsēža Dr. P. Bārdiņa vadībā pārrunāja kluba darbību un vienojās caur DV Toronto nodaļu iemaksāt ziedojumu palīdzībai aiz Dzelzs aizkara.

Ap 60 kluba biedru un viesu ar interesi sekoja filmu izrādei par Braziliju, ko stāstījumā papildināja N. Czoliņš. Bez maksķerēšanas sporta filmā bija arī vairāki skati no latviešu dzīves, kā, piem., Jāņu vakars Brazilijā un pasaules meistara peldētāja J. Konrada viesošanās San Paulo. Tāpat ļoti interesanta bija arī Kanadas Mežu departamenta filma par meža dzīvi Ņufaundlendā un medībām Kanadas ziemeļos.

◎ Uz 25 lauļību pavadītiem gadiem Toronto atskatījās mūsu laikraksta sporta nodaļas red. Z. Zentiņš ar dzīvesbiedri Valeriju.

◎ Pirmās ev. - lut. draudzes gadskārtējais dāmu komitejas bazārs notiks 16. februāŗi Sv. Andreja baznīcas telpās tūlīņ pēc dievkalpojuma (apm. plkst. 5.00).

◎ Preses balle un rakstnieku cēlienā Ņujorkā, 19. janvārī, piedalīsies arī torontieši Biruta Senkēviča, Ingrida Viksna un Aina Zemdega.

Latviešu namam $ 300.000,-

Latviešu nama organizācijas komitejas prezidija sēdē 9. janvārī E. Šķobes vad bā pārrunāja nama akciju sabiedrības reģistrēšanu un akciju kapitāla lielumu. Vienojās latviešu namu reģistrēt kā slēgtu akciju sabiedrību ar maksimālo kapitālu $ 300.000,-. Tas nozīmē, ka nama līdzīpašnieku akcijas ar pilnām balss tiesībām var iegūt vienīgi latvieši. Šo akciju lielums paredzēts līdz $ 200.000,-; to īpašnieki būs tiesīgi uz eventuālu peļņu (common shares). Bez tam otrs akciju veids ar kapitāla lielumu līdz $ 100.000,- būs peļņas akcijas (preferred shares) bez balstiesībām, un tās varēs iegādāties arī cittautieši, jo paredzētas kapitāla rašanai aizņēmumu vai tamlīdzīgā veidā. Nama pārrakstīšanu un akciju sabiedrības reģistrēšanu kārtos adv. A. Zutis.

Sēdē pārrunāja arī nama pārņemšanas pagarinājumu, ko prasījuši līdzšinējie īpašnieki un kur sarunas vēl turpinās.

Prezidija tekošie kancelejas izdevumi par 1963. gadu ir $ 219,60.

Niagaras latviešu nama fonds paredzētos $ 4.000,- iemaksā pakāpeniski, un līdz šim saņemti jau $ 1.600,.

Nākošā prezidija sēde paredzēta 16. janvārī, plkst. 7,30 vakarā, DV namā.

◎ Latviešu nama akciju vākšanas talkas (25. un 26. janv.) dalībniekiem informēšanas sanāksme notiks 24. janvārī, plkst. 7,30 vakarā Sv. Andreja baznīcas telpās. Sanāksmē talciniekus sadalīs attiecīgiem pilsētas rajoniem, izsniegs akciju kvītis un vispārēju informāciju. Talcinieki lūgti pieteikties pie Pliša, tālr. 636-2026.

◎ Toronto latviešu nama organizācijas komitejas prezidijs lūdz Toronto tautietes pagodināt ar savu klātieni Dāmu tējas vakaru 19. janvārī, plkst. 5 p. p. Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē. Vakarā piedalās: Angelika Galiīte — referāts, Velta Toma — dzeja, Toronto trubadūri — dziesmas un mūzika, Edgars Abeļs — vakara vadītājs.

Ieeja brīva.

Jaunievēlētās DV Toronto nodaļas amatpersonas. Uzņēmumā 1. rindā no kr.: O. Kļaveniece, A. Akmens (valdes loc.), I. Zamlovskis (valdes priekšsēdis), R. Kaķiķis (pr-ža vietn.), A. Civželis (rev. kom.) R. Britāls (valdes loc.); 2. rindā: E. Krūka, R. Puriņš (delegāti), V. Jostiņš, K. Deklavs (valdes loc.), A. Ancāns (rev. kom.) Foto JAK

Gatavojas PRESES BALLEI

Latviešu preses biedrības Kanadas kopas gadskārtējā preses balle šogad notiks 1. februāŗi Kolumbus zālē, bet nākošā dienā plkst. 11.00 no rīta centrālās YMCA's telpās, 40 College St. rakstnieku rīts. Bez Toronto dzīvojošiem rakstniekiem sagaidāmi arī viesi: Irma Grebzde no Montreālas, K. Ķezbers, V. Krāslavietis un jaunais, daudzsološais prozists O. Cakars no Čikāgas, kā arī Ņujorkas rakstnieki, kas konkrēti noskaidrosies pēc Ņujorkas preses balles.

Preses balle šogad programmas ziņā solās būt visai aktuāli saistoša, par ko rūpēsies šai ziņā piedzīvojušais Juris Dzeguze un Toronto „Lāčiši." Par telpu piemērotiem dekorējumiem rūpēsies mākslinieks A. Jaunzemis, bet puķu meitenes viesus sagaidīs ziediem. Boles galda apmeklētāji varēs vēlreiz pārliecināties par M. Baldumas - Krones dzērienu recepšu izsmalcinātajiem gaumi. Rezervētos galdiņus pārzinās Z. Zentiņš un par to dekorēšanu rūpēsies „Lotus" puķu veikals. Šampanieša pudeles un ceptās pīles izlozē noskaidrosies laimīgākie balles apmeklētāji, bet drukātā „Preses Pīle" V. Tomas redakcijā sniegs visjaunākos notikumus jautrā skatījumā tieši pusnakts stundā.

Ieejas kartes iepriekšpārdošanā Lotus puķu veikalā, 802 Bathurst St., kur var pieteikt arī rezervētas vietas pie galdiņiem.

LASĪTĀJU vēstules

NACIET TALKĀ AR LABĀM IDEJĀM

God. kungs vai kundze „Z", Jūs apgalvojāt, ka Toronto latviešu teātŗa darbinieki cenšoties noturēt laiku uz vietas. Viņi sagatavojot un rādot nepiemērotas lugas, un lugu izvēle atrodoties 1910. g. cilvēku rokās.

Blaumanis un Brigadere ir mūsu klasiķi. Un ja viņu darbi tiktu pārstrādāti un piemēroti „laikmeta garam", tā būtu mūsu kultūras postīšana jeb vandalisms. Minētie rakstnieki savos darbos tēlo tā laika notikumus, bet tanīs ir arī problēmas, kas galvenos vilcienos ir aktuālas vēl šodien un būs laiku la kos. Daudzi skatītāji ir redzējuši šīs lugas grēzmos uzvedumos uz Latvijas teātŗu skatuvēm. Jāatcina, ka arī šī laikmeta jaunieši, kas redzēja Blaumaņa „Uguni", izteicās atsaucīgi par šo darbu.

Sakarā ar Jūsu ierosinājumu dabiski paceļas jautājums: kāpēc angļi neprasa pārstrādāt Šekspīra lugas? Tanīs tēloti daudz vecāki notikumi. Un valoda ir tik neparasta, ka daudziem vārdiem vajadzīgi paskaidrojumi.

Ja Amerikas teātŗu trupu viesizrādes bija kupli apmeklētas, tam iemesls daļēji atrodams aktieŗu spēlē. Tur piedalījās mūsu bijušie profesionālie aktieŗi. Kā vienīgo šī laikmeta lugu no pieminētajām var ieskatīt Omartija kundzi.

Ja Jūs neilgojaties pēc tā, ko atkal taisās iestudēt Toronto latviešu teātris, tad tā ir Jūsu personīga lieta. Bet nav gan gudri nonicināt tos cilvēkus, kas atbalsta latviešu kultūru un pēc savas pārliecības dara šodien iespējami labāko. Ja neesat apmierināti ar lugas izvēli, nāciet talkā ar labām domām un priekšlikumiem. Ar to būs pakalpots aktieŗiem un arī vecākās paaudzes skatītāji būs dzirdējuši (varbūt) jaunākās paaudzes domas.

A. V. Toronto.

SARĪKOJUMU KALENDĀRS

TORONTO

18. janvārī — apvienotā vīru koŗa „Viesturs" koncerts un balle lietuviešu bazn. zālē, 1021 College St. W., Toronto.

19. janvārī — plkst. 4 p. p. E Vingra referāts, illustrēts ar krāsu diapozitīviem par dzīvi Indonēzijā, Newman kluba telpās, 89 St. George St.

25. janvārī — plkst. 8 vakarā TLTA Sestdienas ģimn. Draudzīgā aicinājuma atcere Sv. Andreja baznīcas augš. zālē.

31. janvārī — plkst. 8,30 Nakts Latiņu kvartālā jaunajā Igauņu namā, 958 Broadview Ave.

1. februārī — Preses balle Columbus Hall (Linden - Sherbourne).

8. februārī — plkst. 7,30 vakarā Kolumbus apakšējā zālē Aizgaveņa balle TL katoļu vienības sarīkojumā.

8. februārī — Gaujas gaidu un Rīgas skautu vienību gada svētku sarīkojums sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.

8. februārī — Masku balle jaunajā Igauņu namā. DV sarīkojums.

9. februārī — TLB drāmatiskā ansambļa izr. „Uguni" skolai Sv. Andreja baznīcas sar. zālē.

14. februārī — Latviešu mākslinieku vienības Latvis gadskārtējais karnevāls Columbus Hall.

22. februārī — pl. 7,30 DV teātris Kanadā izrādīs T. Zeltiņa komēdiju „Vīna raugs" Sv. Andreja b-cas sarīk. zālē.

14. martā — plkst. 8 vakarā Dainas koŗa koncerts Parkdale Collegiate, Jameson Ave.

19. martā — plkst. 8.30 Unitarian bazn. zālē Imants Gleške (vijole) un Lilija Gleške (tautas dz.) T. L. Koncertapv. sarīkojumā

4. aprīlī — DV teātris Kanadā izrādīs M. Zīverta Kurrpurrū Jarvis Collegiate.

5. aprīlī — A. Vaivodes garīgo koncerts Sv. Jāņa draudzes sarīkojumā.

11. aprīlī — I Latv. ev. - lut. draudzes koŗa koncerts — Sv. Andreja baznīcā.

17. aprīlī — M. Kovaļevskas gleznu izstādes atklāšana.

18. aprīlī — Senlatviešu kāzu uzvedums.

26. aprīlī — plkst. 3 p. p. Apvienoto Amerikas latviešu baptistu koŗu 15. Garīgu dziesmu diena Walmer Road baptistu dievnamā.

2. maijā — plkst. 7,30 Parkdale Collegiate zālē vīru koris Daugavieši no Čikāgas (dir. A. Kupcis) T.L. Koncertapv. sar.

3. maijā — Sv. Andreja bazn. sar. zālē TLB sestdienas skolas — Ģimenes dienas sarīkojums.

9. maijā — prof. Jāņa Mediņa 60 darba gadu un Ludmilas Sepeņ 25 gadu atceres koncerts.

NIAGARA

25. un 26. jūlijā — 11. Draudzības un jaunatnes dienas Niagarā.

HAMILTONA

1964. g. 8. februārī — plkst. 7,30 HMM kluba balle Rainbow zālē (King - Sandford St.).

15. februārī — Karnevāls Pigbridžā Connaught hoteļa Kristalla zālē. Hamiltonas DV sarīkojums.

29. februārī, plkst. 7.00 vīru koŗa Viesturs koncerts - balle Poļu leģ. zālē, 52 Barton St. E.

SV. KATARĪNES

29. februārī — DV nod. gadskārtējais karnevāls Atlanta kluba telpās.

RAKSTAMMAŠĪNAS
par visizdevīgākajām cen
ALEKSANDRS KANBERGS,
65 Ferrier Ave., pie Dan
forth Ave, Tel.: 463-2667

Dz

JAUNI CEĻI RELIĢISK

Latviešu ev.-lut. draudžu apvienības Amerikā Svētdienas skolu nozare bija noorganizējusi ASV austrumu apgabala ticības mācības skolotāju konferenci Filadelfijas Sv. Jāņa draudzes namā.

Konferenci ar svētbridi ievadīja prāvests K. Birznieks.

Konferenci archibīskapa prot. K. Kundziņa vārdā apsveica prāvests Birznieks, mācītājs A. Czols nolasīja Baznīcas virsvaldes priekšnieka P. Eglīša, ALAs Kultūras biroja vad tāja Dr. P. Norviļa, māc. A. Veinberga, māc. Edg. Langes un saslimušā māc. R. Zariņa sveicienus. Māc. E. Pavasars sveica savas draudzes vārdā un nodeva Toronto māc. A. Čopa sveicienu. Apsveicēju rindu noslēdza Filadelfijas Sv. Jāņa draudzes priekšnieks V. Zants, kas norādīja uz zemo morālo līmeni un izteicās, ka konference varētu daudz darīt šī līmeņa pacelšanā.

Konferences prezidijā blakus konferences noorganizētājam — māc. A. Ozolam vēl ievēlēja māc. E. Pavasaru (no Hamiltonas) un skolotāju H. Svilpi (no Vašingtonas) par sekretāri — A. Auzeri (no Ņuarkas). Konferences dalībnieku skaits nebija kupls: tikai 30 personu, ieskaitot interesentus. Plašāk reprezentētas bija Ņuarkas, Džamaikas un Filadelfijas svētdienas skolas.

Pirmais bija Leikvudas māc. Z. Kristberga referāts: „Mūsu mācīšanas mērķis". Protams, mērķi var būt dažādi, tomēr galvenais būtu — sagatavot audzēkņus, lai viņi kļūtu par iedzīvīgiem Kristus apliecinātājiem savā dzīvē un pasaules priekšā. Tāpat par īstu patriotu var atzīt tādu cilvēku, kas gatavs dedzīgi aizstāvēt savu tautu. Visa ticības mācības programma svētdienas skolās un arī iesvētes mācībā jāpieskaņo šim galvenajam mērķim.

Tālāk mācītājs O. Gulbis referēja par līdzību mācīšanu. ASV svētdienas skolu priekšrocība ir tā, ka tur var koncentrēties tieši uz ticības mācību. Latviešu skolās jāmāca arī latviešu valoda.

Skolotāja Asja Lejiņa nodemonstrēja lielisku parauga stundu 2. klasei. Viņa plaši izmantoja modernos uzskates līdzekļus. Pēc tam mācītājs J. Siliņš demonstrēja kārtējo darba stundu „Mārtiņš Luters" 8. klasei, izmantojot kā uzskates līdzekli speciālu reformācijas laikmeta karti. Ļoti plašas pārrunas izraisījās par uzskates līdzekļu lietošanu ticības mācības stundās.

Tālāk konferenc
ar lielu interesi nol
A. Ozola referātu:
cības apoloģētiskie

Pirmās konferenc
sēgumā referēja
Pavasars par teīna
par grūtībām mūs
ticības dzīvē".

Konferences otru
ja māc. A. Ozola
dis, pēc tam seko
liņa Bībeles stunc
zāja tematu „Kris
Drīz pēc tam ko
lībnieki pulcējās
dzes dievnamā,
telca māc. E. Pava
norādīja uz mo
lieliskajiem sasnie

LEGEND

DV Apvienības
Dvīņu pilsētu La
ku Koŗas 5. janv
sarīkotais Latvie
Ziemsvētku kaujū
bija kupli apmek
ja, ka uz tēvzem
cinātāju asinszied
tas piemiņas.

Abu Dvīņu pilsē
lut. draudžu māc
les un St. Paula
P. Langins, Jēzus
Kiploks) Zvaigzņ
kalpojuma aizlūg
snībā pieminēja
strēlniekus, kas-l
vas galvas noliku
palikušos.

Aktu ievadīja
iesolojums Mineā
Paula Latviešu
aiz DV Apvienīb
Gaidu vienību k

Krituošos un m
kus pieminot, m
gins ļaši atzīmē
pulkvedi Briedi,
šanas dienas tag
no nāves dienas

Soliste Irma K
dzedāja Valdemā
bais gans, un H.
visu lem un vari

Pēc dievkalpoj
lielajā zālē notik
Ziemsvētku kaujū

Strēlniekus vis
DV Apvienības
Rasiņš, un D Va
priekšniece E. Ac
dza ziedus.

Strēlnieku koŗ
Andrejs Leiše tei
cējumā strēlnieku
vušas retas, bet
si asinsbrāļiba
saules kaŗu un

AR PIPI UZ JUMTA

Ugunsgrēks Astor viesnīcā radījis apjukumu dažos paredzamos Preses balles viesos, kas paši bija mēģinājuši ievākt informāciju par šīs balles sarīkojuma vietu. Amerikāņu laikraksti ziņoja, ka sarīkojumi pārcelti uz citām viesnīcām. Bet Astor viesnīcai bez galvenās balles zāles ir vēl ap 20 citu sarīkojuma zāļu, un Preses balle notiks 8. stāvā Versaļas zālē.

Astor viesnīca celta pirms 60 gadiem un bijusi viena no lepnākām Ņujorkā. Agrākos laikos te apmeties ikviens karalis un valsts galva, kas viesojies Ņujorkā.

☆

Kādam tautietim pienācis neparasts Jaungada apsveikums. Atverot paciņu, izskatījās it kā būtu skaņu plate. Vērojot virsrakstu, likās, ka tā nākusi tālu ceļu, ko liecināja arī väka attēls, bet pasta zīmogs liecināja, ka nosūtītājs dzīvo Ņujorkas apkārtnē. Tālākais nav nekas nopietns, ir tikai mazs joks. Uz väka bija uzraksts, ka tās komunistu partijas dziesmas, attēls rādīja Chruščevu ar medaļām starp deviņām trūcīgi apģērbtām meitenēm (lūdzu nesajaukt ar nabadzību), jo tām bija tikai viens apģērba gabals vai augstākais divi. Väka otrā pusē atkal Chruščevs četros dažādos attēlos ar meitenēm. Cerētās plates vietā atradās melns papes gabals ar uzrakstu, ka tā pirkta kā dāvana, tikai žēl, ka pircējs nav iegādājies pašu plati. Tuvāk apskatot attēlus, izrādījās, ka redzams ir Chruščevs ar Ņujorkas mēra Robertu Vagneru, kas viesojies Maskavā.

Arvien biežāk g
šu grāmatu gal
latviešu skaņu p
grāmatnieku sk
dīlst. Arī Leons
stedō pie Ņujork
matām atvēris a
nodaļu. Izvēle vē
solīts paplašināt
visām dabūjamām
tēm. Bet Ruma
arī konkurence,
mu komiteja savu
paplašinājusi no
platēm, bet arī
izstrādājumiem.
vadītāja M. Čiv
tad jau pirmajā
darbībā atlikums
kā grāmatu noza
dos.

★

Grāmatu pārd
labākais grāma
laiks ir Ziemsvēt
jaunās grāmatas
pēc svētkiem, pi
kas atrodas tepa
tinentā. Varbūt
tiksmes dēļ tās
vēlu, bet labāka
garām.

Svētku vakarā
davas izdotā bē
saulainām tekām
Latvijas skatu a
dienu pēc svētk
Tilta izdotā Va
bet Vecgada vak
izdotā Ardensa
paradīzes vārtos

Dzīve Savienotās Valstīs

JAUNI CEĻI RELIĢISKĀ AUDZINĀŠANĀ

Latviešu ev.-lut. draudžu apvienības Amerikā Svētdienas skolu nozare bija noorganizējusi ASV austrumu apgabala ticības mācības skolotāju konferenci Filadelfijas Sv. Jāņa draudzes namā.

Konferenci ar svētbrīdi ievadīja prāvests K. Birznieks.

Konferenci archibīskapa prof. K. Kundziņa vārdā apsveica prāvests Birznieks, mācītājs A. Czols nolasīja Baznīcas virsvaldes priekšnieka P. Eglīša, ALAs Kultūras biroja vadītāja Dr. P. Norviļa, māc. A. Veinberga, māc. Edg. Langes un saslimušā māc. R. Zariņa sveicienus. Māc. E. Pavasars sveica savas draudzes vārdā un nodeva Toronto māc. A. Čopa sveicienu. Apsveicēju rindu noslēdza Filadelfijas Sv. Jāņa draudzes priekšnieks V. Zants, kas norādīja uz zemo morālo līmeni un izteicās, ka konference varētu daudz darīt šī līmeņa pacelšanā.

Konferences prezidijā blakus konferences noorganizētājam — māc. A. Ozolam vēl ievēlēja māc. E. Pavasaru (no Hamiltonas) un skolotāju H. Svilpi (no Vašingtonas) par sekretāri — A. Auzeri (no Ņuarkas). Konferences dalībnieku skaits nebija kupls: tikai 30 personu, ieskaitot interesentus. Plašāk reprezentētas bija Ņuarkas, Džamaikas un Filadelfijas svētdienas skolas.

Pirmais bija Leikvudas mācītāja Z. Kristberga referāts: „Mūsu mācīšanas mērķis". Protams, mērķi var būt dažādi, tomēr galvenais būtu — sagatavot audzēkņus, lai viņi kļūtu par dedzīgiem Kristus apliecinātājiem savā dzīvē un pasaules priekšā. Tāpat par īstu patriotu var atzīt tādu cilvēku, kas gatavs dedzīgi aizstāvēt savu tautu. Visa ticības mācības programma svētdienas skolās un arī iesvētes mācībā jāpieskaņo šim galvenajam mērķim.

Tālāk mācītājs O. Gulbis referēja par līdzību mācīšanu. ASV svētdienas skolu priekšrocība ir tā, ka tur var koncentrēties tieši uz ticības mācību. Latviešu skolās jāmāca arī latviešu valoda.

Skolotāja Asja Lejiņa nodemonstrēja lielisku paraugu stundu 2. klasei. Viņa plaši izmantoja modernos uzskates līdzekļus. Pēc tam mācītājs J. Siliņš demonstrēja kārtējo darba stundu „Mārtiņš Luters" 8. klasei, izmantojot kā uzskates līdzekli speciālu reformācijas laikmeta karti. Ļoti plašas pārrunas izraisījās par uzskates līdzekļu lietošanu ticības mācības stundās.

Tālāk konferences dalībnieki ar lielu interesi noklausījās māc. A. Ozola referātu: „Ticības mācības apoloģētiskie uzdevumi".

Pirmās konferences dienas noslēgumā referēja mācītājs E. Pavasars par tematu „Pārdomas par grūtībām mūsdienu cilvēka ticības dzīvē".

Konferences otru dienu ievadīja māc. A. Ozola vadīts svētbrīdis, pēc tam sekoja māc. J. Siliņa Bībeles stunda, kurā iztirzāja tematu „Kristus un bērni". Drīz pēc tam konferences dalībnieki pulcējās vietējās draudzes dievnamā, kur spredikī teica māc. E. Pavasars. Mācītājs norādīja uz modernā cilvēka lieliskajiem sasniegumiem technikas laukā, bet lieliem zaudējumiem dvēseles dzīvē.

Pēcpusdienā bija māc. A. Ozola referāts „Sv. Rakstu paidagoģiskā izpratne". Referents plaši pakavējās pie Bībeles atsevišķu daļu uzrakstīšanas un jauno pētījumu rezultātiem.

Par referātiem izraisījās spraigas debates, bet šīs rakstā nav iespējams tās atspoguļot. Vērtīgos referātus un konferences atzinumus publicēs „Austrumu novadu ticības mācības skolotāju biļetenā". Par konferences dalībnieku uzņemšanu gādāja Filadelfijas Sv. Jāņa draudzes čaklās darbinieces.

N. Viksniņš

LEĢENDĀROS CĪNĪTĀJUS PIEMINOT

DV Apvienības Minesotā un Dvīņu pilsētu Latviešu Strēlnieku Kopas 5. janvārī Mineapolē sarīkotais Latviešu Strēlnieku Ziemsvētku kauju atceres akts bija kupli apmeklēts un liecināja, ka uz tēvzemes altāra liktie cīnītāju asinsziedi nezūd no tautas piemiņas.

Abu Dvīņu pilsētu Latviešu ev.-lut. draudžu mācītāji (Mineapoles un St. Paula draudzes — P. Langins, Jēzus draudzes — E. Ķiploks) Zvaigznes dienas dievkalpojuma aizlūgumā lielā sirsnībā pieminēja vecos latviešu strēlniekus, kas par tēvzemi savas galvas nolikuši, tā arī dzīvi palikušos.

Aktu ievadīja veco strēlnieku iesoļojums Mineapoles un St. Paula Latviešu ev.-lut. baznīcā aiz DV Apvienības, Skautu un Gaidu vienību karogiem.

Kritušos un mirušos strēlniekus pieminot, mācītājs P. Langins īpaši atzīmēja leģendāro pulkvedi Briedi, no kura dzimšanas dienas tagad paiet 75, bet no nāves dienas 45 gadi.

Soliste Irma Kūrme (soprāns) dziedāja Valdemāra Ozoliņa Labais gans, un H. Berino Tu, kas visu lem un vari.

Pēc dievkalpojuma draudzes lielajā zālē notika Strēlnieku Ziemsvētku kauju atceres akts.

Strēlniekus vispirms apsveica DV Apvienības priekšnieks N. Rasiņš, un D Vanadžu kopas priekšniece E. Adamsone pasniedza ziedus.

Strēlnieku kopas priekšnieks Andrejs Leiše teica, ka gadu tecējumā strēlnieku rindas ir kļuvušas retas, bet ciešāka ir tapusi asinsbrālība starp divu pasaules karu un divu cīnītāju paaudzēm — latviešu strēlniekiem un latviešu leģionāriem, tādēļ šis atceres akts notiek varonīgo cīnītāju asinsbrālības zīmē.

Dzejnieks Valentīns Pelēcis latviešu leģionārs, saistošā referātā „Vēstures un mūžības skartie" attēloja vētru un dziņu laikmeta idejas un cīņas.

DV dubultkvartets „Latvis" Ž. Šmita vadībā kuplināja atceres aktu ar patriotiskām dziesmām.

Pēc atceres akta sarīkojuma dalībnieki un viesi pakavējās draudzīgās pārrunās pie Daugavas vanadžu kopas klātiem kafijas galdiem.

Strēlniekus sveica Mineapoles un St. Paula draudzes priekšnieks — R. Vītols. No draudzes dāmu komitejas pasniedzot ziedus, strēlniekus sveica — A. Ezerkalne.

DV Apvienības Minesotā pr-ks N. Rasiņš pastāstīja par satikšanos ar pulkveža Fr. Brieža dēlu Juri kara skolā, Otrā pasaules kara laikā, kad abi bija leģionāri.

Andr. Leiše nolasīja strēlnieku galvenā pārstāvja pulkv. Edv. Medņa, DV ASV valdes priekšsēža pulkv. Viļa Haznera un citus apsveikumu.

J. Bembere deklamēja dzejoļus.

Laiks pagāja draudzīgās un sirsnīgās pārrunās.

Dvīņu pilsētās ir pavisam 18 veco strēlnieku, trīs no tiem Lāčplēša kara ordeņa kavalieri: Augusts Eglītis, Edvards Lūsis un Vilis Ragovskis.

Jaunākam strēlniekam 63 gadi, divi vecākie 1963. g. novembrī jau pārkāpa 86. gada slieksni.

Andr. L.

Sandra un Larisa aicina arī jūs baudīt ziemas priekus Kanadā. Foto J. Ligers

NUJORKA

⊙ Pēc pag. gada pārskatiem redzams, ka Ņujorkas latviešu biedrības kopīgie kapitāli ir — $ 32.978,40, bet pag. gada kapitāla pieaugums ir $ 1.692. No 19 sarīkojumiem atlikums bijis kopā 615 dol. Biedrības nama fondā ir $ 13.813.

Biedru skaits uz 1. janvāri — 335, to skaitā 4 goda biedri.

⊙ Svinīgu Ziemsvētku kauju atceres brīdi bij sarīkojusi Kara invalīdu apvienība sestdien, 4. janvārī, savā Katskillu kalnu īpašumā Rota Kaut gan kalnu ceļi bija slideni, bija ieradušies ap 20 invalīdu ar viesiem, kuŗus sagaidīja pr-ks R. Ancāns. Zālē eglītes zaros iededzināja 2 svecītes: vienu strēlniekū, otru leģionāru piemiņai, un arī laukā eglītes zaros kēloja visu vakaru svecītes (stikla aizsegā). Piemiņas brīdi atklāja pilkv. P. Licis, atceroties kaujas ziemas salā, kā arī strēlnieku varonību, kaŗojot par Latvijas tapšanu un leģionāru cīņu, aizsargājot dzimteni pret skaitliski stiprākiem ienaidniekiem. Mazā Sarmīte Nīce jauki nodeklamēja patriotisku dzejoli un Ziemsvētku kauju atcerei klātesošie nodziedāja Ziemsvētku dziesmas Alises Dzirkales klavieŗu pavadījumā.

Mielasta laikā tautas dziesmas mainījās ar iemīļotām karavīru dziesmām.

Par garšīgu cienastu rūpējās Rotas saimniece Kepera k-dze. Svētdien viesi apskatīja jauno lielo piebūvi, kuŗu pašaizliedzīgi veikuši daudzie talcinieki.

Pēc atvadu pusdienām pilkv. Licis sirsnīgi pateicās visiem talciniekiem, vakara dalībniekiem un jo sevišķi klātesošam gleznotājam K. Černokam, kuŗš ziedojis 20 gleznas KIA lielai loterijai. Visi sirsnīgi sumināja devīgo gleznotāju. Cerams, ka K. Černoka gleznu izstāde 25. janvārī modinās lielu interesi; to rīko KIA. Lai iegūtu līdzekļus, tiks rīkota arī liela loterija un Nama fonda balle.

KLĪVLENDA

⊙ KLB 25. janvārī plkst. 7 vakarā Bohemian Home telpās, 4939 Broadway Ave. rīko Čikāgas L.B. teātŗa viesizrādi ar M. Ziverta lugu Kā zaglis naktī. J. Šāberta režija, J. Rinkuša dekorācijas. Ieejas kartes iepriekš saņemamas pie KLB valdes locekļiem.

⊙ Latviešu Miera draudze izsūtījusi ziedojumu sarakstus, lai iegūtu līdzekļus nepieciešamā inventāra iegādei. Draudzes valde lūdz tautiešus būt atsaucīgiem, jo zaudētais inventārs jāiegādā no jauna.

⊙ Š. g. 19. janvārī plkst. 6,30 vakarā, 3615 Euclid Ave. Latviešu koncertu apvienība rīko Irmas Kurmes dziesmu vakaru. Programmā latviešu un cittautu komponistu darbi. Verenas Stelpes klavieŗu pavadījums. Apvienība lūdz pieteikties jaunus abonentus.

GRAND RAPIDI (MIC.)

⊙ 4. janvārī māc. Kr. Hermanis Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. - lut. baznīcā salaulājis Mičigenas valsts universitātes inženiezinātņu fakultātes studentu Ilmāru Prīvertu ar tās pašas universitātes bakteriloģijas nozares studenti Ievu Auziņu.

⊙ Latviešu katoļu draudzes eglītes vakars notika 4. janvārī latviešu biedrības telpās. To sarīkāja draudzes priekšnieks Dr. Z. Zadvinskis. Svētrunu pie svētku eglītes teica bīskaps J. Rancāns.

A. Daukste ar jaunākās paaudzes tēlotājiem bija iestudējusi ludziņu Betleme. Mazie saņēma dāvanas un iepriecinājumu balvas — bīskaps J. Rancāns, Dr. Z. Zadvinskis u. c., kuŗiem pateicās par darbu vai kam aprit dzimšanas dienas. Sekoja kopīgas vakariņas.

⊙ Pag. gada pēdējos mēnešos Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. - lut. draudzes locekļi bez kārtējiem maksājumiem devuši ievērojamas summas ziedojumos baznīcas pārbūvei, inventāra iegādei, lauku īpašuma izveidošanai un citām vajadzībām. Baznīcas pārbūvei un inventāra iegādei ziedots pavisam $ 1.405,-. Stipendiju fondam ziedots $187,-. Baznīcas Vēstīm $ 38,-. Mežvidu lauku īpašuma izveidošanai — $ 132,-.

⊙ Juŗa un Rasmas Siliņu ģimenē piedzimis dēls Pēteris Juris, tā nu šīs ģimenes jaunā audze sakuplojusi līdz piecām galviņām, iepriekšējās četras bijušas meitas. Pagaidām tikai viena latviešu ģimene Grand Rapidos ir lielāka par šo un viena ar līdzīgu bērnu skaitu.

V. Z.

PATEICĪBA

Sirsnībā pateicos visiem tiem amatbrāļiem, Klīvlendas latviešu ev. - lut. Miera un Klīvlendas latviešu ev. - lut. Mārtiņa Lutera draudzes vadībai, dāmu komitejām, draudzes locekļiem un draugiem, kas sakarā ar manu 35 g. darba atceri man vēlējusi Dieva palīgu turpmākā draudzes darbā un personīgajā dzīvē līdz mūža vakaram. Paldies! Dievs lai jūs visus svētī tuvumā un tālumā.

Māc. Kārlis Sautiņš.

ASV BAZNĪCĀS

NUJORKA

19. janvārī plkst. 2 Betlemes baznīcā; plkst. 2 Port Vašingtonā, Mūsu Pestītāja baznīcā māc. O. Gulbis; plkst. 2 Pirmā luterāņu baznīcā Īstoranžā (East Orange, N. J.) māc. R. Zariņš; plkst. 5 Bronksas Sv. Toma baznīcā māc. A. Ozols.

26. janvārī, plkst. 2 Betlemes baznīcā; plkst. 4 Beišorā, Sv. Lūka baznīcā māc. O. Gulbis; plkst. 5 Bronksas Sv. Toma baznīcā māc. A. Ozols.

ČIKĀGA

Čikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

Latvijas ev. - lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1648 So. 11th Ave., Meivudā. Mācītājs Pāvils Ķirsons, tel. FI 3-2420.

18. janvārī, plkst. 7 vakarā, Austin Town Hall, Lake ielas un Central Ave. krustojumā koŗa koncerts, piedalās Milvoku latviešu jaukts koris „Dzimtene" brīvm. Alvīnes Sinepes vadībā.

19. janvārī, plkst. 10 bērnu dievvārdi un svētdienas skola, plkst. 11 dievkalpojums, māc. A. Rautenšilds.

DETROITA

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdien, plkst. 12 dienā Holy Trinity ev. - lut. baznīcā, Maxwell un E. Warren Avenues, pie Van Dyke. Turpat plkst. 11 notiek Latviešu skola un bērnu dārzs. Baznīcas, skolas un grāmatu galda telefons: WA 2-2248. Māc. V. Līventāls.

Katra mēneša beidzamā svētdienā, plkst. 3 p. p. dievkalpojums Redeemer luterāņu baznīcā, 1360 Pauline Blvd., Ann Arborā.

KLĪVLENDA

Klīvlendas latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi Zion luterāņu baznīcā, 2062 W. 30. ielas un Prospect Ave. krustojumā. Mācītājs K. Sautiņš, 3625 W. 214th St. Fairview Park, Ohio, 44126.

19. janvārī, plkst. 12,30 dievkalpojums.

LOSANDŽELOSA, KAL.

Losandželosā, Dienvidkalifornijas latviešu ev. - lut. draudze, 2450 Griffin Ave., L. A. Mācītāja telefons PO 6-1191.

Santa Rosā, Betlemes baznīcā. **Tupper** ielā 733.

Dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 11-os. Svētdienas skola un koŗa mēģinājums plkst. 3-os. Visi laipni aicināti.

SAKRAMENTO

Sakramento, Sv. Krusta ev. - lut. baznīcā, 45 un H ielās.

AR PIPI UZ JUMTA

Ugunsgrēks Astor viesnīcā radījis apjukumu dažos paredzamos Preses balles viesos, kas paši bija mēģinājuši ievākt informāciju par šīs balles sarīkojuma vietu. Amerikāņu laikraksti ziņoja, ka sarīkojumi pārcelti uz citām viesnīcām. Bet Astor viesnīcai bez galvenās balles zāles ir vēl ap 20 citu sarīkojuma zāļu, un Preses balle notiks 8. stāvā Veršaļas zālē.

Astor viesnīca celta pirms 60 gadiem un bijusi viena no lepnākām Ņujorkā. Agrākos laikos te apmeties ikviens karalis un valsts galva, kas viesojies Ņujorkā.

☆

Kādam tautietim pienācis neparasts Jaungada apsveikums. Atverot paciņu, izskatījās it kā būtu skaņu plate. Vērojot virsrakstu, likās, ka tā nākusi tālu ceļu, ko liecināja arī vāka attēls, bet pasta zīmogs liecināja, ka nosūtītājs dzīvo Ņujorkas apkārtnē. Tālākais nav nekas nopietns, ir tikai mazs joks. Uz vāka bija uzraksts, ka tās komūnistu partijas dziesmas, attēls rādīja Chruščevu ar medaļām starp deviņām trūcīgi apģērbtām meitenēm (lūdzu nesajaukt ar nabadzību), jo tām bija tikai viens apģērba gabals vai augstākais divi. Vāka otrā pusē atkal Chruščevs četros dažādos attēlos ar meitenēm. Cerētās plates vietā atradās melns papes gabals ar uzrakstu, ka tā pirkta kā dāvana, tikai žēl, ka pircējs nav iegādājies pašu plati. Tuvāk apskatot attēlus, izrādījās, ka redzams ir Chruščeva līdzinieks Oskars Jordans starp amerikāņu meitenēm.

☆

Arvien biežāk gadās, ka latviešu grāmatu galdi sāk pārdot latviešu skaņu plates, kaut arī grāmatnieku skaits pamazām dilst. Arī Leons Rumaks Hempstedē pie Ņujorkas blakus grāmatām atvēris arī skaņu plašu nodaļu. Izvēle vēl nav liela, bet solīts paplašināt ar iespējami visām dabūjamām latviešu platēm. Bet Rumakam gadījusies arī konkurence, jo Bronksas dāmu komiteja savu grāmatu galdu paplašinājusi ne vien ar skaņu platēm, bet arī daiļamatniecības priekšmetiem. Kā šis nozares vadītāja M. Čivžele paskaidro, tad jau pirmajā nepilnā gada darbībā atlikums bijis lielāks nekā grāmatu nozarei vairākos gados.

☆

Grāmatu pārdevēji zina, ka labākais grāmatu pārdošanas laiks ir Ziemsvētki. Daži apgādi jaunās grāmatas piesūtījuši tikai pēc svētkiem, pie tam vēl tādi, kas atrodas tepat Amerikas kontinentā. Varbūt lēnās pasta satiksmes dēļ tās pienākušas tik vēlu, bet labākais laiks palaists garām.

Svētku vakarā pienākusi Vaikadavas izdotā bērnu grāmata Pa saulainām tekām ar daudziem Latvijas skatu attēliem. Vienu dienu pēc svētkiem parādījusies Tilta izdotā Valmieras pulkas, bet Vecgada vakarā Sējzemnieka izdotā Ardenss grāmata Robi paradīzes vārtos.

Ezītis.

ŠOREIZ MŪSU PAŠU LINDBERGS OTRREIZ ŠĶĒRSOJIS OKEANU

Čikāgas un Milvoku Preses kopas gadskārtējā pilnsapulcē, kas notika š. g. 5. janv. Latviešu namā, iepriekš izsūtītajiem dienas kārtības punktiem šoreiz bija jāpievieno vēl daži neparedzēti. Sēdes sākumā kuplais skaits dalībnieku skumstot atceŗējās savus aizsaulē aizgājušos ievērojamos kollēgas — Voldemāru Kārkliņu, Kārli Dziļleju un A. Klāvsonu. Taču šai pat sapulcē ievērojamu iespaidu atstāja arī divi priecīgi notikumi: ziņa par valdes sekretāres Irmas Viksniņas ģimenes pieaugumu—brašu dēlu, kuŗa dēļ klātesošie pat piedeva sekretāres pašreizējo iztrūkšanu un tālo viesu Ivara un Ingridas Lindbergu ierašanās sēdē. Viņiem parādoties, atskanēja sauciens: „Beidzot mēs viņus sagaidījām!" II Jaunatnes Svētku gatavošanas laikā Preses kopa bija no saviem aprobežotiem līdzekļiem piesolījusi dzejniekam segt daļu ceļa naudas no Austrālijas. Toreizējie plāni nerealizējās, toties tagad Lindbergi izlēmuši palikt Čikāgā pavisam, t. i. ilgāku laiku. Čikāgieši — dzejas mīlotāji — ar Valdi Krāslavieti priekšgalā, par to ļoti priecājas. Tikai Latviešu nama mājīgajai pagraba telpai, kur kopas sapulces parasti notiek, nu būs jāpaaugstina griesti, jo Austrālijas saule netikvien izaudzējusi Ivaram bārdu, bet arī izstiepusi viņu kurmet galvas tiesas garāku par citiem.

Pārvēlot valdi, par priekšsēdi izvēlēja līdzšinējo — Kārli Ķezberu, par pr-ka vietniekiem — Albertu Raidoni un Raimundu Čaku, bet valdē — Irmu Viksniņu, Dagmāru Vallenu, Oļģertu Čakaru un Valdi Krāslavieti. Revīzijas komisijā: Pēteri Dardzānu, Hermani Kreiceru un Eiženu Lielozolu.

Pārrunājot turpmāko darbību, kopa uzņēmās it čakli strādāt, jau tuvākā nākotnē paredzot vairākus sarīkojumus.

Pirmkārt — Jautru vakaru, tradicionālās Preses balles vietā, ko, varbūt, vārtu saskaņot ar kritiķa Jāņa Rudzīša viesošanās laiku; bet tam kopas prkam Kārlim Ķezberam veltītu pēcpusdienu, sakarā ar viņa gōdalgoto grāmatu „Nordekieši", kas iznāks marta sākumā, ap viņa 50. dzimšanas dienas datumu. Padomā ir arī Aspazijai veltīta pēcpusdiena un tuvāku sakaru nodibināšana ar brāļu tautas lietuviešu vietējo presi.

Pēc tam apspriesti pārrunāja kopas inkorporēšanās un statūtu jautājumu, kā pat citas, ikvienai žurnālista sirdij tuvas lietas. Debates ieilga, it sevišķi tāpēc, ka dienas kārtības 7. punkts (kopīgs azaids) bija, kā saka, „saturā bagāts un garīgi augstvērtīgs". — Pēcāk gan dažs nevaļīgāks sanāksmes dalībnieks mazliet pukojās par „referātu lasīšanu" pārrunu vietā, bet, manuprāt, šie „referāti" taisni ir sanāksmju vērīgākā daļa. Var būt, ka kaut kur padzeltējušās vēstures grāmatās var atrast to, ko pilkv. Dardzāns, Hermanis Kreicers, prof. Murāns u. c. pārcilāja, taču parasti esam par slinku, lai tās uzmeklētu. Tā nu kopas sanāksmes savā ziņā aizpilda jaunākajiem amata brāļiem tik nepieciešamā latviešu žurnālistu semināra vietu.

Sanāksmi vadīja Alberts Raidonis, protokolēja Oļģerts Čakars.

D. V.

Preses balle notiks, kā paredzēts, Astor viesnīcas Veršaļas zālē, 8. stāvā, sestdien, 18. janvārī, plkst. 8 vakarā. To ievadīs raiba vakara programma, pēc tam polonēze un deja. Svētdien, 19. janvārī, plkst. 11 rakstnieku rīts Pikadilli viesnīcas zālē. Piedalīsies rakstnieki no Kanadas, Čikāgas, Dakotas un citām vietām. I.

Latvijai veltits mūžs

JŪLIJS FELDMANS. APGĀDA VAIDAVA SPIESTUVE. MCMLXIII

Atzīmējot nelaika sūtņa Jūlija Feldmaņa 10 nāves dienas atceri, atklātībā parādījies rakstu krājums, veltīts viņa personības un darbības raksturošanai. Šī rakstu krājuma publicēšanas izdevumus segusi bijušā sūtņa kundze Marianne Feldmane un protektorātu uzņēmusies ALAs redakcijas kolēģija: prof. P. Lejiņš, G. Meierovics un B. Albats. Grāmatā ievietoti 19 autoru raksti, bet divdesmitais — Dr. P. Oliņš nomiris, nepaspējot uzrakstīt savu rakstu. Arī no pārējiem autoriem tagad divi sūtņi K. Zariņš un Dr. O. Grosvalds vairs nav dzīvajo vidū. Šīs grāmatas tehnisko red.ģēšanu uzņēmies J. Kadiķis, par mākslinieciško ietērpu gādājis gleznotājs H. Gricēvičs. Tātad šis rakstu krājums radies kā daudzu personu kopdarbības rezultāts, autoru tema.i nav skaidri norobežoti, tāpēc bieži sastopama atkārtošanās, kas var mazināt lasītāja interesi. Nelaika sūtņa biografiskie dati, diemžēl, ievietoti grāmatas beigās, kas zināmā mērā apgrūtina J. Feldmaņa darbības pārskatam bu.

Tāpēc mēģ.nāsim isumā raksturot Jūlija Feldmana dzīvi un darbību tās chronoloģiskā secībā, cenšoties izmant.t visu autoru pieminētās ziņas. Par viņa bērnību un jaunības gadiem raksta doc. B. Ābers un A. Kurmis. J. Fe.dmanis dzimis 1889. gada 21. jūlijā N g.andes muižā. Jūlija vecāki drīz pārcēlās uz Jelgavu. Viņa tēvs bija galdnieks, māte šuvēja. Viņš mācījās Jelgavas Sv. Annas pirmmācības skolā, bet 1904. g. Pampaļu „ministrijas skolā", jo viņa vecāki bija atgriezušies laukos un strādāja Pampaļu muižā. Jūlija tēvs nomira 1895. g., kad mazais zēns bija tikai 6 gadi vecs. Tātad viņa mūžs ir bijis atraitnes dēla centības paraugs. Pēc smagiem konkursa pārbaudījumiem viņu uzņēma 1904. g. rudenī Kuld gas skolotāju seminārā, kuru viņš pabeidza 1909. g. Skolā viņš spēlēja pirmo vijoli skolas orķestrī un mācījās franču valodu, kas viņam ļoti noderēja viņa turpmākajā dzīvē.

Viņa semināra posmu tuvāk raksturo A. Kurmis un A. Karps, kas arī tai pašā laikā mācījās seminārā, bet jaunākā klasē. No 1909.—1911. g. Feldmanis darbojās par skolotāju Tukuma pirmmācības skolā un tai pašā gadā ieguva ģimnazijas gatavības apliecību. No 1911.—1915. g. viņš studēja Maskavas universitātē tieslietas un ieguva tiesību zinātņu kandidāta gradu. 1915. g. rudenī viņu iesauca kara klausībā un kā ierēdni aizkomandēja uz Aizkaukazu, kur viņš palika līdz 1917. g. rudenim. Pēc tam viņš devās uz Sibiriju, kur strādāja Omskā 1918. un 1919. gadā, gādājot par latviešu bēgļiem. No Omskas viņš caur Archangeļsku devās uz Latviju.

J. F. sāka darboties ārlietu ministrijā par Krievijas (vēlāk Austrumu) nodaļas vadītāju, pēc tam par juriskonsultu. Viņš piedalījās komisijās, kas nosprauda robežas ar Igauniju (1920. g.) un Lietuvu (1921. g.). No 1921.—1923. g. viņš bija sūtniecības sekretārs Parīzē, kur apprecēja sūtniecības darbinieci Mariannu Robēnu, kas iemācījās latviešu valodu un kļuva viņam laba līdzdarbiniece. No 1923. — 1925. g. Feldmanis bija Tautu Savienības nodaļas vadītājs ārlietu ministrijā, bet 1925. g. atkal Parīzē; nu jau F. bija sūtniecības padomnieks, bet jau tā paša gada beigās un līdz 1928. g. sūtniecības lietvedis, jo sūtnis M. Valters savu posteni atstāja. No 1928. — 1930. g. viņš bija Rietumu nodaļas vadītājs ārlietu ministrijā un 1930. g. kļuva par Latvijas pastāvīgās delegācijas vadītāju Tautu Savienībā, kur viņš darbojās līdz 1946. g. Šī viņa darb.ba ir vispopulārākā un to tuvāk raksturo vairāki autori: A. Bērziņš, A. Spekke, O. Grosvalds, J. Tepfers, R. Kampus, P. Priedītis, B. Ābers un A. Klīve. A. Klīve plaši apgaismo J. Feldmana pūles un neatlaidību šo lietu kārtošanā.

Feldmanis līdztekus savai darbībai Tautu Savienībā bija arī sūtnis Šveicē un kādu laiku arī Dānijā.

Kad 1940. g. Pad. Savienība ar karaspēku okupēja Latviju, viņš 25. jūlijā iesniedza memorandu Šveices valdībai, protestējot pret šo nelikumīgo rīcību. Šis memorands ievietots grāmatas pielikumā. Feldmanis vāca ziņas par Latviju, piesūtīja citiem sūtņiem savu biļetenu un rīkoja arī sūtņu konferences. Pēc 2. pasaules kara Feldmanis daudz gādāja par latviešu bēgļiem.

Sevišķi, kad vēlāk sākās mūsu leģionāru diskriminācija, tad tieši Feldmanis bija tas, kas jau 1949. g. 24. februārī iesniedza memorandu Ženēvā un sekas bija tās, ka ar 1950. g. 1. septembri atjaunoja bij. leģionāru ielaišanu ASV. Pēc sūtniecības likvidēšanas Feldmanis darbojās par latviešu pārstāvi pie bēgļu augstā komisāra.

Kad 1948. g. mira Latvijas sūtnis ASV Dr. A. Bīlmanis, sūtnis K. Zariņš par viņa pēcteci izraudzīja Feldmani, kas kopā ar kundzi ieradās Vašingtonā 1949. g. 13. jūnijā. Arī ASV Feldmanis turpināja neatlaidīgu ciņu un darbību Latvijas un latviešu tautas labā. Šis diplomātiskais darbs nav izpaužams, tāpēc plašākās aprindās izplatīts uzskats, it kā sūtņi „nekā nedara" izņemot reprezentāciju, ko paši diplomāti ieskata par savu smagāko pienākumu.

Līdztekus sūtņa darbībai Feldmanis daudz darījis ASV latviešu labā. Kā norāda prof. P. Lejiņš, ALA nodib.nājusies tieši Feldmaņa ierosmē. Tās tapšanā nozīmīgi šādi priekšdarbi: 1950. g. 15. aprīlī latviešu pārstāvju sanāksme Vašingtonā, tad 1950. g. 27. maijā tautiešu sapulce Filadelfijā un 1951. g. 24. un 25. februārī ALAs dibināšanas kongress Vašingtonā ar 115 delegātiem.

Feldmanim lieli nopelni arī Komitejas Latvijas brīvībai nodibināšanā, kā to atzīmē prof. P. Lejiņš un A. Klīve. Bez tam Feldmanis 1952. g. noorganizēja Centrālās un Austrumeiropas padomi, kas uzskatāma par Apspiesto nāciju asamblejas priekšteci. Mācītājs A. Veinbergs pasvītro Feldmaņa lielos nopelnus Vašingtonas latviešu draudzes dibināšanā un izveidošanā un A. Kļaupiks — viņa gādību arī par baptistu draudzēm un nelaika sūtņa dziļo reliģ ozitāti. A. Dīnbergs raksturo arī Feldmaņa asprātīgo, īpatnējo dzīves skatījumu.

Nelaika sūtņa pēdējos dzīves gadus raksturo viņa laulā draudzene. Viņš miris 1953. g. 16. augustā 64 gadu vecumā. Nāves cēlonis — neārstējama mazasinība.

Visumā šis rakstu krājums gleznaini notēlo neatlaidīgā censoņa darbīgo mūžu. Ar dziļo sirsnību viņš attaisnoja pazīstamo latviešu parunu „Sirds — kurzemnieka gods".

Rakstu krājumā ievietotie raksti ir dažādi tiklab apmēra, kā arī nozīmības ziņā. Valoda ne vienmēr atbilst mūsu valodnieku prasībām.

Mariannei Feldmanei pienākas liela pateicība par šī vērtīgā rakstu krājuma financēšanu un AL As prezidijam par protektorātu. Nelaika sūtņa Jūlija Feldmaņa mūžs var noderēt par diženu paraugu mūsu jaunatnei garīgajā tapšanā.

N. Vīksniņš

Kultūras ciņa

Ar šādu nosaukumu Rietumberlīnes laikraksts Berliner Morgenpost publicējis ziņu, ka padomju okupētajās Baltijas valstīs: Lietuvā, Latvijā un Igaunijā latīņu alfabētam jābūt atvietotam ar kirilisku burtiem. Jau cariskā Krievija mēģināja burtus aizliegt, piezīmē vācu laikraksts. Pārmaiņai jānotiek līdz 1965. gadam.

GAISMAS PILS SAUCĒJI

Latvija Amerikā š. g. 4. janvāra 2. numurā Lasītāju vēstulē lasām šādas rindas: „Mūsu teātra darbinieki dzīvo maldīgos ieskatos, ka viņi atbalsta latviešu kultūru. Viņu pūles un vēlēšanās ir noturēt laiku uz vietas."

Tad vēl autors saka, ka repertuārā minētām lugām vieta mūzejā, tāpat kā 1910. g. auto modelim. Lasītāju vēstules autoru savus ieskatus izteikt pamudinājis latviešu laikrakstos 4. Latviešu dziesmu svētkos Kanadā minētās eventuāli uzvedamās lugas. Sarakstā bez Anšlava Egliša darbiem minētas pāris A. Brigaderes un viena M. Zīverta luga. Šo lugu izvēli vērtēs un pārrunās Dziesmu svētku rīcības komiteja. Tā, droši vien, vadījusies lugu izvēlē no literātūras un teātra kritiķu augsti vērtējamiem atzinumiem par A. Brigaderes lielo talantu un tautas nedal.to cieņu un apbrīnu viņas darbiem. Tāda tautā, šķiet, paliks, kamēr vinas darbi būs atrodami un kamēr latviešu valodu runās. Tāpat M. Ziverts, kas vienīgais no dzīvajiem latviešu drāmaturgiem ir tulkots Vakareiropas valodās, ir nedaliti atzīts par talantu skatuves literātūrā. Mazajai latviešu tautai un tik izkaisītai talantu un tik redzamu nav daudz. Nesalīdzināsim sevi visās lietās ar lielajām tautām. Angļi savu Viljamu Šekspīru gan vēl ilgi neliks mūzejā. Viņš dzīvo un dzīvos vēl ilgākiem gadsimtiem pāri, nekā to jau darījis. No 17. g. s., kad V. Šekspīrs dzīvojis, līdz pat mūsu dienām no viņa darbiem mācās gan drāmatiķi, gan aktieri, gan šo mākslu teorētiķi. Jo bez pagātnes nav nākotnes.

Nav zināms ,no kā vadījusies Dziesmu svētku rīcības komiteja, minot eventuālā repertuāra izvēlē arī lielo Annu Brigaderi līdzās A. Egliša un M. Zīverta lugām. Nav zināma arī, kāda būs viņu izvēle.

Toronto Dziesmu svētku komiteja jau laikus pošas 1965. g. saviem 4. Dziesmu svētkiem Kanadā. Sēdes uņ komitejas, ieskatu izmaiņa, problēmu risināšana, par un pret balsošana.

Šīs rindas rakstot, atmiņa nāk kāda tāla vasara dzimtenē. Uz kāda novada dziesmu svētkiem brauca un nāca brīvi un priecīgi latvieši. Zaļš meža lejs un novakara saule. Dziedātāju estrādes jaunās baltās dēļu kāpnes aicina kāpt. Kāpt un dziedāt.

Caur drūzmu spiedās kāda pusaudze meitene un pieskrēja pie sirmā diriģenta.

„Sveiki svētkos, skolotāi!" Abi sirsnīgi sarokojās.

„Lūdzu, lūdzu, ļaujiet man šodien nodziedāt ar Jums ar visiem ‚Gaismas pils". Es protu. Jūs pats jau man to skolā iemācījāt . . .

„Es zinu, ka tu proti. Nu, tad nāc te, stāvi man labi tuvu un seko manai rokai. Tad jau . . ." „Sirmajam ozolam pēdīgo zvēr dod.

Tas slēpj svētu piles vārdu dziļās siržu rētiņās.
Ja kas vārdu uzminētu, celtos pils..."

Tā līgoja atmodas laikmeta dziesminieka Ausekļa un meistara prof. J. Vītola komponētā „Gaismas pils". Veco diriģentu un dedzīgo pusaudzi šķīra divas paaudzes. Viņi sapratās Gaismas pils saucienā. Neprasot, kad Ausekļis to rakstījis, kad J. Vītols komponējis.

Ja jautātu Lasītāju vēstules autoram, kurā mūzejā un pie cik veca auto modeļa novietot profesora J. Vītola „Gaismas pili", ko gandrīz visos dziesmu svētkos dzied un tūkstošiem klausītāju nebeidzamos aplausos līdz atkārtot? . . . Ko viņš ieteiktu?

Bet arī viņš zina, ka Dziesmu svētki ir tāds notikums, kad Gaismas pils saucēji ceļas kājās, rosas, pošas, saktām skanot, ar dziesmu sirdī un uz lūpām, nes kopā no dzimtenes velēnām, ēnainām birz.m un klus.em pagalmiem tautas garu. Viņš zina, ka tautas gars auklē dziesmu, kas vieno izkliedētos latviešus. Šim dziesmu dienām līdzi runā mūsu autori ar teiku lugām, kā vecā un mūžam jaunā Anna Brigadere. Tai Dievs kā balts vīriņš staigā pa ceļmalu un ar labu vārdu samazgas pārvērš gardā ēdienā. Tai Laima savā

P. O.

(Nobeigums 8. lpp.)

PULKVEDIS FRICIS BRIEDIS

Grāmatu izdevēja Miķeļa Goppera apgādā Zelta Ābele izdota 48 lapp. bieza publikācija par mūsu leģendāro cīnītāju 1. pasaules kara laikā — pulkvedi Briedi.

Tas ir īss dzīves stāsts ar 12 illustrācijām, ko pēc pulkveža Aleksandra Plensnera manuskripta sastādījis M. Akmenājs. Šī izdevuma redaktors ir pulkvedis K. Lobe un ģimetni vākam linoleumā griezis mākslinieks Mārtiņš Štrovalds.

Sakarā ar pulkveža Brieža lielo nozīmi mūsu ciņu vēsturē par viņu jau mūsu brīvvalsts laikā bija izdotas vairākas publikācijas, ko sarakstījuši kapteinis Mednis, pulkvedis - leitnants Dardzāns — Fr. Briedis ciņās un dzīvē, ģenerālis Goppers Strēlnieku laikos — pulkv. Briedis kā pulka komandieris u. c.,

Visus marku krājēju nodaļai domātos rakstus lūgums sūtīt šīs nodaļas red. M. Zichmanim, 161 Olive Ave., Willowdale, Ont. Tālr. BA 1-7760.

LATVIJAS PASTMARKU IESPIEDUMLĪDUMS

I. Jēkabsons žurnālā „Latviešu Filatelists" raksta:

„Liekas, ka līdz pat šim laikam palikušas nepamanītas dažiem trīs raksturīgas Latvijas pastmarku iespiedumkļūdas, vismaz, cik man zināms, par tām nekur nav norādīts attiecīgā filatelijas literātūrā, proti:

1. 1928. g. jubilejas izlaidumā 50 sant. pastmarkai ar Rigas skatu „lauzts Pēterbaznīcas tornis", 1½ mm no torņa smailes lejup ir ½ mm plata balta strapa, pārtraucot torņa kontūru. Šī kļūda atkārtojas katrā iespiedumloksnē pēdējā apakšējā rindā, starp 92. un 99. lauku. Līdz šim neesmu varējis tieši noteikt tī konstatēr, kurā vietā atrodas kļūdainā mārka, tomēr ticībā esošie šīs markas eksemplāri jau noteikuši atrašanas rindu loksnē. Šī kļūda savā ziņā ir vēsturiski liktenīga tornim, jo tieši šinī spraugā 1941. g. jūnijā parādījās sarkanās uguns mēles.

2. 1936. g. „Baltā Krusta" izlaiduma 10 sant. pastmarkai — virs burtiem „MU" vārdā SANTĪMU un zīmējumā augstāk stāvošo lapu ir 2x1 mm izmēra zaļas krāsas ovāls plankums. Šī kļūda atkārtojas katras loksnes 56. markā.

3. 1938. g. jubilejas izlaidumā 10 sant. pastmarkai ir „bultiņa" skaitlī 10 no „O" augšējās kreisās malas ielīpi uz cipara 1 virsotni izveidojusies smalka noteikta balta bultiņa. Iespiedumkļūda atkārtojas katras loksnes 35. markā.

BIĻETENS PAR LATVIJAS FILATELIJU ANGĻU VALODĀ

(V) Pildot savu solījumu, studiju grupa „Latvijas filatelija", ko organizē mums labi pazīstamais A. Engels Filadelfijā, izdevusi novembrī pirmo biļetenu. Priekšlapā atzīmēts, ka studiju grupā jau pieteikušies ap 50 dalībnieku, un interesenti lūgti rakstīt: Arnold Engel, 7350 Rugby Street, Philadelphia 38, Penna 19138, U.S.A. Saturā sniegts dažādu katalogu numuru pārskaitījums Latvijas gaisa pasta markām, pasta sūtījumu apmaksa dažādos gados Latvijā, īss pārskats par profesoru Richardu Zariņu un Latvijas pasta izdoto marku daudzumu vispār.

Vecais **Indriķis**

Studēt var katrs

Kad nesen kāds mans agrāko šiem profesoriem, par prieku laiku paziņa, iebraucis provinciālajā Kanadā no Steitiem — kopā ar savu rūpīgi tērpto un iekrāsoto kundzi un suni — mani apciemoja, viņš jau pirmajās piecās minūtēs it kā nevijus izmeta:

—Nu, vecais zēn, ko tad tu, kā smejies, esi beidzis?

Mazliet apjuku, brīdi stostījos, gaisu visapkārt nesajutis, pat izlikos jautājumu nedzirdējis, taču kundzes sejas pūderētajā virsmā ievilkās pāris mazu vilšanās kroku. Kundze pat sakustējās un netīšām pagriezās atpakaļ uz durvju kloķa pusi, kad es nelaimīgā balsi kautrīgi taisnojos:

—Nu redzi, tā jau vien iznāca— te pie mums jau studēšana nav tikusi jums tur līdzi. Beidzu tikai angļu valodas kursu imigrantiem, strādāju fabrikā un tur darbotie neesmu vēl beidzis...

Draugs līdzjūtīgi paskatījās, ieminējās par grūtiem apstākļiem un tad nokāra galvu.

Kā šis bēdīgais piemērs liecina, kas nestudē, tas dzīvību tikpat kā zaudējis, tam nav nākotnes un arī pagātni tas, drošī vien, ir jau aizmirsis. Studējošiem tautiešiem ir tā priekšrocība, ka viņiem ir ko atbildēt tad, kad tiem prasa, ko tie beiguši. Ir ļoti svarīgi kaut ko beigt — it sevišķi ar uzviju. Tas nozīmē, ka ir beidzis ātrāk par citiem — par prieku noguruma nemaz nav izveidojusies; kāpēc — to nezinu.

Vecākas dāmas parasti šāk smaidīt un to sejas atmaigst itin laipnas, ja jaunulis beidzis zobārstniecību vai arī praktizē. —Viņš jau praktizē —, kāda dāma dāmu vakarā tā skaļāk iesaucās, sev pievērsdama visu klātesošo uzmanību, bet tūdaļ arī nosarka, kad praktizētāja māte vēsi piemetināja, ka dēls cerot dienās kļūt par slavenu veterināru. Labāk būtu bijis kaut vai feldšeris.

Ja bērni studē, tiem var piedot visu. Pat to, ja, kā tauta saka, tie nostudē matus no galvas; tas patīk vecākām kundzēm — tā esot gudrības pazīme. Patiesībā dēls matus zaudējis dzerot un izlaidīgi dzīvojot, taču mīlošās mātes sirds to nekad nemanīs.

KĀ IESĀKT STUDĒT

Lai studētu, jābūt labām caurmēram: kāds latvietis nesen izvirzījās savas kolledžas priekšgalā, jo no viņa 30 mēstām bumbām grozā ielida 28, un par viņa lieliskajiem panākumiem basketbola kolledžas vadība viņu graduēja: Cum laude applaude. Kāds cits zēns saņēma balvu, uzviju, un stipendiju, jo, vietējā kolledžas futbola komandā spēlēdams, bija no apgrozības izņēmis pretinieka pilnmugurnieku (fullback).

KĀ KLAUSĪTIES LEKCIJAS

Lai studētu, ir jāapmeklē lekcijas, kas bieži iemidzina, taču tāpēc ir iekārtoti skaļi zvani, pat sirēnas, kas parasti ir iekārtas ikkatrā lekciju telpā un laboratorijā. Lai iemīguši gara mantīņu krājēji neizveltos no sēdekļiem, populāri ir krēsli ar noapaļotu dēļīti priekšā, līdzīgi mazu bērnu — jaunsēdētāju gald — krēsliņiem. Tajos parasti iegravētas visnotaļ sarkastiskas, pat negļītas piezīmes par dažādiem kursiem: tās lasot, miegs dažkārt pazūd.

Katram studentam ir svarīgi sēdēt vienā no pirmajām rindām: daudzi lektori ir pārliecināti, ka tur sēž tikai labākie, apdāvinātākie un visčaklākie studenti; tie parasti atbild uz jautājumiem, it sevišķi tad, ja profesors pagadās tāds īsredzīgāks. Kāds vecāks mācības spēks man reiz valsirdīgi atzinās, ka viņš divās pēdējās rindās sēdošos par studentiem nemaz neuzskatot — tie tur vienkārši gulot un piepildot telpu.

Spikošana, tā ļoti populāra lieta ģimnazijā, kolledžā neder. Kādam centīgam zēnam nelaimējās arī tad, kad tas savā esejā vārdu pa vārdam tulkoja kāda mūsu pasaules zinātnieka atradumus, cerēdams, ka tie nav vēl tulkoti angļu valodā...

KĀ ATBILDĒT UZ JAUTĀJUMIEM

Noder jau labs zināt, ko lektors eksāmenā pārbaudē vēlas: lielākā daļa lektoru vēlas dzirdēt savu pašu teoriju atkārtojumus. Tad ar vēlīgu smaidu pasaka:

—Jums pilnīga taisnība. Redzu, ka esat mācījies un visu galvenno pareizi iegaumējis.

Daži centīgi studenti, lai iztājumu, bet lai pareizāk apgaismotu šīs paradoksālās iezīmes, esmu ar mieru pilnīgi pievienoties Jūsu teorijas izskaidrojuma summējuma attiecīgajam paragrafa piezīmju bibliografiskajam avotu krājumam.

(Zinātniskos rakstos bibliogrāfijas parasti tik garas, ka paši autori parasti aizmirst savus avotus).

Labas universāl-atbildes ir cauri izlaidušas vienu otru veiklu zēnu un meiteni, kas labi iedzīvojas savā elementā. Neieteicu lektoriem nest dāvanas,— pukes vai, kā daži nometņu laikos praktizēja — baltmaizi. Ja patīk, var sūtīt Ziemsvētku kartītes, tās nemaksā daudz.

KĀ LĒTI TIKT CAURI

Kāds nabaga indietis, veiklis zēns, studēdams ar minimālu stipendiju, lai taupītu naudu, slepus pārgulēja laboratorijā, līdz kādu vakaru tur iemaldījās profesors un zēnu atrada guļot nosalušu. Nākamā rītā avīzēs atreferēja gadījumu kopā ar foto uzņēmumu: uz salmiem laboratorijā gulēja kalsnējs zēns. Rezultātā zēnam piedāvāja vairākas mājas, dubultstipendiju, neizslēdzot vairākus precību sludinājumus.

Nabadzīgo indieti visi apskauda, kad viņš, ar savu samērā labi uzturēto kadiļjaku nākošā rītā ieradās uz lekciju.

Šajā kontinentā students ir staigājoša reklāma: uz viņa muguras ir atzīmēti sīki dati par tā izglītības stāvokli, vecumu, u. t. t. Vamzi bleži tiek nosmērēti līdz nepazīšanai, taču, kamēr dati vēl salasāmi, projām nav metami.

CIK ILGI STUDĒT?

Jau Latvijas sākumā bija parasta lieta, ka tīri paveci, iesirmi, pabrangi pusmūža vīri vēl tikai taisījās beigt... Arī šodien situācija nav mainījusies: pie universitātēm pastāv t. s. „izstieptie" kursi (extension), kur parasti visjaunākais cilvēks ir pats profesors... Tā var gadīties, ka kolledžu reizē beidz vectēvs, tēvs un dēls, visi reizē dabūjot to pašu papīriti, kas apliecina: alumnum ad gradum baccalaurei in Artibus admissimus eique..."

Katram studentam, ja vien tas nav mūžīgais students, pienāk diena, kad to kā melnu engeli ietērpj saplīsušā, kožu izēstā togā, galvā uzbāž bļodiņu, uz kuŗas uzmontētēs četrstūrains papes gabals ar zīda puški (kutina acis, bet zemi neslauka) un tādu to izbīda uz tepiķota podija, kur zeltā tērpies vīrs tam galvā uzmauc tādu kā pavadu un rokā iespiež diplomu.

Pie izejas stāv fotografi: jauno bakalauru, maģistru vai doktoru vispirms knipsē, bet tūdaļ ir jāatdod toga, aube un pavada, pāri paliek tikai cilvēciņš un diploms. Svētki ir beigušies, nu jāmeklē darbs.

Taču jaunais akadēmiskās saimes loceklis tikai smaida un to vien gaida, ka kāds tam prasīs: —Bet sakiet man, lūdzu, kā gan jūs esat beiguši?

1o. DAUGAVAS VANAGU ORGANIZĀCIJAS KALENDĀRS
KALENDĀRS
dabūjams par 75 ¢ + 2 ¢ nodoklis.
DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪC
123 Huron St., Toronto 2 - B, Ont.

Picasso and man
GLEZNAS SKULPTŪRAS ZIMĒJUMI
TORONTO MĀK
GALERIJĀ
Dundas ielā W., pie Be
no 11. janvāŗa līdz 18. februārim.
Katru dienu no pl. 10 līdz pl. 10 vakarā.
Sestd. no pl. 10 līdz pl. 5 vakarā.
Svētd. no pl. 1 līdz pl. 5 vakarā.

GRĀMATAS SKOLĀM
M. Gaide — TĒVU VALODAS MĀCĪBA
Fr. Kurāts — LATVIJAS ĢEOGRAFIJA
V. Bērziņa - Baltiņa — LATVIEŠU VALODAS GR MATIKA
Fr. Balodis — SENĀ LATVIJA
E. Klaustiņa — BERNU DĀRZS
A. Voitkus — TICĪBAS MĀCĪBA 5 kl.
A. Ozols — TICĪBAS MĀCĪBA 3 un 4. kl.
K. Valters — TICĪBAS MĀCĪBA 1.—5. kl.
J. Ezeriņš un J. Grīns — VALODIŅA
A. Andersone — AUGSIM LATVIJAI
DV GRĀMATNICA
123 Huron Street, Toronto 2-B, On

Visjaunākās grāmatas — pašu priekš dāvināšanai
D. Biskaps — JAUNO SIRŽU LIKTEŅI, atmiņu st
Fr. Skuja — ZELTA RAKTUVES, vēst. romāns
JŪLIJS FELDMANIS
ASPAZIJAS LIRIKA (izlase)
ASPAZIJAS DRĀMA I daļa
Latviešu tautas teikas un pasakas II d
L. Druva — PA SAULAINĀM TEKĀM, illustr. izd
A. Lūsis — MŪŽĪBA, reliģ. dzejas antoloģija
O. Ritums — ABC — ES IZKRĀSOJU (bērniem)
V. Hermane — VISS NEIZGAIST, dzejoļi
A. Rasa — CEĻA MEKLĒTĀJI, rom.
E. Ardenss — ROBI PARADĪZES VĀRTOS, rom.
R. Skujiņa — SIRDS DZĪVO NO NIEKIEM, impres
P. Kļāns — SVEICINĀTA, AFRIKA, ceļojuma iesp
V. Toma — DZIĻUMĀ JAPĀRTOP, dzejoļi
Anšl. Eglītis — PĒDĒJAIS RAIDĪJUMS, romāns
M. Stāraste - Barvika — PĪNTIŅU CIEMS, bērnu
H. C. Kradoks — LĀČĪTIS DODAS PASAULĒ, bērnu
Īru pasaka — RŪKIS UN GOVS, ill. bērnu grām
E. M. Remarks — NAKTS LISABONĀ, romāns
T. Zeltiņš — ANTIŅŠ AMERIKĀ MEKLĒ LIGAVU,
A. Niedra — HOLIVUDAS KLAUNS, romāns
P. Jēgere-Freimane — CILVĒKS DOMĀ - DIEVS D
B. Senkēviča — ZIEDOSAIS ĒRKŠĶIS, stāsti
G. R. Kurdell — EUROPE'S GREATEST EXODUS,
DV GRĀMATNĪCĀ, 123 HURON
TORONTO 2-B, ONT.
Pasūtinot pa pastu, pieskaitīt 25 ¢ pasta izdevu

TAUTIEŠI,
pirms nododat iespiešanai savus
iespiedumdarbus citur, sazinieties
LATVIJA - AMERIKĀ - SPIEST
Mēs iespiežam
LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KA
VIZĪTKARTES
DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪ
KONCERTU PROGRAMMAS
SARĪKOJUMU BIĻETES
PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS
VESTUĻU VEIDLAPAS, APLOŠ
GRĀMATAS, ŽURNĀLUS
Labs darbs. — Mērenas cenas.
PASŪTINAJUMUS LŪDZAM NODOT LAI
123 Huron St., Toronto 2-B, O
CANADA.
Tel. EM 8-0792
CODE 416

CĒJI

gan šo mākslu teorētiķi. Jo
z pagātnes nav nākotnes.
Nav zināms no kā vadījusies
iesmu svētku rīcības komiteja,
not eventuālā repertuāra izvē-
arī lielo Annu Brigaderi līdzās
Eglīša un M. Zīverta lugām.
v zināma arī, kāda būs viņu
vēle.
oronto Dziesmu svētku kom-
ja jau laikus pošas 1965. g. sa-
em 4. Dziesmu svētkiem Ke-
dā. Sēdes un komitejas, ieska-
izmaiņa, problēmu risināšana,
r un pret balsošana.
šīs rindas rakstot, atmiņā nāk
da tāla vasara dzimtenē. Uz
da novada dziesmu svētkiem
auca un nāca brīvi un priecīgi
vieši. Zaļš meža lācis un no-
kara saule. Dziedātāju estrā-
s jaunās baltās dēļu kāpnes
ina kāpt. Kāpt un dziedāt.
Caur drūzmu spiedās kāda
saudze meitene un pieskrēja
e sirmā diriģenta.
Sveiki svētkos, skolotāi!" Abi
snīgi sarokojās.
Lūdzu, lūdzu, laujiet man šo-
en nodziedāt ar Jums . . ar
iem ,Gaismas pils". Es protu.
s pats jau man to skolā iemā-
āt . . .
Es zinu, ka tu proti. Nu, tad
e te, stāvi man labi tuvu un
ko manai rokai. Tad jau . . ."
irmajam ozolam pēdīgo zemi
dod.
s slēpj svētu piles vārdu dzi-
ļās siržu rētiņās.
kas vārdu uzminētu, celtos
pils..."

Tā līgoja atmodas laikmeta
esminieka Ausekļa un meista-
prof. J. Vītola komponētā
aismas pils". Veco diriģentu
dedzīgo pusaudzi šķīra divas
audzes. Viņi sapratās Gaismas
s saucienā. Neprasot, kad Au-
klis to rakstījis, kad J. Vītols
mponējis.
a jautātu Lasītāju vēstules
oram, kurā mūzejā un pie
veca auto modeļa novietot
fesora J. Vītola „Gaismas
", ko gandrīz visos dziesmu
ēkos dzied un tūkstošiem
usītāju nebeidzamos aplausos
lz atkārtot? . . . Ko viņš ie-
ktu?
Bet arī viņš zina, ka Dziesmu
ērki ir tāds notikums, kad
ismas pils saucēji ceļas kā-
, rosas, pošas, saktām skanot,
dziesmu sirdī un uz lūpām,
kopā no dzimtenes velēnām,
inām birzīm un klusiem pa-
miem tautas garu. Viņš zina,
tautas gars auklē dziesmu,
vieno izkliedētos latviešus.
dziesmu dienām līdzi runā
su autori ar teiku lugām,
vecā un mūžam jaunā Anna
gadere. Tai Dievs kā balts
ņš staigā pa ceļmalu un ar
u vārdu samazgas pārvērš
dā ēdienā. Tai Laima savā

(Nobeigums 8. lpp.)

t. t. Vamži bleži tiek nosmē-
līdz nepazīšanai, taču, kamēr
i vēl salasāmi, projām nav
tami.

CIK ILGI STUDĒT?

u Latvijas sākumā bija pa-
ta lieta, ka tīri paveci, iesir-
pabrangi pusmūža vīri vēl
i taisījās beigt... Arī šo-
situācija nav mainījusies:
universitātēm pastāv t. s.
tieptie" kursi (extension),
parasti visjaunākais cilvēks
pats profesors... Tā var ga-
es, ka kolledžu reizē beidz
tēvs, tēvs un dēls, visi rei-
dabūjot to pašu papīriti, kas
ecina: alumnum ad gradum
alaurei in Artibus admissi-
s eique."
atram studentam, ja vien
nav mūžīgais students, pie-
diena, kad to kā melnu en-
ietērpj saplīsušā, kožu iz-
togā, galvā uzbāž blodiņu,
kuras uzmontēts četrstūrains
es gabals ar zīda puški (ku-
acis, bet zemi neslauka) un
to izbīda uz tepiķota po-
kur zeltā tērpies vīrs tam
vā uzmauc tādu kā pavadu un
iespiež diplomu.
e izejas stāv fotografi: jau-
akalauru, maģistru vai dok-
vispirms knipsē, bet tūdaļ
atdod toga, aube un pavada,
paliek tikai cilvēciņš un
oms. Svētki ir beigušies, nu
ēklē darbs.
ču jaunais akadēmiskās sai-
loceklis tikai smaida un to
gaida, ka kāds tam prasīs:
et sakiet man, lūdzu, ko
jūs esat beiguši?

1o. DAUGAVAS VANAGU ORGANIZĀCIJAS KALENDĀRS 1964

Daugavas Vanagi, sasaukšķinies!

KALENDĀRS
dabūjams par 75 ¢ + 2 ¢ nodoklis.

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ,
123 Huron St., Toronto 2 - B, Ont.

Picasso and man

GLEZNAS
SKULPTŪRAS
ZĪMĒJUMI

TORONTO MĀKSLAS GALERIJĀ
Dundas ielā W., pie Beverly.
no 11. janvāŗa līdz 18. februārim.
Katru dienu no pl. 10 līdz pl. 10 vakarā.
Sestd. no pl. 10 līdz pl. 5 vakarā.
Svētd. no pl. 1 līdz pl. 5 vakarā.

GRĀMATAS SKOLĀM

M. Gaide — TĒVU VALODAS MĀCĪBA	$ 1.60
Fr. Kurāts — LATVIJAS ĢEOGRAFIJA	$ 2.20
V. Bērziņa - Baltiņa — LATVIEŠU VALODAS GRAMATIKA	$ 3.00
Fr. Balodis — SENĀ LATVIJA	$ 4.80
E. Klaustiņa — BĒRNU DĀRZS	$ 1.00
A. Voitkus — TICĪBAS MĀCĪBA 5 kl.	$ 1.50
A. Ozols — TICĪBAS MĀCĪBA 3 un 4. kl.	$ 1.50
K. Valters — TICĪBAS MĀCĪBA 1.—5. kl.	$ 2.25
J. Ezeriņš un J. Grīns — VALODIŅA	$ 1.00
A. Andersone — AUGSIM LATVIJAI	$ 1.50

DV GRĀMATNĪCA
123 Huron Street, Toronto 2-B, Ont.

Visjaunākās grāmatas — pašu priekam un dāvināšanai

D. Biskaps — JAUNO SIRŽU LIKTEŅI, atmiņu stāsts	$ 4.80
Fr. Skuja — ZELTA RAKTUVES, vēst. romāns	$ 4.00
JŪLIJS FELDMANIS	$ 3.80
ASPAZIJAS LIRIKA (izlase)	$ 6.00
ASPAZIJAS DRAMA I daļa	$ 8.60
Latviešu tautas teikas un pasakas II d.	$ 7.50
L. Druva — PA SAULAINĀM TEKĀM, illustr. izd.	$ 3.50
A. Lūsis — MŪŽĪBA, reliģ. dzejas antoloģija	$ 3.60
O. Ritums — ABC — ES IZKRĀSOJU (bērniem)	$ 1.00
V. Hermane — VISS NEIZGAIST, dzejoļi	$ 2.80
A. Rasa — CEĻA MEKLĒTĀJI, rom.	$ 3.50
E. Ardenss — ROBI PARADĪZES VĀRTOS, rom.	$ 4.50
R. Skujiņa — SIRDS DZĪVO NO NIEKIEM, impresijas	$ 4.00
P. Klāns — SVEICINĀTA, AFRIKA, ceļojuma iespaidi	$ 6.00
V. Toma — DZIĻUMĀ JĀPĀRTOP, dzejoļi	$3.00
Anšl. Eglītis — PĒDĒJAIS RAIDĪJUMS. romāns	$ 4.50
M. Stāraste - Barvika — PINTIŅU CIEMS, bērnu gr.	$ 2.80
H. C. Kradoks — LĀCĪTIS DODAS PASAULĒ, bērnu gr.	$ 2.80
Īru pasaka — RŪĶIS UN GOVS, ill. bērnu grāmata	$ 1.75
E. M. Remarks — NAKTS LISABONĀ, romāns	$ 4.00
T. Zeltiņš — ANTIŅŠ AMERIKĀ MEKLĒ LĪGAVU, rom	$ 4.50
A. Niedra — HOLIVUDAS KLAUNS, romāns	$ 3.80
P. Jēgere-Freimane — CILVĒKS DOMĀ - DIEVS DARA	$ 4.25
B. Senkēviča — ZIEDOŠAIS ĒRKŠĶIS, stāsti	$ 3.50
G. R. Kurdell — EUROPE'S GREATEST EXODUS, rom.	$ 5.95

DV GRĀMATNĪCĀ, 123 HURON ST.,
TORONTO 2-B, ONT.

Pasūtinot pa pastu, pieskaitīt 25 ¢ pasta izdevumiem.

TAUTIEŠI,

pirms nododat iespiešanai savus iespiedumdarbus citur, sazinieties ar

LATVIJA - AMERIKĀ - SPIESTUVI

Mēs iespiežam

- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES
- VIZĪTKARTES
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBAM
- KONCERTU PROGRAMMAS
- SARĪKOJUMU BIĻETES
- PLAKATUS, DZIESMU LAPIŅAS
- VESTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES
- GRĀMATAS, ŽURNĀLUS

Labs darbs. — Mērenas cenas.

PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM NODOT LAIKUS.

123 Huron St., Toronto 2-B, Ont.
CANADA.
Tel. EM 8-0792
CODE 416

OPTIĶIS LUNSKY
170 College St., Toronto.
WA 1-3924.

PĀRSŪTĀM NAUDU
UZ
LATVIJU
ĪS $ 10.- pret 9 jauniem rubļiem.
Sūtīšanas izdevumi $ 3.50 līdz $ 35.-.
Pārējām summām 10 %.
Sūtījumi apdrošināti.
Saņemšana 14—21 dienu laikā.
OV SAIMĪTU NODAĻA.
123 HURON ST.,
TORONTO 2-B, ONT
CANADA.

Mūsu mīļais
MODRIS JUREVICS
pēkšņi šķīries no mums savā 25. dzīves gadā.

Un visiem mums viens jautājums uz lūpām kvēlo:
Kādēļ, kādēļ tik agri no mums šķīries tu?
Bet tava pieminā, tavs vārds uz mūsu dvēseles stīgām
Vēl ilgi, ilgi skanēs it kā pavasara sveiciens silts!

Dziļās sērās VECĀKI, BRĀLIS UN MĀSA AR ĢIMENĒM,
L. GRĪNBERGA ĢIMENE UN ILGA.

GIMENES VESELĪBAS PAKALPOJUMI PIEEJAMI ONTARIO

Jums derētu vairāk zināt par daudzajām veselības iestādēm, kas jums vai jūsu ģimenei sniedz palīdzību. Ieteicam jums izgriezt šo sludinājumu un to uzglabāt, jo vajadzības gadījumā tas noderēs.

ZOBĀRSTNIECĪBAS DIENESTS
Departamenta zobārstniecības nodaļai paklautas šādas nozares:
- Zobārstniecības pakalpojumi Ontario psihiatriskās slimnīcās un Centrālajā zobārstniecības laboratorijā.
- Iekārtoti zobārstniecības kabineti dzelzceļu vagonos, kas apkalpo skolas apgabalos ārpus centriem.
- Zobu ārstēšana bērniem pie vietējām veselības pārvaldēm.

LIPĪGO SLIMĪBU KONTROLE
Departamenta epidēmiskā nodaļa palīdz pašvaldībām novērst un atklāt saslimšanas gadījumus ar lipīgām slimībām.

VESELĪBAS PUNKTI
Veselības punkti ir pilsētu un lauku pašvaldību iestādījums, kas pašvaldībām dod iespēju efektīvāk izveidot veselības dienestu. Šie punkti darbojas vietējās veselības pārvaldes uzraudzībā, kas savukārt izrauga vajadzīgo personālu, kā: ārstus, māsas, veterinārārstus, sanitāros inspektorus un biroja darbiniekus.

APGABALU SANITĀRĀ PĀRZIŅA
Šī nodaļa pārzina sanitāro kontroli, raugoties, lai pārtika, piens un piena produkti, atpūtas vietas, uzturam lietojamais ūdens, kā arī apstākļi skolās un publiskās ēdnīcās atbilstu sanitāriem noteikumiem.

INFORMĀCIJA & PUBLICITĀTE
Tiek gādāts par to, lai, cik vien iespējams, visi Ontario iedzīvotāji tiktu sīki informēti par veselības dienestu.

INDUSTRIĀLĀ HIGIENA
Šī nodaļa gādā par to, lai darba vietās būtu veselīgi apstākļi, lai būtu iespējama medicīniskā apkalpe un palīdzība.

LABORATORIJAS
Te darbs tiek veltīts baktērioloģiskai pārbaudei, lai pasargātu no lipīgām slimībām. Ļoti svarīga ir bakterioloģiskā pārbaude pienam un piena produktiem, kā arī uzturam lietojamam ūdenim.

MEDICĪNISKĀ STATISTIKA
Šī nodaļa kārto statistiku par visu Veselības departamenta darbību, kā arī veic plānošanas darbus speciālos gadījumos.

MĀSU DIENESTS
Šīs nodaļas galvenais uzdevums ir palīdzēt veselības pārvaldēm uz vietām iekārtot un vadīt māsu dienestu.

GRŪTNIECĪBA & BĒRNU VESELĪBA
Šīs nodaļas uzdevums ir raudzīties par grūtnieču, kā arī zīdaiņu un skolas vecuma bērnu veselību.

GARĀ VĀJO APKALPE
Šī nodaļa pārzina garā vājo slimnīcas un attiecīgās skolas, kas iekārtotas pie slimnīcām garā vājo un atpalikušo bērnu apmācībām.

TUBERKULOZES APKAROŠANA
Tuberkulozes nodaļai laimīgā kārtā ir izdevies izkārtot tuberkulozes apkarošanu. Tā kā ir uzņēmīgi cilvēki, kas tīri no brīva prāta ar valdības atbalstu ir smieguši lielu palīdzību, reizē ir nodrošināta TB slimnīcu uzturēšana, kā arī jaunu slimnīcu celšana. Līdz ar to rentgens ir viens no galvenajiem palīgiem tuberkulozes atklāšanā, valdība ir iekārtojusi autobusus, kas piebrauc uz vietām izdarīt rentgena pārbaudes.

REHABILITĀCIJA
Kā viena no jaunākajām nodaļām ir Rehabilitācijas nodaļa, kas saziņā ar pārējām departamenta nodaļām rūpējas par tiem, kas atbrīvoti no garā vājo vai TB slimnīcām, ja tiem būtu vajadzīgs kāds atbalsts.

ONTARIO
PROVINCE OF OPPORTUNITY
ONTARIO DEPARTMENT OF HEALTH
Hon. M. B. Dymond, M.D., C.M., Minister — Hon. John Roberts, Prime Minister

IGAUŅU OPTIĶIS
J. RATAS
169 Danforth Ave. HO 5-6251.

ACU PĀRBAUDE. ACEŅU PAGATAVOŠANA PĒC ĀRSTU RECEPTES. ZEISS STIKLI.
Speciāla atlaide sūtījumiem uz dzimteni.

VAJADZĪGS
precīzijas instrumentu pārzinātājs pie virpojamām mašīnām.
Jābūt spējīgam strādāt pēc kanadiešu zīmējumiem.
Visi strādājošo nodrošinājumi.
Zvanīt 759-1151, Toronto.

FRANK VASS BA
ADVOKĀTS - NOTĀRS
263 College ielā, Toronto, (pie Spadina Ave.)
TEL WA 2-6112, 2-6111.

Meklēju
KRISTU BULTE
no Zūru pag. Oičiem.
Ja kāds kaut ko zinātu, lūdzu rakstiet šīs avīzes kantorim ar Nr. 30.

Lawrence (East un Pharmacy rajonā)
IZĪRĒJAMA ĻOTI LIELA PAGRABA ISTABA
ar vai bez mēbelēm.
Zvanīt vakaros 77-8221, Toronto.

MŪSU LAIKRAKSTA atsevišķi numuri dabūjami Toronto latviešu veikalos.
Pieprasiet bezmaksas paraugnumurus — Tel. EM 8-0792, Toronto.

Latviešu dāmu vai meiteni, kas būtu ar mieru dalīties ērtā
2 GUĻAMISTABU DZIVOKLĪ,
HIGH PARK RAJONĀ,
meklē 2 latvietes.
Tuvākai informācijai lūdzu zvanīt vakaros —
766-8434, Toronto.

Gerrard - Woodbine rajonā
IZĪRĒJAMA
istaba ar virtuvi vai tikai istaba ar vai bez mēbelēm.
Zvanīt 691-5946, Toronto.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.
Tel. LE 4-1403, Toronto.

ZINTIS
Nr. 10 (žurnāls angļu valodā par latviešu kultūru) iznācis Veltīts 18. novembŗa atcerei un dzejniekam L. Taunam; satur 86 lpp. Prozā pārstāvēti Anšl. Eglītis, Kn. Lesiņš, Guntis Zariņš, Jānis Klīdzējs, J. Veselis, K. Kezbers, Dr. N. Bojārs, Ed. Freimanis. Plašs dzejoļu klāsts, apceres, recenzijas u. d. c. illustrēti darbi.
Atsevišķa burtnīca $ 1,-; gada abonements $ 3,-.
IZDEVIS ALFRĒDA KALNAJA APGĀDS,
719 W. Willow St., Chicago, Ill. 60614.

KAKTIŅŠ

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā.
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

Swiss Canadian Meat & Sausage veikals
1622 Bloor St., W., Toronto. LE 3-7336
Piedāvā jums visāda veida gaļas izstrādājumus, kā žāvētu gaļu, dažādu šķiŗņu desas, uzkožamos, delikateses.
Tāpat liela saldumu izvēle. Laipna apkalpošana.
Runājam vāciski.

Pērciet paši un dāviniet saviešiem un sveštautiešiem
Alf. Bērziņa THE UNPUNISHED CRIME ..... $ 5.75
Senātora Thomas J. Dodd ievads.
Grāmata par Latvijas valsts iznīcināšanu.
DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ
123 Huron Street, Toronto 2-B.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ,
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Lūdzu iesūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKA
līdz ..... uz ..... mēnešiem uz šādu adresi
Adrese: .....
Mr., Mrs., Miss .....
Pievienoju Money Order, čeku vai skaidrā naudā $ .....
..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot).
Parakstс .....
Abonēšanas maksa: $ 1.50 par 1 mēn., $ 4.50 par 3 mēn., $ 8.50 par 6 mēn., $ 16.00 par gadu.

ASV. VALSTĪS sazināties ar:
A. Lāci, 101 Brighthwater Court, Brooklyn 35, N.Y
Jāni Lāci, 33 - 27 - 91st Street, Jackson Hts, 72, N. Y.
V. Zuti, 32 Dayton St., Newark 14, N. J.
A. Libieti, 2528 W Becher St., Milwaukee 15, Wisc
J. Ezergaili, 12102 Miles Ave., Cleveland 5, Ohio
V. Hermani - Daly, 368 Heine St., Elgin, Ill.
A. Ozoliņu, 1643 N. Orchard St., Chicago 14, Ill
V. Miķelsonu, 426 N. Prairie Ave., Kalamazoo, Mich
V. Zirnīši, 138 Barklay N. E., Grand Rapids, Mich
V. Irbi, 87 Ellwood St., New York 40, N Y
J. Konoporis, 531 N 7th Philadelphia, Pa, 19123, USA.
KANADĀ:
J. Gailīti, 12 Green Meadow Rd., Hamilton, On
H. Grebli, 85 Maple St., St. Catharines, Ont
J. Liģeri, 2325 Dunn St., Niagara Falls, Ont.
R. Epneri, 59 Langarth St. E., London, Ont.
J. Roni, 57 David St., Brampton, Ont.,
M. Kivitī, 236 First Ave., Ottawa, Ont.
ANGLIJA:
DVF Grāmatnīcu, 72 Queensborough Terrace, London
J Turciņu, 64 Sholebroke Ave., Leeds.
ZVIEDRIJA:
DV Stokholmas nodaļu, P. O. 220, Stockholm.

SPORTS

Visu sporta nodaļai domāto informāciju lūgums sūtīt šīs nodaļas red. Z. Zentiņam, 46 Lynd Ave., Toronto 3, Ont. Tālrunis LE 5-1470.

Dulmanis Toronto policijas izlases vienībā

Toronto intermediate basketbola līgā piedalās tikai TLSK vienība, jo YMCA šogad savu vienību nepieteica. TLSK savu vienību pastiprināja ar dažiem YMCAs spēlētājiem. Visumā šī vienība turas labi, jo no 6 spēlēm gūtas 3 uzvaras. Pēdējā spēlē latviešu vienības pretinieks bija Metro Toronto policijas vienība, kas izcelas ar spēlētāju augumu pārākumu. Policijas vienībā spēlē arī DV spēlētājs Dūlmanis. Klubs guva pirmo grozu un visu laiku bija vadībā. Pirmā puslaikā latviešu sportisti spēlēja ļoti saskaņoti un sevišķi labi ar iemetieniem veicās J. Zentiņam, kas lieliski meta arī sodus, no 7 sodiem iemetot 7. Otrā puslaikā TLSK spēlēja paviršāk, un puslaika beigās pretiniekam izdevās punktu starpību jūtami samazināt. Uzvarēja TLSK ar 45:40 punktiem. Spēles laiks bija saīsināts, ar to izskaidrojams nelielais rezultāts.

TLSK spēlēja: J. Zentiņš — 29, V. Priedītis — 4, V. Mazurs, G. Atrens, J. Grīnbergs — 4, V. Dreimanis — 1, M. Ozoliņš, V. Žvanītājs — 3, A. Kauliņš, V. Ezers — 4.

TORONTO LATVIEŠU YMCAs JAUNATNE UZVAR TLSK JAUNATNI

Kanadas latviešu jauno sportistu starpā ir daudz talantīgu volejbolistu, bet nepastāv nevienas jaunatnes vienības. Laiku pa laikam TLSK un YMCA mēģina savus jaunos sportistus ieinteresēt šajā sporta veidā, bet panākumi nav bijuši. Latviešu jaunatne aizraujas ar basketbolu un citiem sporta veidiem un atstāj novārtā volejbolu, kur tā nākotnē varētu tiešām gūt panākumus Kanadas mērogā, kā to jau spējuši parādīt latviešu un igauņu volejbolisti, kas pamazām noveco un kuriem trūkst aizstājēju. Nupat TLSK un YMCA vienību starpā notika volejbola sacīkste, kurā spēlēja abu klubu jaunatnes vienības. Spēle nebija augstas kvalitātes, bet varēja vērot, ka mums labu talantu šinī sportā netrūkst.

Uzvarēja YMCA divos setos ar: 15:6 un 16:14.

JAUNATNES BASKETBOLA MEISTARIBA KANADĀ — YMCA uzvar TLSK ar 69:28

TLSK jaunatnes vienību atstājuši vairāki labi spēlētāji, kas pārsnieguši vecuma robežu. Klubs tomēr pratis atrast daudzus jaunus spēlētājus, kas jau tuvākā nākotnē var izveidot labu vienību, jo materiāls ir labs. Pirmajā spēlē TLSK bija jāsamierinās ar pasmagu zaudējumu. Pirmais puslaiks beidzās YMCAs labā ar 39:14, bet spēle ar 69:28.

YMCAā spēlēja: A. Liepa — 22, V. Kauliņš — 12, V. Akers — 4, E. Pilskalnietis — 22, E. Nemanis — 2, V. Ziedīņš un P. Akers — 6.

TLSK spēlēja: J. Abolinš — 15, J. Hausmanis, K. Rostoks, P. Mukts, M. Elksnītis, G. Ozolinš — 4, J. Ozols — 7, J. Purēns — 2, E. Timmermanis, J. Ūdris.

TORONTO LATVIEŠU YMCA DIVAS SPĒLĒS ZAUDĒ AUSRAI JAUNATNES BASKETBOLA LIGĀ

Vienību spēku samērs Internacionālā svētdienas basketbola līgā jaunatnes grupā ir samērā līdzīgs. Pēdējā laikā sevišķi spēcīga kļuvusi Aušras vienība, kas dabūjusi lieliskus spēlētājus no Hamiltonas. Pēdējās divās spēlēs YMCA tikās ar Aušru. Tieši šajās spēlēs latviešu jaunatne parādīja sevi no labākās puses, jo spēle no sākuma līdz beigām bija vienlīdzīga, un Aušra tikai ar pūlēm guva niecīgu punktu pārsvaru.

Pirmā spēlē uzvarēja Aušra ar 69:64 (38:32). YMCA spēlēja: V. Kauliņš — 16, T. Līdums, E. Pilskalnietis — 16, P. Akers — 10, V. Akers, R. Dadzis — 2, J. Abolinš — 11, E. Neimanis un A. Liepa — 2.

Otrā spēlē Aušra uzvarēja ar 66:51 (27:23). YMCA spēlēja: A. Liepa — 14, V. Kauliņš — 15, E. Pilskalnietis — 10, P. Akers — 6, V. Akers — 5, E. Neimanis un R. Dadzis — 2.

NORTH DAKOTA UNIVERSITĀTES STUDENTS K. PORIŅŠ GŪST IZCILUS PANĀKUMUS AMERIKĀŅU FUTBOLĀ

Pēteris Poriņš izpelnījies īpašu ievērību amerikāņu sporta presē sakarā ar viņa izcilo spēli amerikāņu futbolā. Pēteris studē fizisko audzināšanu North Dakota universitātē. Bez panākumiem futbolā, viņš ir guvis arī izcilus panākumus basketbolā un vieglatlētikā. Lieliski P. Poriņam veicies tā sauktajā „North Central Conference" sacensībās, kurās izvirzījies kā viens no vislabākajiem spēlētājiem. Jaunais latviešu sportists saņēmis piedāvājumus no 4 universitātēm. Amerikāņu presē ievietots P. Poriņa uzņēmums un garāka rakstā atzīmēta viņa latviskā izcelsme un informācija par pārējiem ģimenes piederīgiem.

JĀNIS CELMS VAŠINGTONAS AS VALSTI IEDALĪTS DIVĀS „ALL STAR" VIENĪBĀS

Takomas vidusskolnieks Jānis Celms, kas ir arī labs vidusdistanču skrējējs, spēlē amerikāņu futbolu Takomas vidusskolu un „Capital" līgā. Jānis Celms ir iedalīts abu līgu „all star" izlasēs.

ZIGURDS KAULS,

četrkārtējais ASV latviešu basketbola meistarvienības Mineapoles Starta basketbolists, Imanta Štāla piemiņas balvas ieguvējs 1961. gadā un vieglatlēts, ieguvis BA gradu fiziskā audzināšanā un matēmatikā un fizikā un saistījies darbā par skolotāju vidusskolā Mineapolē.

J. PAMILJENS KVALIFICĒJĀS MARŠALA FINĀLAM

Decembrī noslēdzās Ņujorkas Maršala šacha kluba čempionāta priekšsacīkstes, kur piedalījās 55 spēlētāji, to skaitā 15 meistari, vai eksperti. Finālam, kas sāksies 5. janvārī un turpināsies līdz marta mēneša beigām, kvalificējās tikai 8 sekmīgākie. Ņujorkietis Jānis Pamiljens te izcīnīja 3. vietu šveices sistēmas 10 kārtu turnīrā, gūstot 7 punktus, bet 1. vietā ar 8 punktiem bija amerikāņu jaunietis — 20 g. v. meistars Asa Hofmans. Čempionāta finālā vēl tiesīgi piedalīties iepriekšējo gadu čempioni un arī pagājušā gada augstāko godalgu ieguvēji, tā ka turnīrā jau tā spēcīgo sastāvu vēl pastiprinās starptautiskie meistari Džims Servins, Raimonds Veinsteins, Sidnejs Bernsteins un arī Selbijs Laimens. Turnīra spēles svētdienās, no plkst. 2. pēcp., Maršala klubā, 23 W. 23. ielā, Manhetenā.

GAISMAS . . .

(Pārnesums no 6. lpp.)

baltajā plaukstā auklē cilvēku likteņus un sver un vērtē arī mūsu jaunos Gaismas pils saucējus. Mūsu gara darbiniekus. Arī jaunos drāmatiķus.

Jauno rakstnieku un drāmatiķu cienītāja domas un savu domu drošā pateikšana patiesi iepriecina:

„Es neilgojos pēc tā, ko mums atkal taisās sniegt latviešu teātrī." Viņa ES ir drošs. Bet tikpat drošs ir viņa MUMS. Tā, mums ir daudz Gaismas pils vārda minētāju. Mēs droši sakām: MUMS.

A. Krasts

Uzkalniņa kungs: „Reiz! Ritu atmetu omulīšanu."

BRĪVĀ DABĀ

ZIBUĻOTĀJS AR AKCIJĀM

Laimīgu 1964. gadu! Nevienu bezmugurkaulainu radījumu neizvilkt! Nevienu vārnu vai žagatu nenošaut! Tāds ir mans Jaunā gada vēlējums draugiem makšķerniekiem un medniekiem, kas tik uzticīgi jau pulka gadus organizēti un neorganizēti pulcējušies zem Brīvās dabas karoga.

Te jāpiezīmē, ka ar mīkstmiešu makšķerēšanu vai žagatu šaušanu godātie Brīvās dabas brāļības locekļi nenodarbojas, jo lielpilsētas teritorijā nav nekāda labā makšķerēšana, un arī medneiki pat vislētāko municiju netērēs nožēlojamajiem mērķiem. Cita starpā un starp citu, pilsētā nemaz nav brīv šaut. Tāda izdarība ir aizliegta un šāvējiem var iznākt neparedzēta līdzdalība kādā miertiesas sesijā.

Lūdzu piedot, ka mans Jaunā gada sveiciens nāk ar nokavēšanos, bet es nevēlējos ar savu necilo vēlējumu aizsteigties priekšā iespējamam svarīgam paziņojumam, ka arī šajā kontinentā mēs esam jau sākuši vai kādreiz sāksim nopietni domāt par makšķerniekiem un nemakšķerniekiem, kas jau var atskatīties uz 70 aizvadītām zibulēšanas sezonām un vecumdienas vēlētos pavadīt kādā siltā stūrītī, ko Austrālijas latvieši sauc par veco jaužu mītni.

Ja varētu ticēt dažiem pasaules lieliem makšķerniekiem, kas sporto pavisam duļķainos ūdeņos un prot melot pat nepakustinot kreiso ausi, tad Jaunais gads sācies ar tādu atkusni, ka par zibulēšanu domāt būtu vislielākā vieglprātība.

Dzīves īstenība rāda citu bildi: pieteiktais brāļošanās atkusnis uz ūdeņiem un ezeriem nemaz neattiecas. Viens aukstuma vilnis seko otram un temperatūra nemaz nekritas pat karsto notikumu iespaidā Panamā un Zanzibārā. Protams, ka misters Fārenheits nemaz neliekas zinis par mazām gruzdošām oglītēm vienā otrā latviešu etniskās grupas labas sadarbības un draudzības laukā.

Labi informētas aprindas man ziņo, ka mūsu makšķernieku iecienītas zibulēšanas vietas tagad pārvilkušās ar ļoti piekļājīgu ledus kārtu. Simko ezerā ledus esot jau tik biezs, ka uz tā bez sirdsapziņas pārmetumiem var laist virsū divas kanadiešu profesionālas ledushokeja izlases vienības spēlēt hokeju un otrā puslaikā minūtes 6 vai 10 nomest cimdus un kokus, lai ar plikām rokām parādītu, ka hokejisti nav nemaz zemē metami arī dižciltīgā boksa sportošanas pārstāvji.

Tagad, lai tiktu uz izvēlēto zibulēšanas vietu, vairs nav jābrien 10 jardi pa slapju ūdeni. Arī āliņģi ar kreisās rokas rādītāja pirkstu nevar vairs vienā minūtē izurbt. Galvenais, pirmos soļus uz ezera speŗot, vairs nav jāpārbauda, vai dzīvības apdrošināšanas prēmija ir laikā samaksāta un ūdens drošā gumijas makā, kas ar 30 mārc. stipru makšķerēšanas auklu piestiprināts zem trešā virskrekla, rūpīgi noglabāts vērtspapīrs, ko sauc par Latviešu nama akciju.

Jūs pamatoti jautāsit, kādēļ gan zibulētājiem pat izbraukumā līdzi jānēsā nama celšanas dalības apliecinājums?

Atbilde: zibulētāji ir labi tautieši un akcija var kādreiz aiztaisīt skaļruni ciet kādam neprofesionālam zibulētājam, kas 35 minūtēs savelk 105 asarus un tad sāk lielīties.

„Redziet, 105 asarus pusstundā var izvilkt katrs muļķis!"

Profesionālais piekrītis: „Tas tiesa. Droši vien jums tāda laime tādēļ ka neesiet iegādājies šito vērtspapīru!"

105 asaru īpašnieks: „Bet kāds gan tam sakars ar manu laimi?"

Profesionālais vilks ārā Nama dalībnieka zīmi un deklarēs: „Man jāatgādina, kas šito papīru neiegādājas tikai tāds, kam starp cepuri un kreklu kaut kā trūkst. Un šitādiem vecīšiem zibulēšanā ir ļoti kaunīgi liela laime! Ariverdedē!"

Neprofesionālais bubinās: „Kur gan tas šķobe nesūta savus aģentus. Pat uz Simko ledus!"

Profesionālais no 120 jardiem vēl sauks: „Uz redzēšanos Latviešu namā! Zibulēšanas kursos. Pieteikties var tikai akcionāri!"

Normālā zibulēšas frontē citādi nav nekādu sensāciju. Asari nāk laukā. Veiši salst. Spirdzinās. Šķendēja Priecājas. Runā par jaunākiem paņēmieniem zibulēšanā.

Par jaunumiem — citā reizē.

A. Pelēkais.

LATVIEŠI TREJDEVIŅĀS ZEMĒS

Adelaides latviešu biedrības Jaunatnes mūzikas fondu turpmāk vadīs Nikolajs Druvkalns. Fonda valdes līdzšinējā priekšniece bija Alita Larsena, kas šī amata pildīšanu pārtrauc, lai pavadītu savus bērnus vijolniekus Mairitu un Gunāru mūzikas studiju ceļojumā uz Vāciju.

Paulas Brīvkalnes 15 koncertus Austrālijā noklausījušies 3750 apmeklētāji. Visvairāk apmeklētāju vienā koncertā bijuši Adelaides dziesmu un āriju koncertā — 531, bet vismazāk Ņūkāslā — 50. Pavisam 3 koncertos noklausījušies: Adelaidē 1200, Sidnejā 900, Melburnā 850.

Latviešu biedrības Pertā bibliotēkas papildināšanai iegādāsies jaunas grāmatas par 25: 0:0, — nolēmusi biedrības valde.

✝

Mūsu mīļā

LIZETE ZAUERS, dzim. VITE

Dzimusi 1879. gada 25. maijā Sniķerē, mirusi 1964. gada 9. janvārī Almēlijā, Anglijā.

Mūsu mīļā māmuliņe
Gul kā sniegā ābelīte;
Nedzirdēj vairs vēja stāstus,
Nesajūt vairs saules glāstus.

Pēc viņas sēro:
MEITA un ZNOTS KANADĀ,
DĒLS ANGLIJĀ, MĀSA un
PIEDERĪGIE DZIMTENĒ.

Lielgaidu saime Saulkrastu gaidu vienībā

Kanadas lielgaidu cilts kļuvusi bagātāka ar jaunu lielgadu saimi, kas radīta Saulkrastu vienībā Sv. Katarīnēs.

1964.gada 5. janvāŗa agrajā rītā Sv. Katarīnēs pulcējās Saulkrastu vienības gaidas ar savām vadītājām, lai dibinātu pirmo lielgaidu saimi. Svinīgo ceremoniju vadīja Kanadas lielgaidu cilts vec. vad. T. Gailīte, asistējot Saulkrastu g. v. pr-cei v. v. M. Māsītei un v. v. A. Lazdiņai. V. v. M. Māsīte aizvadīja jaunās lielgaidas no gaidu pulciņa, atgādinot viņām vienmēr atcerēties skaistās gaidu gaitas, un lai tas būtu stiprinājums viņu turpmākajiem pienākumiem. Vad. T Gailīte, saņemot pārnācējas un norādot viņu uzdevumus jaunajās gaitās, apsveica jauno lielgaidu vēlēšanos: ar jaunu gadu sākt jaunu darbu — uzsākt gaidu gaitu pēdējo posmu — lielgaidu gaitas.

Šai sniegotajā, saules apmirdzētajā svētdienas rītā cilts vecākā mudināja jaunā ceļa sācējas vienmēr atcerēties J. Jaunsudrabiņa vārdus. „Kā sniegi kalnu galotnēs lai mūžam baltu būtu mēs! . . . "

Jaunās lielgaidas, kas sastāda Ērikas Freimanes lg. saimi, ir: Dace Liģere (saimvede), Krista Kārkliņa (palīdze), Līga Linde un Silvija Gauša. Pēc oficiālās daļas sekoja lielgaidu nodarbības — vad. T. Gailīte.

Kanadas lielgaidu cilts sirsnīgi apsveic savas jaunās māsas, vēlot viņām augt tīrām domās, vārdos, darbos Latvijai!

KANADAS ZIŅAS

TORONTO

Māc. A. Lūša sakārtotā reliģiskās līrikas antoloģija „Mūžība" pēc 20 gadu atstarpes izmākusi 2. izdevumā „Sējēja" apgādā. Grāmata Toronto pieprasāma pie Sv. Jāņa ev. - lut. draudzes pērminderiem.

Latviešu filatelistu kopas sanāksmē pārrunāja 4. Latviešu Dziesmu svētku filatelijas - numizmatikas izstādes organizēšanu, un par rīcības komitejas priekšsēdi izraudzīja R. Noriti. Turpmākam darbības gadam aklamācijas kārtībā ievēlēja līdzšinējo valdi un kopas darbības līdzekļu rašanai nolēma izdot pastkartes ar Latvijas karti un dažu pilsētu ģērboņiem, metu sagatavošanu uzņēmēs M. Zichmanis. Sanāksme notika kopas prka M. Zichmaņa dzīvoklī, kas bija rūpējies arī par kafijas galdu. Nākošā sanāksme notiks 16. februārī, plkst. 2 p. p. H. Puntuļa dzīvoklī, 32 Tally Lane, Willowdale.

EDMONTONA, ALTA

Edmontonas latviešu biedrības Imanta valdes sēdē 8. janvārī nolēma sasaukt gadskārtējo biedrības pilnsapulci 26. janvārī YMCAs zālē. Dienas kārtībā paredzēti pārskati par darbību aizritējušā gada laikā, jaunas valdes vēlēšanas, dažādi jautājumi. Masku balli ar saukli Pie alus mucas pagrabā nolēma rīkot Koronās viesnīcas apakšējā zālē. Labākās maskas godalgos.

Daugavas Vanagu Edmontonas nodaļas gada sapulce notiks 19. janvārī.

Edmontonas latviešu Sv. Jāņa draudzes dievkalpojumi uz laiku atlikti mācītāja Avotiņa slimības dēļ.

KANADAS BAZNICĀS

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd, Toronto, Ont., tel. OX 3-3331.

Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

Svētdien, 19. janvārī, plkst. 3 p .p. dievkalpojums Svētdienas skola.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

Sv. Jāņa draudzē Torontā.

19. janvārī, plkst. 2 p. p. Trīs vienības baznīcā dievkalpojums. Svētdienas skola. Iesvētes mācība. Jaunāčiu grupa.

26. janvārī, plkst. 2 p. p. Jāņa baznīcā dievkalpojums. Svētdienas skola. Iesvētes mācība.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361. Danforth Ave.

26. janvārī, plkst. 2,30 p. p. dievkalpojums un svētdienas skola.

BRAMPTONĀ

19. janvārī, plkst. 1,30 p. p. dievkalpojums Grace United baznīcā. Māc. A. Briedis.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, 18 Victoria Ave., South.

19. janvārī, plkst. 10,30 dievkalpojums bērniem ar svētdienas skolu; plkst. 11 dievkalpojums pieaugušiem.

SV. KATARĪNES

Sv. Katarīnes latviešu ev. - lut. draudzē, Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

19. janvārī, plkst. 3,30 p. p. dievkalpojums ar dievgaldu.

Pēc dievkalpojuma baznīcas apakšējā zālē notiks draudzes gada sapulce.

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev. - lut. draudzes angļikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd.

2. februārī, plkst. 2 p. p. dievkalpojums, māc. J. Prauliņš.

Pēc dievkalpojuma baznīcas zālē draudzes gada sapulce.

LONDONA

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel MU 5-5098.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzē, Trisvienības lut. baznīcā. Oxford un Colborne St.

VANKUVERA

Māc. K. Kampe, 1975 Alma Street, Vancouver 8, B. C., telef. 224-5195. Vankuveras Latviešu ev. - lut. draudze.

19. janvārī, plkst. 3 p. p. dievkalpojums Kitsilāno baznīcā. Pēc dievkalpojuma draudzes gada sapulce baznīcas zālē.

2. februārī, plkst. 3 p.p. dievkalpojums Kitsilāno baznīcā.

16. februārī, plkst. 3 p.p. dievkalpojums Kitsilāno baznīcā.

Latviešu skola baznīcas zālē darbojas katru svētdienu.

MONTREALĀ

Māc. A. Vojtkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P. Q. Tel. HU 9-3224.

Montreālas Latviešu ev. - lut. Trisvienības draudze, Sv. Jāņa

19. decembrī, plkst. 1,30 p. p. dievkalpojums.

Trešdien, 22. janvārī, plkst. 8,00 vakarā Bībeles stunda.

26. janvārī, plkst. 1,30 p. p. dievkalpojums un Svētdienas skola.

Iesvētību stundas 19. janvārī. Iesvētāmiem ierašanās obligāta.

Svētdienas skola notiks 12. un 26. janvārī.

Māc. Viesturs Sēfers, 4572 Coolbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Telef. 484-8384.

26 janvārī, plkst 2 p. p. dievkalpojums.

Sv. Pāvila ev.-lut latviešu draudzes Montreālā dievkalpojumi notiek Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

OTAVA

Otavas latviešu ev. - lut. Miera draudze; māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road. Tel.: RE 3-3908.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 4 p. p. un trešdienās pl. 8. Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās plkst. 8 vakarā — 108 Dorset Road, Scarboro, Stop 19.

Svētdienu rītos plkst. 10.45 — 11.00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu. Viļņu garums 1350 — Oāzes raidītājs.

SKANDINĀVIJAS . . .

(Pārnesums no 1. lpp.)

nevēlamus iespaidus un izvairīties no neērtām situācijām.

Dāņi pēdējā laikā cenšas iedzīvināt savus kontaktus ar Padomju Savienību. Ārlietu ministra Hekerupa brauciens uzskatāms kā šīs politikas ievadījums un laikam šī gada sākumā uz Maskavu dosies arī ministru prezidents Krags. Iespējams, ka savu lomu pie visa tā spēlē tirdzniecīskās grūtības. Tomēr nav izslēgtas arī Hekerupa personīgās ambīcijas.

Novembŗa beigās arī Somijas valsts prezidents Kekonens devās jaunā „svētceļojumā" uz Maskavu. Oficiāli viņš bija aicināts Hruščeva rīkotās medībās, bet nav šaubu, ka braucienam bija arī sava politiska aizmugure. Maskava jau visu pēckaŗa laiku izlieto Somiju, lai iespaidotu pārējās Skandināvijas valstis.

Šoreiz Hruščevs acīm redzot ir gribējis pārrunāt ar Kekonenu par savu paredzamo braucienu uz Dāniju, Norvēģiju un Zviedriju. Maskava vēlētos no jauna aktualizēt jautājumu par ziemeļvalstu piedalīšanos kādā „atombrīvā zonā", ko savā laikā ierosināja bijušais Zviedrijas ārlietu ministrs Undens un kuŗu vēlāk uz Maskavas mājiena precīzēja Somijas prezidents ar tā saukto Kekonena plānu.

Uzņēmumā no kreisās stāv loterijas darbiniece V. Krieviņa un vērtīgo kimestu ieguvēji J. Lapiņš, A. Turčiņa un R. Nuķis. Foto: JAK

Ap 200 balles viesu pulcējās Latviešu medneiku un makšķernieku kluba gadskārtējā sezonas noslēguma balle, Kolumbus zālē, kur „Universal Hugo" deju kapella no Sv. Katerīnām bija aicināta rūpēties par labu deju mūziku.

Loterijas vadītājs A. Kvēps ar saviem palīgiem A. Beizaku, V. Krieviņu un I. Leiti bija rūpējies par visai vērtīgiem laimestiem. Monikas Jonānes ziedoto augļu grozu laimēja Jānis Lapsiņš, bet galveno laimestu — zaķi Antonija Turcina no Ošavas. Starp pārējiem laimestiem bija nometnošanas pūts, ko laimēja Rob. Nuķis, medniekiem un makšķerniekiem noderīgo roku sildītāju laimēja Krists Prieduliņš, cigāru kasti — Ojārs Pavārs un glāžu komplektu — Jānis Greizis. Loterijas laimestus pasniedza kluba ilggadīgais priekšsēdis Dr. P. Bārdiņš.

Bufetē pilna darba slodze bija V. Jostiņam, A. Švernim un kluba dāmām — Bārdiņai, Bērziņai un Strodai.

Sarīkojums deva ap $300.- lielu atlikumu, ko paredz izlietot lauku īpašuma „Bērzaine" tālākai izveidošanai un izbūvei.